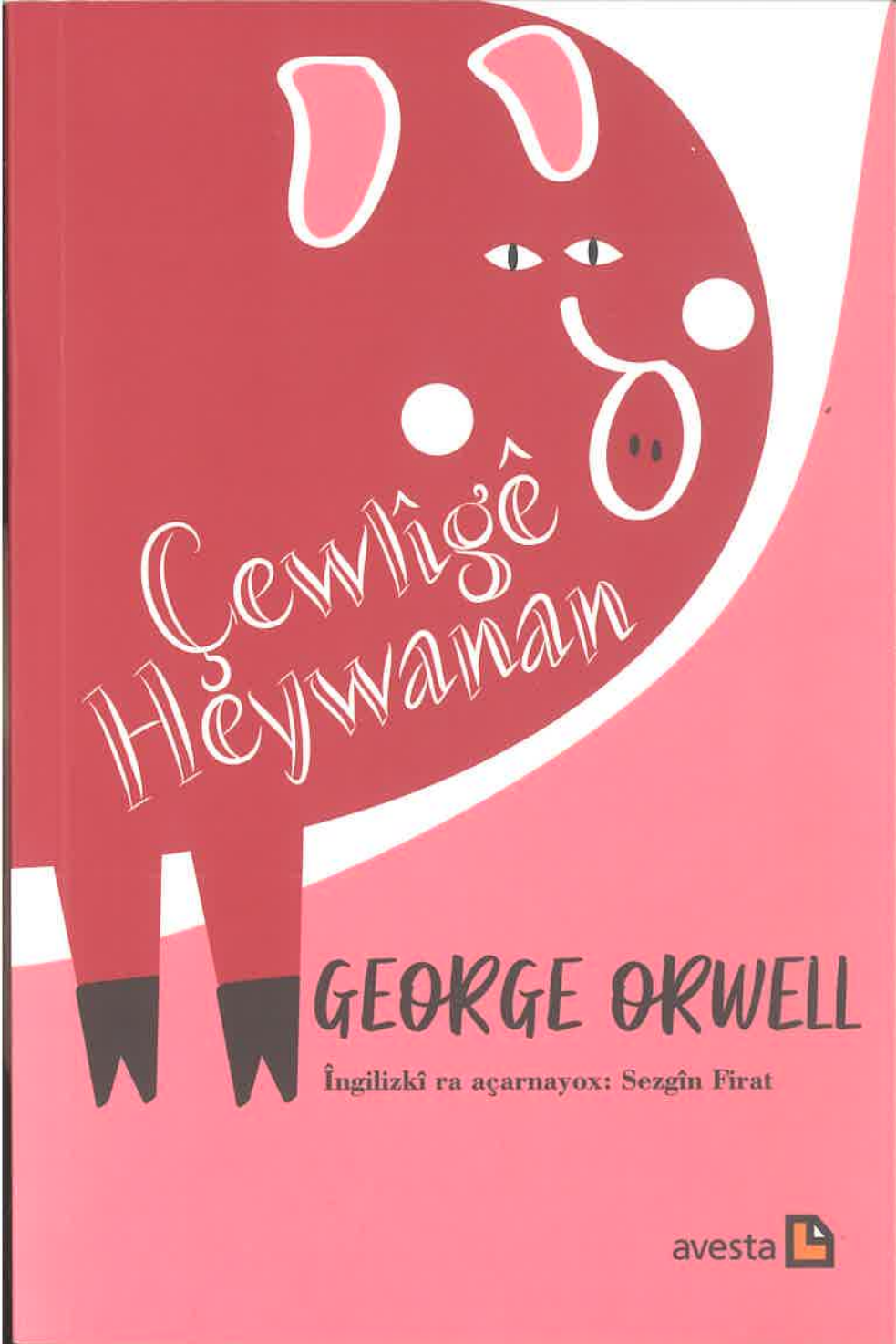
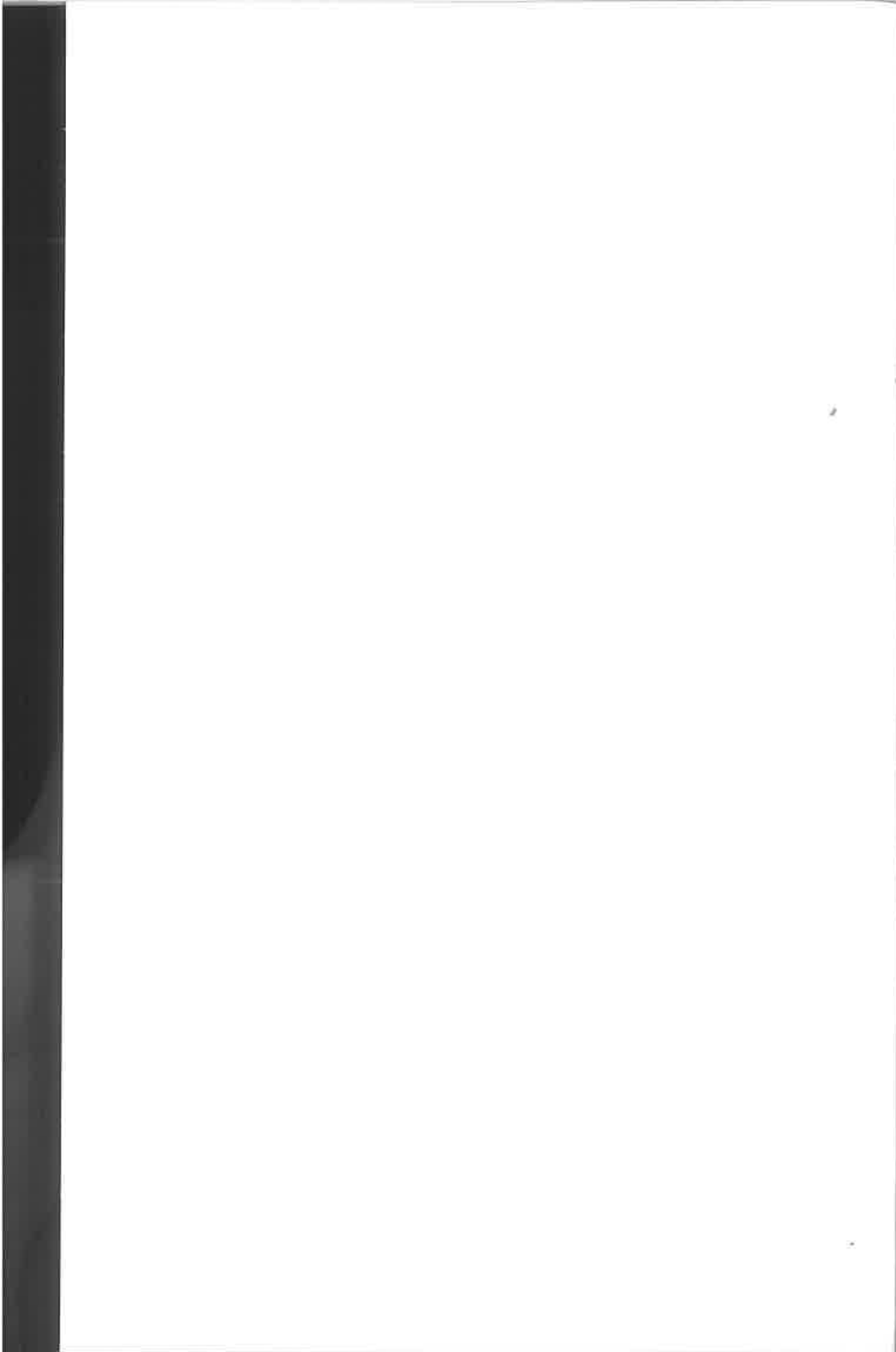

Çewlîgê Heywanan

GEORGE ORWELL

Îngilizkî ra açarnayox: Sezgîn Firat

ÇEWLÎÊ HEYWANAN

GEORGE ORWELL

avesta | **BANÊ Gerdûn:** 810 | 31

Animal Farm

Çewlîgê Heywanan

George Orwell

Îngilizkî ra Açarnayox: Sezgîn Firat

Redaksiyon: Mutlu Can

Dîzaynê Çapaxî: Şener Özmen

Mîzanpaj: Dêrî Danîşman

Çapa Yewine: 2022, Stembol

Hûmare: 1000 hebî

Çape: Berdan Matbaası

Sadık Daşdöğen Davutpaşa Cad.

Güven San. Sit. C Blok, No: 239

TOPKAPI / İSTANBUL

Tel: (0212) 613 12 11

© Avesta - Sezgîn Firat, 2022

Daşinasnayiş ra teber bê destûrê weşanxane û nuştokî/e çî rey nêno zîyade kerdene..

Sertifika no: 46902

AVESTA BASIN YAYIN

REKLAM TANITIM MÜZİK DAĞITIM LTD. ŞTİ.

Şehit Muhtar Mahallesi Basma Tulumba Sokak No: 5

BEYOĞLU / İSTANBUL

Tel: (0212) 251 44 80

www.avestakitap.com

avestayayinlari@yahoo.com

<https://twitter.com/avestayayin>

<https://instagram.com/avestayayin>

<http://www.youtube.com/avesta1995>

<http://www.facebook.com/wesanenavesta>

ISBN: 978- 625-8383-23-2

ÇEWLÎÊ HEYWANAN

GEORGE ORWELL

Îngilizkî ra AÇarnayox: Sezgîn Firat

GEORGE ORWELL - 25 hezîrane 1903 de maya xo ra bîyo. Nameyê ey o rastkên Eric Arthur Blair o. George Orwell sey nuştoxî tewr namdar yê edebîyatê İngilîzan yê seserra vîstine hesibîyeno. Ey rojnamegerî û rexnegirîye zî kerda. Kitabê xo yo tewr namdar, 1984 de bi nameyê Big Brother (Birayo Pîl) yew karakter ardo pê ke tewr zaf no karakter hişê wendoxan de mendo. O cuya xo de vera bêedaletî û zordariye vejîyayo û beşdarê Şerê Spanya bîyo.

SEZGİN FIRAT - Serra 1982yî de Gimgim de maya xo ra bîyo. Hetanî şeş serrîya xo dewe de mendo. Dima keyeyê ey bar kerdo şîyo İzmir. Ey wendegeho verên, mîyanên û lîse İzmir de wendo. Unîversîteya Anadolu de beşê perwerdeyê verênî, dima zî beşê komelnasî qedêna-yo. Serra 2010î ra nat zî mamostatîye keno.

de
de
na-

(ROMAN)

Wayîrê Çewlîgê Began Jones Begî kozîkê kergan kilît kerdbî la hende zaf serxoş bî ke nîyame ey vîrî qulê ke kergî ci ra yenê şonê kîp bikero. Bi roşnê fenerê xo yo ke ginayêne nat-wete ro o hewşî ra teweşîyayîşkî vîyart. Verê berê peyênî de bi pînedayîş botê xo vetî, dūnîke ra şuşeyê bîra yo peyên girewt û verê xo da cor, cila xo. Rewna ra bîbîye xure-xura Jones Xanime.

Senî ke lambaya odaya rakewtişî hewn a şîye heme bînayanê çewlîgî de repûtep û vazdayîşî kewtî kar. Bi roj xebere bîbîye vila ke Xozê Kalî hewno balkêş dîyo û wazeno ke hewnê xo heywananê bînan rê qisey bikero. Winî qerar dîyabî ke key ke Jones Beg verê çîman ra bikewo dûrî ê pêro mereka girde de bêrê tê-kaleke. Xozê Kalî (nameyê xo yo rastkên no bî la o bi nameyê *Semtê Willingdonî* kewtbî musabeqa) honde hurmeto pîl dîyêne ke, seba ke qiseyanê ey goşdarî bikero her kes qayîl bî ke yew seate hîna kêmi rakewo.

Xozê Kalî yew kobeyê mereka girde de, binê fenerî ke o kê-

ranî ra dardekerde bî de, yew platformê berzî ser o mîyanê cila
 simerêne de rew ra xo nabî ro. Xozo Kal diwêş serrî bî û nê ro-
 janê peyênan de tîkê bibî qelew. Herçiqaş didanê ey ê qîlpî qet
 nêamebîy birnayîş zî o ancîna heybetin, zanaye û giran asayêne.
 Hîna ke wext zaf nêvîyartbî heywanê bînî zî amey zere û her
 yew goreyê ûsulê xo şî cayê xo. Verê verkan hîrê kutikî, *Bluebelle*,
Jessieye û *Pincher* amey. Dima ra xozan rasterast verê platformî
 de cayê xo girewt. Kergî perwazanê pencereyan ser o lîs bîy. Kur-
 kurikî firr day serê kêranan. Meşn û mangayî peyê xozan de bîy
 mexel û dest kerd ci nîşor kerd. Di estorî, *Boxer* û *Clovere*, pîya
 amey zere. Ê zaf hêdî-hêdî rayîr şîyêne û bi hewayo zaf bidîqet
 lingê xo yê pirçînî nayêne erdî ser o ke beno ke zereyê simerî
 de, tayê heywanê qijî yê ke nêasenê bibê. *Clovera* ke yew mahî-
 na anaca goştina mîyan serrîye bîye, zayîşê xo yo çarinî ra dima
 hetê bejnûbale ra reyna nêbîbîye sey verî. *Boxer* yew heywano
 zaf gird bî. Hema hema qasê di metreyî derg û qasê di estoran
 hêzdar bî. Yew xeta sipîya ke pîrnika ey ser ro ameyêne war dî-
 meno ehmaqkî fiştêne rîyê ey ser. Mîyanê heywananê çewlîgî
 de oyo tewr biaqil o nêbî, la semedo ke wayîrê karakterê pêti
 bî û xebate de zaf jêhat bî, her kesî ci rê hurmet kerdêne. Esto-
 ran ra dima biza sîse *Muriele* û her Benjamin amey. Heywananê
 çewlîgî ra oyo tewr kal û tewr çetin Benjamin bî. Zaf tay qisey
 kerdêne la gama ke qisey kerdêne zî bi hewayo tinazkî qiseyê
 xo vatêne. Mavajîme, ey seba xo vatêne ke Heqî boçike daya mi
 ke ez pê aye mêsan dûrî bifiya la xwezîla ne mêşî bibîyêne ne zî
 boçika mi. Mîyanê heywananê çewlîgî de tena o nêhuyayêne.
 Eke ci ra semedê nêhuyayîşê ey pers bibîyêne, vatêne ez teba
 nêvînena ke pê bihuya. Eşkera nêkero zî o heyranê *Boxerî* bî.
 Her yewşeme merga qije ya peyê baxçeyê fêkîyan de nê her dîyi-
 nan wina kaleka yewbînan de bêveng çerdêne.

Di estorî hîna newe erdî de meridiyabîy ke leyîrê werdegî ke
 maya xo kerdîbîye vîndî, qor bi qor amey zereyê mereke. Înan bi

vengo zaf bêqewet vîçvîç kerdêne û xo rê yew cayo ke binê lingan ra dûrî yo gêrayêne. *Clovere* bi linganê xo yê verên û girdan dormeyê înan de yew dîwar viraşt û leyîran xo azna nê dîwarî û ca de hewn a şîy. Gama tewr peyêne de mahîna aqilsivik û sîse, *Mollieya* ke erebeyê bi di gogaran yê Jones Begî kaş kena asaye û bi hewayo xotadayîş û bi şekerê fekê xo ameye zere. Aye rêza verêne de cayê xo girewt û semedo ke bale bianco kurdeleyanê serê bijîya xo, dest kerd ci bijîya xo tadaye. Peynîya peyêne de pisînge ameye û sey karê xo yê her demî seba cayê tewr germinî dormeyî ra nîyada û şîye mîyanê Boxer û *Clovere* de ca bîye. Wextê qiseykerdîşê Xozê Kalî de aye qet goş nêda qiseyanê ey ser û hetanî peynîye cayê xo de miremir kerd.

Kelaxo kedî *Moseso* ke peyê berî de lîsî ser o kewtbî ra, bê ey heme heywanî nika uca bîy. Xozê Kalî dî ke her kes amade yo û pabeyê qiseyanê ey o, ey gula xo kerde pak û dest pêkerd:

“Hevalêne, şîma rew ra pê hesîyayê ke şewa verêne mi hewnêdo balkêş dîyo. La ez do bado bêra hewnê xo ser. Verê cû ez wazena çîyêdo bîn vaja. Ez bawer nêkena ke rojê min ê ke mendî zaf bê la verê ke ez bimira ez naye xo rê sey wezîfe vînena ke ez zanayîşanê xo neqlê şîma bikera. Mi emrêdo derg ramit. Zereyê hewşoyê xo de tena bi sereyê xo wextê mi hende zaf bî ke aye ra ez zaf fikirîyaya. Û ez eşkena ke vaja heme heywanê ke hema weş ê, sey înan ez zî baş musaya ke çerxê na dinya senîn o? Çîyo ke ez wazena ser o qisey bikera no yo.”

“Nika, hevalêne, na cuya ke ma ramenê cuya senîn a? De bêrîn ma eşkera vajîme: Cuya ma bi hesîrî ya, cuya ma kilm a, cuya ma bi xebata girane vîyarena. Zayîş ra dima werdo ke dîyeno ma ancax semedê heyat de mendişî qîm bikero. Êyê ma yê ke eşkenê bixebitîyê, hetanî ke ruhê înan gan ra nêvejîyo bi zorî dîyenê xebitnayîş. Û a gama ke êdî ma ra fayde nêro dîyene ma bi hewayo xedar yenê kîştene. Îngilîstan de qet yew heywan çin o ke badê ke beno yew serrî bizano bextewerîye çî ya, wexto

serbest çi yo. Îngilîstan de qet yew heywano azad çin o. Cuya ma bi sefîlî ya, bi koletî ya. Rastîya ke eşkera asena na ya.”

“Ma qanûnê heyatî ganî wina bibo? Qey welatê ma welatêdo hende feqîr o ke nêeşko êyê ke tede ciwîyenê, înan mird bikero? Ney, hevalêne, bi hezaran reyî ney! Herra Îngilîstanî berdar a, awa xo weş a. Îngilîstan nê ke heywanê ke tede ciwîyenê, eşkeno înan ra zêdeyêr heywanan rê veşî-vêşî nan bido. Tena no çewlîgê ma bîle eşkeno yew duzine estoran, vîst mangayan û bi seyan meşnî weye bikero û eşkeno ma rê cuya winî rehet û bişerefe peyda bikero ke nika ma bîle nêeşkenê a cuye xeyal bikerê. Eke wina yo ma qey na rewşa sefîlîye de bivinderê? Hema-hema pêro mehsulê keda ma hetê merdiman ra yeno tirawitene. Hevalêne, cewabê heme problemanê ma ha yo uca de yo. Tena yew çekuye de kom bîyo: Merdimî. Tek dişmenê ma yo rastkên merdim ê. Eke şima merdiman mîyan ra wedarê, semedo bingeyên yê vêşanî û koletî hetanî peynîye mîyan ra darîyeno we.”

“Mehlûqo ke bê berardiş weno tena merdimî bi xo yê. Ê şit nêdanê, hakan nêyanê, nêeşkenê hengazî kaş bikerê, nêeşkenê bileze vaz bidê û hargûşan pêbigîre. Ancîna zî begê heme heywanan ê yê. Ê heywanan danê xebitnayîş û dima zî letikê werdî danê înan ke ancax semedê geste ver nêmerdişî qîm bikero û mehsulê bînî xo rê gêne. Hêga bi keda ma yeno ramitiş û bi zibilê ma beno zergûn, la mabênê ma de tu kes çin o ke bibo wayîrê yew piranê werdî. Mangayê ke ez verê xo de vînena, şima par çend hezar lître yî şit da? Û çi ame sereyê ê şitê şima ke qaşo şima pê ê şitî golikê biqewetî weye bikerdene? Pêro gula dişmenê ma ra şîy war. Û kergêne, şima par çend teneyî hakî ardî û ê hakanê şima ra çend çêlikî vejîyay? Seba ke Jones û merdimê ey pê pere qezenc bikerê hema-hema pêro hakê şima bazar de amey rotiş. Û ti, Clover! Canayê ke to ardî û qaşo kokimîya to de hem piştî bidayêne to hem zî bibîyêne roşna çimanê to kotî yê? Key ke bîy yew serrî heme amey rotiş, ti do nêeşka înan reyna

bivîna. Vera çar leyîranê to û keda to ya ke to hêgayan de werde, bê tewle û bê alef çi kewt destê to?"

"Îznê ma çin o ke ma na cuya sefîle bîle qasê wextê aye yê normalî biramîme. Ez bi xo gerre nêkena çunke ê bibextan ra yew, ez a. Ez diwês serrî ya û mi çar sey leyîran ra zêdeyêr leyîrî ardî. Cuya xozan xora winî vîyarena. La tu heywan çin o ke bieşko xo a kardîya xedare ra raxelisno. Xozê ciwanî ke verê mi de ronîşte yê, mîyanê yew serre de her yewê şima do biorayîş ruhê xo teslîm bikero. Mangayî, xozî, kergî, meşnî! No wexşet verê ma pêrunê de yo. Qederê estor û kutikan bîle rindêr nîyo. Ti, Boxer, a roja ke edeleyê to yê girdî hêzê xo vîndî bikerê, Jones do to bido destê yew goştroşî û o do to sere bibirno û bigirino û bikero werdê kutikanê nêçîrî. Ma kutikî? Gama ke ê bibê kal û bê didanan bimanê Jones do dormeyê vileyê înan ra kemere girê bido û înan bierzê zereyê gola tewr nêzdîye."

"Hema zî eşkera nîyo, hevalêne, a ya ke ameye ma ser rîyê zordarîya merdiman ra ya? Bêrêne ma xo Merdiman ra raxelisnê û mehsulê keda ma zî ma rê bimano. Ma eşkenê yew vîstike de bibê azad û dewlemend. Eke winî yo ganî ma çi bikerê? Şew û roj, ganî ma bi qewetê xo yê peyênî bixebitîyê ke ma zorê Merdiman berê. Şima rê vateyê mi no yo, hevalêne: Sere wedarêne! Ez nêzanena key wextê Serewedaritişî yo? Beno ke mîyanê hewteyêk de biqewimîyo yan zî bi hezaran serrî dima, la senî ke ez nê simerê binê linganê xo vînena, ez wina zanena ke ewro yan meşte edalet do bêro. Hetanî merdene çimê şima a roje ser o bibo, hevalêne. Û naye ra wet, êyê ke şima ra dima yenê na dinya, nê mesajê mi biresnîn înan. Biresnîn ke azo newe hetanî serkewtişî nê pêrodâyîşî bidomno."

"Û xo vîr ra mekerîn, hevalêne, qerardarîya şima qet roje zî sist nêbo. Qet yew hurênayîş zî şima rayîr ra nêvejo. Êyê ke vanê menfeatê Merdim û heywanan yew o û maldarîya yewî maldarîya ê bînî ya, qet goş nêdîn înan. Nê pêro zur ê. Merdim xo ra teber

semedê menfeatê kesî nêgurîyeno. Û nê pêrodayîşî de mabênê ma heywanan de wa yewîye û hevaltîya muxteşeme peyda bibo. Merdimî pêro dişmenê ma yê. Heywanî pêro hevalê yewbînan ê.”

Na game de haylemeyo gird qewimîya. Tawo ke Xozê Kalî qisey kerdêne çar merreyê girdî qulanê xo ra vejîyabîy û linganê xo yê peyênan ser o niştbiy ro û goş nabî ey ser. Xaftela çimê kutikan ginay înan ro û kutikî vaz day înan ser. Merreyan xo zor resna qulanê xo û xelisîyay ra. Xozê Kalî linga xo ya verêne kerde berz û vengê her kesî birna.

“Hevalêne,” va ey, “yew mesele esto ke ganî ma ey ser o qerarê xo bikerê yew. Heywanê koyî sey merre û hargûşî, dişmenê ma yê yan dostê ma yê? De berîn ma bidîme ray ver. Persê mi no yo: Merreyî dostê ma yê?”

Yew game de raydayîş virazîya. Û bi rayanê zafaneyan qerar ame girewtîş ke merreyî dost ê. Tena çar rayê îtirazî yê hîrê kutikan û yew pisînge vejîyabîy. Dima ra kifş bî ke pisînge hem raya pozîtîfe hem zî raya negatîfe dayo. Xozê Kalî qiseyê xo wina domna:

“Ez nêwazena derg bikera. La çîyêdo bîn esto ke ez wazena reyna bîyara vîrê şîma. Vera Merdiman û kerdîşanê înan de bi hêrs vindetiş hertim vîrê şîma de bibo. Her çî yo ke di lingê xo estê dişmen o. Her çî yo ke çar lingê xo yan zî perrê xo estê dost o. Û pêrodayîşê vera Merdimî de tim vîrê şîma de bibo ke ganî şîma peynîye de nêmanîn ey. Gama ke şîma o girewt binê hukmê xo, a game de bîle kerdîşanê ey ê xiraban mekerîn yê xo. Heywanan ra qet yew zî zereyê banî de weşîya xo nêramo, cile de ranêkewo, kincan xo ra nêdo, alkol û cixare nêşîmo, dest meno pereyî ra, bazirganîye reyde eleqedar nêbo. Kerdîşê Merdiman pêro xirab ê. Û her çîyî ra dot, heywanan ra qet yew zî cinsê xo nêgîro binê hukmê zordarîye. Zeîf yan hêzdar, bîaqil yan kêmaqil, ma pêro waye û birayê yewbînan ê. Kes heywananê bînan nêkişo. Heywanî pêro seyyewbînan ê.”

“Nika, hevalêne, ez do vatena xo bîyara hewnê xo yê şewa verêne ser. Ez nêşkena hewnê xo tam baş qisey bikera. Mi hewn de rewşa a dinyaya ke aye ser o êdî Merdimî çin ê dîye. Nê hewnî çîyo ke rew ra mi vîrî ra şîbî ard mi vîrî. Zaf serrî naye ra ver, wexto ke ez doman bîya, maya mi û xozanê bînanê makîyan yew kilama verênan vatêne. Înan tena qayde û hîrê çekuyê aye verênî zanitêne. Domantîya xo de mi qaydeyê kilame zanitêne la rew ra yo ke mi vîrî ra şîyo. Şewa verêne, hewn de kilame reyna ameye mi vîrî. Hem zî bi heme çekuyanê xo ameye mi vîrî. Ez qet guman nêkena. Çekuyê a kilama ke verê cû heywanan a vatêne û vîrê azê neweyî ra şîya, nê çeku yê. Ez do kilame seba şima vaja, hevalêne. Ez êdî kokim a û vengê mi zî bix o. La mi ke kilame musnaye şima, şima do hîna baş bivajê. Nameyê kilame ‘Heywanê Îngilîstanî’ yê.

Xozê Kalî gula xo kerde pak û dest bi vatişê kilame kerd. Seke vatbî vengê ey bix vejîyayêne. La ey kilame weş lornayêne. Qaydeyê kilame bicoş bî û şîyêne rê qaydeyê Clementîne û La Cucaracha. Çekuyê kilame wina bîy:

Heywanê Îngilîstanî, Heywanê Îrlanda
 Heywanê heme ca û mewsîman,
 Goş bidîn xeberanê min ê bikeyfan
 Yê wextanê weş û rindekan

Ewro yan meşte yenê ê rojî
 Merdimî zordar bibo vîndî
 Û herra Îngilîstanî ya axpîne ser de
 Bifetilîyê tena heywanî

Raxelîşîyo pîrnika ma helqayan ra
 Û piştîya ma zî zînan ra
 Zenge biperîyo gem û mahmûzan ra

Veng nêvejîyo êdî qirbaca xedare ra
Dewlemendîya wetê xeyalan de
Genim û cew, vaş û simer
Argude, beqla û silqe
Wayîr ma bibê a roje

Hîna zergûn hêgayê Îngilîstanî
Hîna zelal awa ey
Hîna weş bêrê vayî
Roja azadîye de

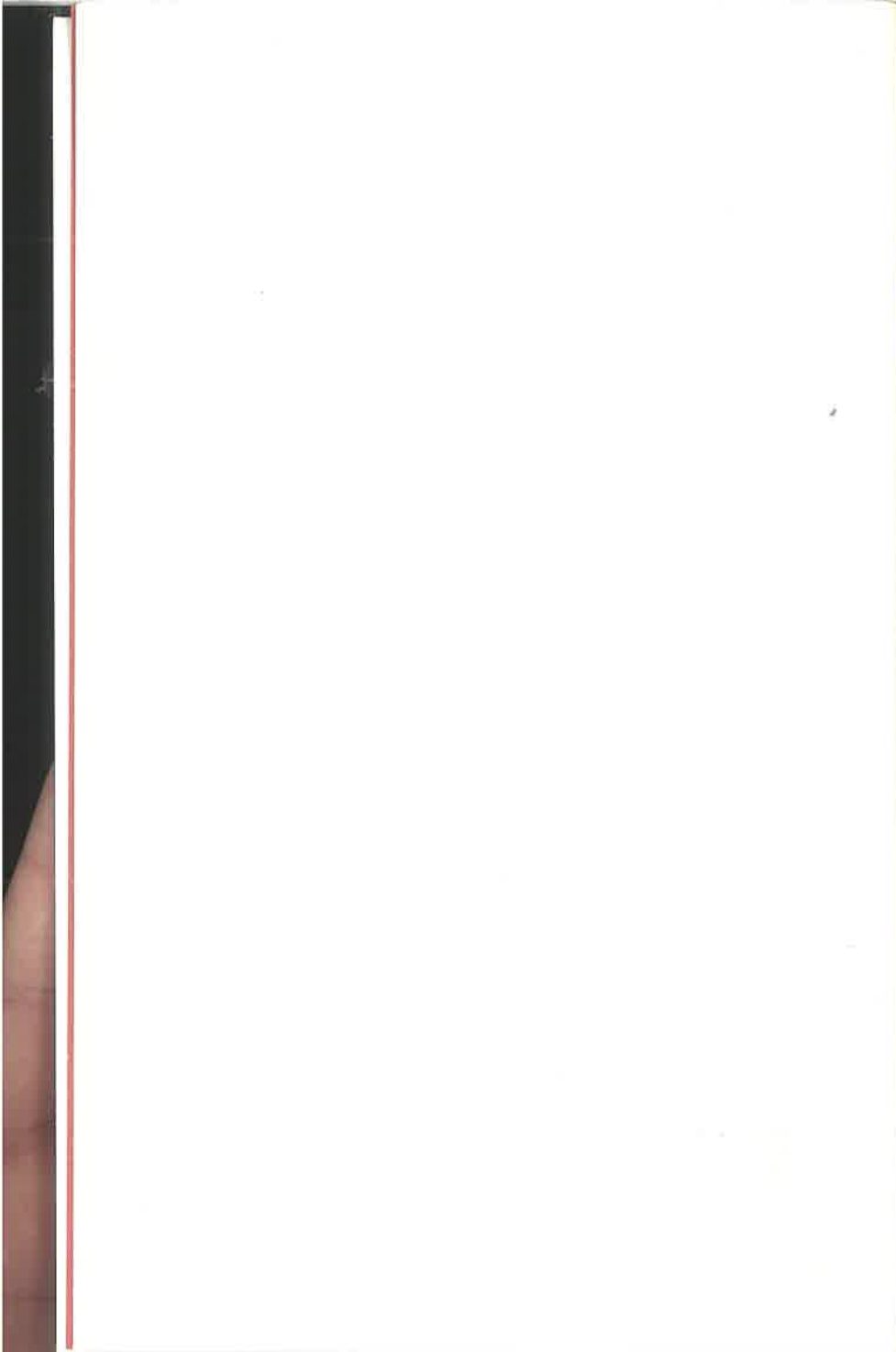
Ganî ma bixebitîyê seba a roje
Merdene bibo zî verê a roje
Manga, estor, qaze û culixe
Bigurîyê ganî seba azadîye

Heywanê Îngilîstanî, heywanê Îrlanda
Heywanê heme ca û mewsîman,
Baş bigoşdarîn û vila bikerîn xeberanê min
Ê wextanê weş û rindekan

Bi kilame yew kelecânî bê hemdê xo heywanî girewtbîy. Hîna Xozê Kalî kilame nêqedênabîye ke heywanan pêrunê dest bi vatişê kilame kerdî. Înanê tewr kêmaqilan zî qayde û çend çekuyî musabîy. Heywanê bîaqilî sey xoz û kutikan mîyanê çend deqayan de kilame pêro ezber kerdîyê. Çend ceribnayîşan ra dima çewlîg pêro pîya 'Heywanê Îngilîstanî' vatêne. Mangayî borayêne, kutikî lawayêne, mîyî kalayêne, estorî hîrayêne, ordegî waq waq kerdêne. Keyfê înan wina zaf pê amebî ke înan kilame pêsero panc reyî lornaye. Û eke vatişê înan nêameyêne birnayîş înan hetanî şewdir kilame vatêne.

Çi heyf ke qîrayîşan Jones Beg hişyar kerd. Jones Beg cile de

erzîya xo ser û winî fikirîya ke luye kewta hewşî. Ey tifingo ke hertim kobeyê odaya rakewtişî de bî girewt û şeş saçmeyî varnay tarîyîye ser. Senî ke saçmeyî ginay dîwarê mereke ro heywanî pêro remay. Her kes ancîya cayê xo yê rakewtişî. Teyrî firr day serê lisanê xo, heywanan ra her yewî xo eşt simerî ser û gamêke ra tepîya heme çewlîg şî hewn ra.

II

Hîrê şewan ra dima, Xozo Kal hewn de mîyanê aramî de merd û baxçeyê fêkîyan de yew cayo talde de ame wedaritiş.

Rojê menga adare newe dest pêkerdbîy. Hîrê aşmê bînî bi fealiyetanê nimateyan vîyartbîy. Qiseykerdişê Xozê Kalî heywananê bîaqilan rê bîbî semed ke ê bi çîmanê bînan biewnê cuye ra. Kesî nêzanitêne serewedaritişo ke Xozê Kalî ci ra behs kerdêne, do çî wext biqewimîyo. Û kesî nêpawitêne ke Serewedaritiş demê weşîya înan de dest pêbikero. La her kes naye xo rê sey wezîfe dîyêne ke ê seba a roje bigurîyê. Xozî, mîyanê heywanan ra êyê tewr bîaqilî hesibîyayêne. Aye ra karê musnayîş û organîze kerdişî bîy barê vileyê xozan. Di xozî ke Jones Begî seba rotişî weye kerdêne, mabênê xozan de tewr hegin ê bîy. Napoleon cinsê Berkshire yê xozan ra yew xozo qelew û çimsert bî. Tena o cinsê Berkshire ra bî. Xozo zaf qalkerdox nêbî, la caardişê waştîşanê xo de bi ûsulê xo yê qerardarî şinasîyayêne. Snowball, *Napoleonî* ra hîna şên, qiseykerdişî de ey ra hîna sivik û afirnayox

bî la winî ameyêne naskerdiş ke hetê karakterî ra zaf pêt nîyo. Xozê nêrîyî yê bînî pêro xozê semedê werdişî bîy. Nê xozan ra xozo tewr namdar bi vengê xo yê tîzî, hereketanê cansivikan, çimanê beriqîyayeyan û bi rîyê xo yê gilorî Squealer bî. Squealer qiseykerdoxo zaf jîr bî û gama ke yew babeta zore ser o hurê-nayêne ge nat ge wet xo eştêne we û boçika xo zî tadayêne. Û nê hereketan yew hewayo îqnakerdox fiştêne ey ser. Wina ameyêne vatiş ke Squealer 'sîya keno sipî.'

Nê hîrê xozan qiseyanê Xozê Kalî ra yew sîstemê fikran ardîbî pê û nameyê nê sîstemî zî Heywanîzm nabî pa. Çend şewanê her hewteyî de badê ke Jones Beg kewtêne ra înan mereke de kombîyayîşê nîmîteyî viraştêne û semedê heywanañê bînan prensîbê bingeynî yê Heywanîzmî zelal kerdêne. Destpêk de vera înan de ehmaqî û bêeleqedarîye peyda bîbîy. Tayê heywanan yan ardêne re ziwan ke wezîfeyê înan o yo ke ê girêdayîyê 'axayê xo' bibê, Jones Begî ra vatêne 'axayê ma', yan zî ardêne re ziwan ke Jones Beg înan keno weye û eke o nêbo ê geste ver mirenê. Tayê bînan zî persê nîyanênî pers kerdêne: "Çira xemê ma bibo ke mergê ma ra dima çi do biqewimîyo?" yan zî "Eke Serewedaritiş do muheqeq biqewimîyo ferqê seba ey gurîyayîş yan nêgurîyayîşî çi yo?" Xozan bi zehmeto pîl înan rê îzah kerdêne ke nê tewir vateyî vera ruhê Heywanîzmî de xelet ê. Perso tewr temaşe mahîna sîse *Mollie*ye ra ame. Perso tewr verên o ke aye *Snowball*î ra pers kerd no bî: "Serewedaritişî ra dima ma eşkenê reyna şeker biwerê?"

"Ney" va *Snowball*î bi hewayo qetî. "Nê çewlîgî de êdî karê ma bi şeker ardişî çin o. Naye ra teber, ma hewcedarê şekerî nîyê. Ti do bieşka qasê waştîşê xo yulaf û simer biwera."

"Ma ez do ancîna zî bieşka bijîya xo bi kurdeleyan bixemil-na?" va aye.

"Hevale," va *Snowball*î. "Ê kurdeleyê ke ti ci ra zaf hes kena nîşanê koletî yê. Ti fehm nêkena ke azadî kurdeleyan ra muhîmêr

a?"

Mollieye va *temam la vengê aye zaf îqnabîyaye nêameyêne*.

Semedo ke *vernîya zuranê kelaxê kedîyî, Mosesî bigîrê xozan zehmeto hîna pîl ant*. *Moseso* ke *heywano taybet yê Jones Begî bî*, hem *fesad û ajan bî hem zî fekê ey de qiseyî zaf bîy*. *Goreyo* ke *ey vatêne yew welat esto ke nameyê xo Koyê Şekerî yo û mergî ra dima heywanî pêro şonê uca*. *Qaşo no welat asmên de, wetê hewran de ca bîyo*. *Nê welatê Koyê Şekerî de heme rojî sey yew-şeme yo û heme mewsîman de argude deresena û dar û ber bi şeker û tilifanê toximanê ketenî pirr ê*. *Heywanan Mosesî ra bacîyayêne çunke ey tena sanikan vatêne û qet nêşuxulîyayêne*. *La tayê heywanan bawer kerdêne ke Koyê Şekerî rast o*. *Û semedo ke înan îqna bikerê ke cayêdo hênen çin o xozan zaf zor da xo*.

Terefdarê înan ê tewr sadiqî di estorê erebeyan, Boxer û Clovere bîy. *Nê her di estoran zaf zehmet antêne ke tena bi sereyê xo bifikirîyê, la badê ke înan xozî xo rê sey mamoste qebul kerdî, çîyê ke înan ra ameyê vatiş sey yê xo hesibnay û yew bi yew derbazê heywananê bînan kerdî*. *Kombîyayîşê ke mereke de ameyêne viraştîş de ê hertim amade bîy û vatena kilama Heywanê Îngilîstanî ya ke her kombîyayîş bi aye qedîyayêne de dore nêdayêne kesî*.

Seke bî, *Serewedaritiş texmînê her kesî ra hîna rew û hîna asan qewimîya*. *Serranê verênan de Jones Beg herçiqas heywanan rê xedar bibo zî citkarêdo hewl bî la ê rojanê peyênan de karê ey rast nêşîyêne*. *Yew dewa de pere vîndî kerdişî ra pey ey hîna zêde hêvîya xo kerdîyê vîndî û winî zaf xo dabî ro şimite-na alkolî ke no nîyamêne rê weşîya ey*. *Tayê wextî bîyêne ke bi rojan kulinde de qoltuxa xo de eware-eware niştêne ro, rojname wendêne, şimitêne û ge-ge nan cinitêne bîra ro dayêne Mosesî*. *Peyayê ke leyê ey de xebitîyêne tembel û sehtekar bîy, hêgayî bîbîy pirrê vaşanê pîncan, serbanê bînayan tamîr waştêne, lemî amebîy îhmalkerdiş û heywanî baş nêameyêne weyekerdiş*.

Hezîrane amebîye û vaş hema-hema seba çînişî amade bî. Şewa rojêka şemeyî ya Rojgêra Hamnanî de Jones Beg şîbî Wil-
 lington û meyxaneyê Şêrê Sûrî de hende zaf bibî serxoş ke he-
 tanî perojê yewşemeyî anêgêrabî. Karkeran şewdir rew mangayî
 ditîbîy û bê ke alef bidê heywanan şîbîy nêçîrê hargûşan. Jones
 Beg senî ke agêra keye, ca de şî qenepeyê odaya ronîştîşî ser o
 xo derg kerd û gama ke rojnameyê *News of the World*î wendê-
 ne şî hewn ra. Bi no tewir heywanî hetanî şanî vêşan mendî û
 peynîye de înan xo nêgîrewt ra. Mangayan ra yewe bi qiloçê xo
 berê embarê şikit û heywanî pêro kewtî zere û sitilan ra dest
 bi werdişê alefî kerd. Tam ê demî de Jones Beg bî hîşyar. Dima
 o û çar peyayê ey qîrbacî dest de pîya kewtî embar û bi qîrba-
 can dest bi pîrodayîşê heywanan kerd. Heywananê vêşanan êdî
 deyax nêkerd. Înan çîyo nîyanên plan nêkerdibî la xaftila pêro
 pîya erzîyay zulmkaranê xo ser. Jones Beg û peyayê ey her hetî
 ra mîyanê qiloç û paşkulan de mendbîy. Kontrol temamen destê
 înan ra vejîyabî. Înan verê cû qet nêdîbîy ke heywanî wina he-
 reket bikerê. Serewedaritişê nîyanênî rewî yê heywanan ke înan
 goreyê waştîşê xo ezîyet ro ci kerdêne ê visnabîy pêro. Gamêke
 ra dima înan xoseveknayîş caverda û lingê xo dardî we. Ê pîyarê
 ra veracêr ver bî rayîrê serekeyî çarpay remay û heywanan bi qî-
 rayîşanê serkewtişî nabî înan dima.

Jones Xanime penceraya odaya rakewtişî ra ewnîyabîye teber
 ra û çîyê ke qewimîyabîy dîbîy. Aye tayê tefûtal eşt zereyê çen-
 teyî û rayîrê peyî ra vejîya teberê çewlîgî. *Moses*î zî lîsê xo ra
 kil da cor û bi qîrrayîş kewt aye dima. No mîyan de heywanan
 hetanî rayîrî nabî Jones û peyeyanê ey dima û peyê înan ra bero
 bi panc caxan dabî piro. Bi no tewir hîna ke înan nêarqîliyabîy
 ke çî qewimîyo, bi serkewtiş sere darîyabî we: Jones qewirîyabî
 û Çewlîgê Began zî înan rê mendbî.

Tayê wext heywanan bawer nêkerd ke şansê înan wina rayîr
 ra şoro. Verî, ê pêro pîya dormeyê çewlîgî de fertilîyay ke doz

bîkerê ke însanan ra kesî qet ca-mayan de xo nimito yan ney. Dima, înan ver bi bînananê çewlîgî peyser xar kerd ke rêçanê peyênan yê saltanatê bêyomî yê *Jonesî* wedarê. Berê odaya peyê axuran a ke zîni tede bîy, amebî şikitiş; gemî, helqayê pîrnikan, tewqî, kardîyê xedarî ke Jones Beg pê înan xoz û vereki xesênayêne pêro erzîyabîy zereyê bîrî. Hefsarî, serreşmeyî, sîperê çîmanê estoran, tewreyê alefî yê şerefwarardoxî erzîyabîy zereyê adirê eşteyan o ke hewşî de amebî tafiştîş. Qirbacî zî erzîyabîy. Gama ke heywanan dîyêne ke qirbacî zereyê adirî de kile gênê pêro keyfweşîye ra lotikî eştêne. Kurdeleyê ke rojanê bazarî de pê înan bijî û boçikê estoran ameyêne xemilnayîş hetê *Snowballî* ra erzîyabîy zereyê adirî.

“Ha kurdeleyî” va ey, “Ha kincî. Kincî nişanê însanan ê. Heme heywanî ganî rût bifetilîyê.”

Boxerî senî ke na hesnaye, şewqaya hesîra ke ey hamnanan seba goşanê xo ra dûrî fînayîşê mîsan şanitêne sereyê xo, girewte eşte mîyanê adirî.

Wextêkê zaf kilmî de heywanan her çîyê ke pê înan Jones Beg ameyêne vîrê merdimî çin kerdbîy. Badê cû *Napoleonî* her kes reyna berd embar û di pare korekî day her kesî û di bîskuvîtî zî day kutikan. Naye ra dima înan kilama Heywanê Îngilîstanî serî ra hetanî peynîye tam hewt reyî vate, bade cû tarîye ke nişte her kes seba hewnî ancîya cayê xo. Hetanî ê wextî ê qet sey a şewe rehet ranêkewtbîy.

Semedo ke wîna musaye bîy ê ancîna zî serê şewdirî de waştibî ra û senî ke xaftela çîyo muxteşemo ke qewimîyabî ame vîrê înan, pêro pîya reyna ver bi merge xar kerd. Tayê cêrê merge de yew tumo ke serê ey ra hema-hema temamê çewlîgî asayêne estbî. Heywanî vaz day serê ê tumî û binê roştîya zelale de derûdor temaşe kerd. Ya, wayîrê tîyayî ê bîy-her çîyo ke aseno yê înan bî. Ê bi keyfweşîye dormeyê xo de reqesîyayî, bi coş lotikî eştî. Çereyanê hûtinan ser o xo gilêrî kerdêne, vaşê hamnanî yo

şîrin cira kerdêne û qilotnayêne ro, pîne dayêne herra şîyaye ro û boya aye ya weşe antêne zereyê xo. Dima, înan heme çewlîgî serî ra hetanî pey saye kerd û bi hewayo heyran û heşmetkar ewnîya hêga, merge, baxçeyê meyweyan û qorrîyî ra. Merdimî vatêne qey înan nê çîyî verê cû qet nedîy û înan bawer nêkerdêne ke nê çîyî pêro yê înan ê.

Dima ra, ê qor bi qor peyser şîy bînananê çewlîgî het û verê berê banê çewlîgî de vindetî, kesî ra veng nêvejîyayêne. No ban zî yê înan bî. Ê tersayêne ke bikewê zere. Gamêke ra tepîya, senî ke bî, Snowball û *Napoleonî* bi doşanê xo ber şikit akerd û heywanî yew bi yew kewtî zere, tersê tēmîyankerdişê derûdorî ra bi gamanê zaf bidîqetinan rayîr şîyêne. Serê linganê xo de oda ra oda fetilîyayêne, tersayêne ke bi vengo ke pistepistîye ra berzêr o qisey bikerê. Luksê zereyî ra, cilanê ke rîpêşê înan purtê teyran ra viraşte yê ra, eynikan ra, qenepeyê muyê estoran ra, xalîya Brukselî ra, portreya Qiralîça Victoria ke odaya ronîştîşî de serê refê lojine de bîye ra hem bi ters hem zî bi hurmet ewnîyayêne. Ê tam nêrdîwanan ra ameyêne war ke arqilîyay xo ke Mollie orte de nêasena. Peyser şîy cor ke Mollie ha ya odaya rakewtişî ya tewr şike ya banî de ya û masaya makyajî ya Jones Xanime ra parçeyê kurdeleyê keweyî girewto xo dest, eşto vileyê xo ser û bi hewayo ehmaqkî eyneyî ra heyran û heşmetkar temaşeyê xo kena. Ê bi hewayo sert perray aye ser û vejîyay teber. Tayê jambonê ke kulinde de dardekerde bîy amebîy temernayîş, fiçîya bîra ya ke dunike de bîye bi pîna Boxerî amebîye şiknayîş. Nînan ra wet, înan dest nênanî çîyanê bînan ra. Bi rayanê heme heywanan uca de qerar ame girewtîş ke banê çewlîgî sey muze vindero û heywanan ra tu kes uca de cuya xo nêramo.

Heywanan arayîya xo kerde û dima zî Snowball û *Napoleonî* reyna venga înan da.

“Hevalêne” va Snowballî, “Seate şeş û nêma a û roja verê ma zî derg a. Ewro ma dest bi çînitîşê vaşî kenê. La verî ganî ma

meseleyê bînî hel bikîme.”

Nika eşkera vejîyabî orte ke xozan bi sayeyê kitabê nuştîş û wendişî yê domananê Jones Begî yo ke mîyanê eşteyan de bîyo, wendiş û nuştîş musay. *Napoleonî* qutîyê boyaxê sîya û sipîyî day ardiş û verê heywanan girewt û qutîyî berdî hetê berê bi panc caxanî yo ke ver bi rayîrê serekeyî a beno. Dima *Snowballî* (çunke nuştîşî de tewr baş *Snowball* bî) firçe girewt mîyanê di simanê xo, caxê tewr serênî ra nuştêyê ÇEWLÎGÊ BEGAN pak kerd û herinda ey de ÇEWLÎGÊ HEYWANAN nuşt. Aye ra tepîya çewlîg êdî do wina name bibîyêne. Dima ra ê agêray binayanê çewlîgî, *Snowball* û *Napoleonî* yew nêrdîwane daye ardiş û aznaye ro dîwarê mereka girde. Înan eşkera kerd ke bi xebata hîrê aşmanê verênan xozan prensîbê Heywanîzmî pêro Hewt Fermanan de kom kerdî. Nika nê Hewt Fermanî do dîwarê mereke ser o bîyamêne nuştîş û aye ra tepîya zî heme heywanê Çewlîgê Heywanan do goreyê nê qanûnanê nebedilbaran hereket bikerdêne. Bi zehmetî (çunke nêrdîwane ser o binge girewtîş asan nêbî) *Snowballî* xo nêrdîwane ro ant cor, *Squealerî* zî çend paynikî cêr de qutîya boyaxî pê girewtêne. Fermanî dîwarê qetranbîyayeyî ser o bi herfanê gird û sipîyan amey nuştîş û hîrîs metreyî dûrî ra ameyêne wendiş. Fermanî nê bîy:

HEWT FERMANÎ

1. Her çîyo ke di lingan ser o rayîr şono dişmenê ma yo.
2. Her çîyo ke çar lingê xo yan zî perrê xo estê embazê ma yo.
3. Heywanî kincan xora nêdê.
4. Heywanî cile de ranêkewê.
5. Heywanî alkol nêşimê.
6. Heywanî heywananê bînan nêkişê.
7. Heywanî pêro seyyewbînan ê.

Fermanî bi îhtîmam amebîy nuştîş, herinda ‘embaz’î de ‘embaz’ û herfanê s’yan ra yew zî çep amebîy nuştîş, la nînan ra

teber rastnuştişî de xeletî çin bîye. Snowball seba her kesî bi vengo berz fermanî wendî. Heywanan pêrunê bi serehejnayîş qebulkerdîşê xo nîşan day, êyê ke jîr bîy ca de dest bi ezberkî musayîşê Fermanan kerd.

“Nika, hevalêne,” qîra Snowball û firçe eşt erd, “Dora hêgayî ya! De bêrîn no zî bibo şerefê ma ke ma Jones Beg û peyayanê ey ra hîna rew vaş biçînîme.”

Tam ê demî de hîrê mangayê ke wextêk ra nat nerehet aseyê-ne dest bi qorayîşî kerd. Ê vîst û çar seatî yo ke nêamebîy ditiş, hengilê înan tay mendbî ke biteqiyê. Tayê fikirîyayîşî ra dima, xozî şîy sitilî ardî û semedo ke lingê înan ê verênî seba nê karî munasîb bîy înan bi hewayo zaf serkewte mangayî ditî. Ser ra zaf wext ke nêşî, şitê kefin û xavikinî panc sitilî kerdbîy pîrr. Zafaneyê heywanan bi xeylê eleqedarî ewnîyayêne şitî ra.

“Nê şitî rê se beno?” va yewî.

“Jonesî ge-ge şit kerdêne mîyanê alefê ma,” va kergan ra yewî.

Napoleon verê sitilanê şitî de vejîya û “Şitî xo rê mekerê mesele, hevalêne!” va. “Çi ke hewce yo do bêro kerdiş. Hesad hîna muhîm o. Heval Snowball do şima bero uca. Ez zî do şima ra dima bêra. Avero, hevalêne! Hesad ma paweno.”

Heme heywanî pîya ver bi hêgayî şîy ke dest bi hesadî bikerê, û gama ke ê şewe agêray, şit mîyan ra darîyabî we.

III

Ê semedê hesadî sey paleyan xebitîyabîy û mîyanê ereqî de mendbîy. La keda înan tewş de nêşîbîye, çunke hesad zaf bereketin bî û înan wina xeyal nêkerdêne.

Karê hesadî ge-ge zaf zor dayêne înan; çunke hacetî seba heywanan ney seba însanan amebîy viraştiş. Heywanan nêeş-kayêne linganê xo yê peyênan ser o vinderê û bi no hewa hacetan bixebitnê, no zî yew çetinîya girde ardêne meydan. La xozî zaf bîaqil bîy û înan her çetinîye rê yew çare dîyêne. Estorî zî... Înan her vîncewa hêgayî baş zanayêne û Jones û peyayanê ey ra rindêr karê çînitîş û arêdayîşê hesadî ra fehîm kerdêne. Xozî bi xo nêxebitîyêne la ê bînî îdare û teftîş kerdêne. Bi zanayîşanê xo yê berzan ra, normal bî ke ê îdarekarîye bigîrê xo dest. Boxer û Clovere xo eştêne verê goşina ke bi sayeyê estoran kaş bena (bêguman êdî gem û serreşmeyî nîyamêne xebitnayîş) û bê ke vinderê dormeyê hêgayî de giran-giran ture eştêne turan ser. Pey ra zî xozî şîyêne û goreyê rewşe yan vatêne "Hoş, heval!" yan

zî vatêne “Hooş, heval!” Heywanan pêrunê hetanî înanê tewr qîjan karê vaydayîş û arêdayîşê cûwenî kerd. Ordeg û kergî bîle hetanî şanî nata-dota şîy amey, nequranê xo mîyan de letikê vaşî ardî berdî. Peynîye de înan Jones û peyayanê ey ra di rojî rewêr hesad da arê. Naye ra dot, çewlîgî hetanî a roje hesado winî gird nêdîbî. Qet yew çî zî îsraf nêbîbî; bi çîmanê xo yê tujan kerg û ordegan hetanî dasîyanê vaşî yê tewr qîjan zî her çî dabî arê. Û tu heywanî dizdîye nêkerdbîye.

O hamnan karê çewlîgî hertim rast şîbî. Heywanî hendayê ke ê nêşkenê xeyal bikerê zerrîweş bîy. Semedo ke werd êdî werdê înan bî û hetê înan ra ancîna seba înan ameyêne berardiş û semedo ke ê êdî muxtacê werdê wayîrê çîmtengî nêbîyê, înan her parîyê werdî ra tehm girewtêne. Seke însanê parazîtê ke çîyêk rê nêbîyêne şîy, hîna zêde werd bî para her yewê înan. Herçiqas heywanî bêtecrupe bibê zî, wexto serbest hîna bibî zêde. Ê tewir bi tewir çetînîyan reyde ameyêne têrî-mavajîme, a serre wextê hesadê lazutan de semedo ke patosê înan çîn bîy, ê mecbur mendî ke sey ûsulê verênî bi linganê xo sereyê zadî bidewisne û bi helmê xo patuyê înan vay bide-la bi sayeyê bîaqilîya xozan û masûlkeyanê *Boxerî* yê qewetinan ê binê her tewir çetînîye ra vejîyayêne. Her kes pê *Boxerî* zaf qayîl bî. O demê *Jonesî* de zî karkerêdo hewl bî, la nika qasê hîrê estoran bihêz asayêne; tayê rojî bîyêne ke karê çewlîgî tim vileyê ey de bî. Şewdirî ra hetanî şanî wina şîyêne ameyêne, karo giran kamca de bibîyêne ey xo resnayêne uca. O yew dîkî reyde pê kerdbî ke şewdiran de her kesî ra nêm seate hîna rew ey rawazno. Hema ke karê roje dest pê nêkerdene, kamcîn ca de ke hîna zêde hewcedarîye estba ey uca de bi hewayo zerrîwaz kar kerdêne. Hemverê heme problem û rastnêşîyayîşan de vatêne “Ez do hîna pê bixebitîya!” û no xo rê kerdbî slogan.

Eslê xo de heme heywanî goreyê kapasîteya xo baş xebitîyêne. Sey nimûne, kergî û ordegî bi arêdayîşê leteyanê vilabîyayeyan

qasê çar welçekî zad xelisnabî ra. Kesî nêtirawitêne, kesî para xo ser o gerre nêkêrdêne, taybetmendîyê cuya rojane yê rojanê verênan sey pêrodayîş û kit kerdîş û çimesîyayîye mîyan ra darî-yabîy we. Yewî ra teber kes karî ra nêremayêne. Rast o, *Mollieye* şewdiran rew nêwerîştêne û hertim kemera mîyanê pencikanê xo kerdêne mane û kar caverdayêne şîyêne. Pisîngêda ecêbe bîye. Dima eşkera bî ke key ke kar ameyêne kerdene a orte de nêasena. Bi seatan bîyêne vîndî, dima yan wextê werdî de yan zî şan de key ke kar qedîyêne asayêne, qet xemê aye de nêbîyêne. Aye hertim xo rê behaneyê winî başî dîyêne û winî zaf rindek miremir kerdêne ke mumkin nêbî ke merdim nîyetê aye pakî rê bawer nêkero. Hero kal Benjamin Serewedaritîşî ra nat qet nêvurîyabî. Ey karkerdişê xo eynî sey yê wextanê *Jonesî* winî bi hewayo giran û rikdar dewam kerdêne, ne karî ra remayêne ne zî zêde ra kar kerdêne. Derheqê Serewedaritîş û netîceya ey de fikrê xo qet nêvatêne. Eke ci ra pers bibîyêne *Jonesî* ra dima hîna zerrîweş o yan nîyo, tena vatêne “Herî emrêdo derg ramenê. Şîma emrê xo de qet yew hero merde dîyo?” û ê bînî zî mecbur mendêne ke bi nê cewabî qayîl bibê.

Rojanê yewşemeyan de xebate çin bîye. Arayîye wextê xo yê her roje ra seatêk erey ameyêne kerdîş, û arayîye ra dima zî muheqeq merasîm ameyêne viraştîş. Merasîm bi estune ro antişê beyraqe dest pê kerdêne. *Snowballî* odaya taximê zînan de yew rîpêşê masa yo kewe yê *Jones* Xanime dîbî û serê ey ra bi boyaxê sipîyî resmê yew sim û yew qiloçî viraştîyê. Na beyraqe şewdirê her yewşemeyî de ancîyayêne ro estune. Goreyo ke *Snowballî* vatêne rîyê beyraqe yo kesk erdanê Îngilîstanî yê keskan temsîl kerdêne, sim û qiloçî zî Komara Heywanan a ke bitemamî mîyan ra wedarîyayîşê însanan ra dima do bêro ronayîş nîşan dayêne. Cor antişê beyraqe ra pey heme heywanî pîya şîyêne mereka girde û heyetê pêroyî yo ke sey Kombîyayîş name bîyêne rê beşdar biyêne. Tîya de karê hewteyê bînî ameyêne qiseykerdiş û

qerarê ke do bêrê girewtîş ser o hurênayîş bîyêne. Qerarê ke ganî bêrê girewtîş hertim hetê xozan ra pêşnîyaz bîyêne. Heywananê bînan zanitêne senî ray bidê, la înan tena bi sereyê xo nêşkayêne qeraran bigîrê. Hurênayîşan de Snowball û Napoleonî hertim xo dayêne verê her kesî. Labêle nê her dîyanan yewbînan de qet têsere nêkêrdêne: nînan ra kamcîn ke yew pêşnîyaze bikêrdêne o bîn muheqeq vera a pêşnîyaze de vindetêne. Bê îtiraz qerar amebî dayîş ke merga peyê baxçeyê fêkîyan seba heywanê ke êdî nêşkenê bixebitîyê sey cayê arisîyayîşî bêro abirnayîş, la ancîna zî înan mîyan de yew hurênayîşo çetin qewimîyabî ke kamcîn serre ganî bibo serra teqawut bîyayîşê heywanan. Kombîyayîş hertim bi vatena kilama Heywanê Îngilistanî qedîyayêne û peroj ra tepîya zî bîyêne wextê şayîye.

Xozan odaya taximanê zînan xo rê kerd bîye qerargeh. Înan tîya de bi şewan kitabê ke banê çewlîgî ra ardbîy, înan ra nalbendî, necarîye û karê bînê hewceyî musayêne. Nînan ra wet Snowballî xo dabî ro karê heywanan ra pêardîşê Heyetanê Heywanan. O nê karî ra qet bezar nêbîyêne. Xeyrcê sinifanê wendiş û nuştîşî ey kergan rê Heyetê Kerdişê Hakan, mangayan rê Lîgê Boçikanê Pakan, semedê kedîkerdişê merre û hargûşan Heyetê Reyna Perwerdekerdişê Embazanê Kovîyan û mîyan rê zî Herketê Muyanê Hîna Sipîyan ardbîy pê. Zafê nê ceribnayîşan bênetîce mendbîy. Mavajîme, ceribnayîşê kedîkerdişê heywananê kovîyan hema destpêk ra sernêkewte bîbî. Heywananê kovîyan ancîna sey verî hereket kerdêne û toleranso ke înan rê musnîyayêne suîstîmal kerdêne. Pisînge beşdarê Heyetê Reyna Perwerdekerdişî bibîye û tayê rojî zî zaf aktîf bibîye. Rojêk wina ame dîyene ke a vejîya serbanî ser û çûçikê ke aye ra dûrî yê, înan ra vana heme heywanî hevalê yewbînan ê û çûçikî eşkenê şorê pencikanê aye ser o ronê. La çûçikan xo day dûrî.

Hetê bînî ra, sinifê wendiş û nuştîşî zaf serkewte bîy. Hetanî payîz heme heywananê çewlîgî zaf yan tay wendiş û nuştîş mu-

sabîy.

Xozî zaf baş wendêne û nuştêne. Kutikan zî wendiş û nuştiş baş musabîy la bê Hewt Fermanan wendişê çîyanê bînan reyde eleqedar nêbîyêne. Bize, *Murîele* kutikan ra rindêr wendêne û ge-ge şîyêne mîyanê eşteyan ra leteyê rojnameyî ardêne û ê bînan rê wendêne. Benjamin qasê xozan baş wendêne la hunerê xo qet nêmusnayêne. Vatêne goreyê zanayîşê mi teba çin o ke bierjo ke bêro wendiş. *Clovere* herfî musabîy la bese nêkerdêne ke çekuyan biwano. *Boxerî* nêeşkabî herfa D ye ra wet bimuso. Ey bi simê xo yê girdi herre ser o A, B, C, D xêz kerdêne, la dima goşê xo kerdêne vît bi hewayo ehmaqî ewnîyayêne herfan ra, ge-ge zî bijîya xo tadayêne û bi hêzê xo yê peyenî kerdêne ke herfanê bînan bîyaro xo vîrî, la qet serkewte nêbîyêne. Eslê xo de ey zaf reyan E,F,G,H musayêne la na rey zî A,B,C,D kerdêne xo vîrî ra. Peynîye de ey qerar da ke pê çar herfanê verênan qayîl bibo û semedo ke vîrê ey ra nêşorê ey nê herfî her roj yew yan di reyî nuştêne. Bê herfanê ke pê înan nameyê aye ameyêne nuştiş, *Mollieye* rika xo kerdêne ro herfanê bînan nêmusayêne. Aye pê hejikan nameyê xo nuştêne û pê tayê vilikan xemilnayêne û dima zî heyran û heşmetkar dormeyî de çerixîyêne.

Heywananê bînan yê çewlîgî herfa A ye ra wet nêeşkabî bimusê. Naye ra teber zî vejîyabî orte ke heywanê tewr ehmaqî sey mîyan, kergan û ordegan nêeşkabî Hewt Fermanan ezberkî bimusê. Na mesele ser o zaf fikirîyayîşan ra dima *Snowballî* kerd eşkera ke eslê xo de Hewt Fermanî eşkenê tena pê yew îdyomî zî îfade bibê. Îdyom wina bî: "Çarlinginî baş ê, dilinginî nebaş ê." Goreyo ke ey vatêne muhtewaya nê îdyomî de prensîbo bingeyên yê Heywanîzmî esto. Kamî ke no baş fehîm bikero eşkeno xo tesîrê însanan ra dûrî bigîro. Verê cû teyran îtîraz kerd, çunke ye înan zî di lingê xo estbîy, la *Snowballî* fişt delîlan ver ke wina nîyo.

"Baskê teyran, hevalêne" va *Snowballî* "Aza yo ke samedê kar-

kerdişî ney semedê hereketkerdişî yeno şuxulnayîş. Naye ra ganî sey linge bêro hesibnayîş. Ferqê merdiman destê înan o û merdimî pê destê xo xirabî kenê."

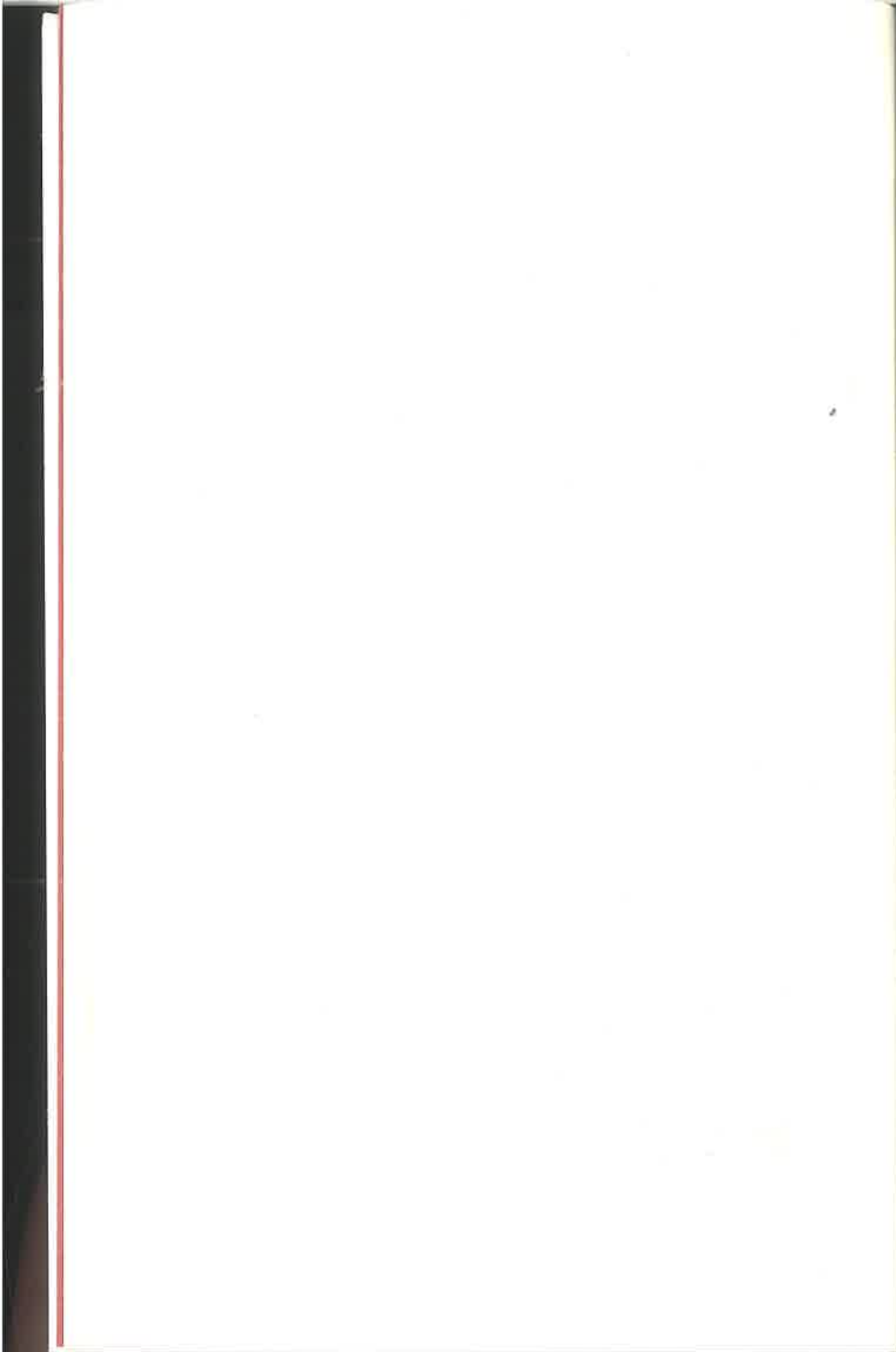
Teyran çekuyanê *Snowballî* yê dergan ra teba fehîm nêkerd la no îzahat qebul kerd û heme heywanan bi hewayê ezberkerdişî dest bi musayîşê îdyomî kerd. Bi herfanê girdan dêsê mereke ser ra serê Hewt Fermanan de ÇARLINGINÎ BAŞ Ê, DILINGINÎ NEBAŞ Ê ame nuştiş. Ezberkerdişê nê çekuyan ra dima mîyan îdyomî ra hende zaf hes kerd ke key ke ê merge de meridiyêne dest bi kalayîş kerdêne: 'Çarlinginî baş ê, dilinginî nebaş ê! 'Çarlinginî baş ê, dilinginî nebaş ê! Û bi no tewir bi seatan dewam kerdêne û qet ci ra bezar nêbîyêne.

Napoleon heyetanê *Snowballî* reyde eleqedar nêbîyêne. Ey vatêne ke perwerdekerdişê ciwanan heme çîyê ke bieşkê seba kamilan bêrê kerdiş, înan ra hîna muhîm o. Jessîe û *Bluebelle* hesadî ra dima new leyîrê biqewetî ardî. Nê leyîrî senî ke çiçik ra birnîyayî, *Napoleonî* va ez bi xo do perwerdeyê înan reyde eleqedar biba û leyîrî mayanê înan ra girewtî. Ey ê berdî qatê serbanî. Merdim ancax pê nêrdîwana odaya taximanê zînan xo resnayêne ci. Leyîrî uca de hetê *Napoleonî* ra çîman ra winî zaf dûrî amebîy girewtiş ke wextêk ra dima heywanan pêruna este-na leyîran xo vîrî ra kerdbîye.

Zaf wext ke nêvîyart fehîm bî ke şit şono kotî. Şit her roj verdîyayêne zereyê lepawa xozan. Sayî ver bi deresayîşî de bîy û êyê ke vayî ver ginabîy war ro çereyê baxçeyê meyweyan ser o pirr bîy. Bi hewayo tebîî heywanan wina hêvî kerdêne ke sayî her kesî rê eynî nîsbet de pare bibê. La rojêk ferman ame dayîş ke sayê warroginayeyî bêrê arêdayîş û odaya taximanê zînan de teslîmê xozan bibê. Tayê heywanî naye ser o bilbilîyayî la faydeyê xo çin bî. Heme xozan nê meseleyî ser o sozê xo kerdbî yew, *Napoleon* û *Snowballî* bîle wina kerdbî. Semedo ke ê bînan rê îzahatanê hewceyan bikero *Squealer* amebî ruşnayîş.

"Hevalêne!" va ey "Hêvîya mi a ya ke şîma nêvajê qey ma xozî semedê ezezîye û îmtîyazî wina kenê. Zafê ma şit û sayan ra hes nêkenê. Ez zî înan ra hes nêkena. Semedê girewtîşê nê çîyan tena no yo ke ma weşîya xo biseveknê. Zereyê şit û sayan de seba weşîya xozan madeyê hewceyî estê. No zî hetê zanistî ra bi delîlan tesbît bîyo, hevalêne. Ma xozî kedkarê fikran ê. Heme karê îdareyî û yê organîzekerdişî barê vileyê ma yê. Şew û roj ma semedê weşîya şîma xebitîyenê. Ma şit şîmenê û sayî wenê ke ma şîma rê faydedar bibê. Eke ma wezîfeyanê xo de serkewte nebê çî do biqewimîyo şîma zanê? Jones do agêro. Muheqeq wina bibo, hevalêne." Ey ca ra ca xo eşt we û bi tadayîşê boçika xo wina dewam kerd: "Şîma ra kes nêwazeno Jones agêro, winî nîyo?"

Çîyo ke heywanan ci ra guman nêkerdêne o bî ke înan nêwaştêne Jones agêro. Mesele senî ke bi no hewa ame vatiş, vengê înan zî birîyabîy. Muhîmîya seveknayîşê weşîya xozan zaf zelal asayêne. Bi no tewir heywanan pêrunê qebul kerd ke sayê waroginayeyî (û sayê deresayeyî zî) tena seba xozan bêrê arêdayîş.

Hetanî hamnanê peyênî xeberê serebûtanê Çewlîgê Heywanan nêmeyê welatî ra vila bîbîy. Snowball û *Napoleonî* her roj boranî ruşnayêne ke heywananê çewlîganê bînan reyde bêrê têkale-ke û hîkayeya Serewedaritişê înan ser o qisey bikerê û kilama Heywanê Îngilîstanî bimusnê înan.

Zafê nê wextan de Jones Beg kursîyê barî yê meyxaneyê Şêrê Sûrî yê *Willingdonî* ser o niştêne ro û înanê ke goşdarî kerdêne rê gerreyê heywananê bêşerefan kerdêne û vatêne ey rê neheqîye ameya kerdiş û mal û milkê ey dest ra ameyo girewtiş. Citkaranê bînan guneyê xo bi ey ardêne la nêwaştêne ey rê hetkar bibê. Eslê xo de înan bi dizdî firsend pawitêne ke bextsîyayîya Jones Begî ra îstîfade bikerê. Baş ke mabênê wayîranê di çewlîganê ke kaleka yewbînan de bîy xeylê wextî ra nat xirab bî. Nê çewlîgan ra oyo ke nameyê xo Foxwood bî, çewlîgêdo hîra, halxirab û kan bî. Derûdormeyê ci bîbîy pirrê qirçûqalan, vaşê mergan bîbî çeqer û perçînê xo zî lete-lete bîbî. Wayîrê ci, Pilkington Beg

citkarêdo serenerm bî û ey zafaneyê wextê xo goreyê mewsimî yan bi seyd yan zî bi pêgirewtişê maseyan vîyarnêne. Çewlîgo bîn o ke nameyê xo Pinchfield bî, çewlîgêdo hîna qij bî la rewşa xo hîna baş bîye. Wayîrê ci Frederick Beg peyayêdo çimakerde û zirteboz bî, hertim kewtêne dewayan û pereyî ra zaf hes kerdêne. Nê di peyayan yewbînan ra wina zaf xuy kerdêne ke semedê faydeyanê xo bile nîyamêne were.

Ancîna zî Serewedaritişê zereyê Çewlîgê Heywanan ê visna-bîy pêro û semedo ke vernîya ci bigîrê ke heywanê çewlîganê înan derheqê Serewedaritişî de zaf çîyan nêmusê, înan zaf xî-ret kerdêne. Verê cû ê zaf pê huyabîy ke heywanî xo bi xo yew çewlîgî îdare bikerê û vatêne zaf ney pancês rojê xo estê, dima na rewşe do bixeripîyo. Înan tayê vateyî vila kerdêne û vatêne heywanê Çewlîgê Began (bi israr çewlîgî ra vatêne Çewlîgê Began, nameyê 'Çewlîgê Heywanan' rê tehemul nêkerdêne) tim mîyanê pêrodayîşî de yê û gestê ver mirenê. Wext ke vîyart û vejîya orte ke heywanî gestê ver nêmirenê, Frederick û *Pilkingtonî* qiseyê xo vurnay. Na rey zî va Çewlîgê Heywanan de bêehlaqîye û yamyamîye peyda bîyê, bi nalanê sûran heywanan rê îşkence yeno kerdiş û cinîyî malê heme kesan ê. Frederick û *Pilkingtonî* vatêne heywanî goreyê qanûnanê xoza hereket nêkenê netîce coka wina ya.

La kes vateyanê winasîyan rê bawer nêkerd. Derheqê çewlîgê muxteşemî ke heywanî xo bi xo îdare kenê û ke însanî ci ra ameyî teberkerdiş de qiseyê nedîyar û mubelaxayînî vila bîyêne û a serre her cayê welatî de pêlê îsyankariye berz bibîy. Boxeyê ke hertim serenerm bîy xaftila bibîy wehî, mîyan perçînî şikitêne û qelebiyêne rê argudan, mangayan pîne dayêne sitilan ro, estorî bibîy har û esparê xo dayêne erdî ro. Bê nînan, qayde û vateyê kilama Heywanê Îngilîstanî her ca de ameyêne zanayîş. Kilame leze bibîye vila. Goreyê merdiman kilame ecêb bîye la ancîna zî gama ke înan kilame hesnayêne xo nêgirewtêne ra zaf

qarîyêne. Înan ardêne rê zıwan ke ê fehm nêkenê ke heywanî kilamêda wina rezîl û ecayîbe qey vanê. Heywanê ke vatena na kilame ser o ameyêne pêgirewtîş ca de cezaya qirbacan dîyêne ci, la înan ancîna zî nêşkayêne vernîya kilame bigîrê. Gama ke kerganê sîyayan perçînan ser o fitike dayêne piro û boranan bizûyêran ser o vîtvît kerdêne tim na kilame vatêne. Qaydeyê aye vengê çakuçê asinkaran û zengilanê kîlîseyan de zingayêne. Û gama ke merdiman kilame goşdarî kerdêne seke vengê xebêrdayoxê felaketî bihesnê recif ginayêne piro.

Serê têşrîna verêne de vaşî amebîy çînitîş, tapole bi tapole ronîyabîy û zafaneyê hesadî wedarîyabî ke refê boranan bi leze vejîyayî ameyî û bi heyecanêko pîl hewşê Çewlîgê Heywanan de naro. Goreyê xebra ke înan ardîye Jones Beg û heme merdimê ey bi nêmduzîne merdimanê Foxwood û *Pinchfield* ra berê bi panc-caxan ra kewtê zereyî û rayîrê erebeyan ser o verê xo dayê cor, çewlîg. Jones Beg bi tîfîngê destê xo aver de bîyo, ê bînî zî dest de çuwe pey ra yenê. Eşkera bî ke ê ameyê ke peyser dest bifîyê çewlîg ser.

Xeylê wextî ra nat çîyo nîyanên ameyêne pawitiş û heme tîdarekî amebîy vînayîş. *Snowball*î kitabo ke ey banê çewlîgî de dîbî, ê kitabî ra derheqê seferanê *Julius Caesar*î de zanayîşê xo zêdnabî û no semed ra bîbî qumandanê hereketanê pawitişî. Ey ca de fermanê xo day û mîyanê çend deqayan de heywanan pêrunê meterîs girewt.

Gama ke însanî ameyî nêzdîyê bînananê çewlîgî, *Snowball*î hêrîşo verên da destpêkerdiş. Hîris û panc boranî sereyê merdiman ser o firr day û hewa ra sereyê înan ser de lîq kerd. Gama ke merdiman ceribna ke xo raxelîsnê na rey qazê ke peyê perçînan de xo dardêne we cayanê xo ra vejîyayî û nequrî day çîpanê înan ro. No tena yew hêrîşo sivik bî ke seba peydakerdişê yew tîmîyanekîya qije amebî kerdîş û merdiman bi çuwanê xo bi asanî qazî def kerdî. *Snowball*î na rey hêrîşo dîyin da destpêkerdiş.

Aver de Snowball, dima zî *Murîele*, Benjamin û heme mîyî pêro pîya erzîyayî ver û her hetî ra qiloçî day însanan ro. Benjamin zî no mîyan de dormeyê xo de çerixîyêne û bi simanê xo yê qijan zirtikî eştêne. Labêle însanî bi çuwanê xo û bi botanê xo yê mixinan hîna zî înan ra hêzdar bîy. Senî ke *Snowballî* xaftela bi çikayîş nişan da ke ê peyser biancîyê heme heywanî agêrayî û berî ra kewtî zereyê hewşî.

Merdiman qîrayîşê serkewtişî fîştî. Ê winî fikirîyayî ke dişmenê înan ha yê remenê û bi hewayo bêserûber na heywarîan dima. Nîyetê *Snowballî* zî tam no bî. Senî ke însanî pêro pîya kewtî hewş hîrê estorî, hîrê mangayî û xozê bînî yê ke axur de dame ronabîye xaftela peyê însanan de vejîyayî. Tam ê demî de *Snowballî* semedê hêrîşê bînî îşaret da. O bi xo ver bi Jonesî vaz da. *Jonesî* senî ke dî o ver bi ey yeno tifingê xo berz kerd û qerşune naye pa. Qerşunan mîyaneyê *Snowballî* de birînê goninî akerdî û yew mîye ginaye war ro merde. Bê ke vîndero *Snowball* bi leşa xo ya sed kîloyî erzîya qoranê *Jonesî* ser. Jones qelibîya rê miyane zibilî û tifingê ey zî dest ra perra. Dîmeno tewr xofin yê *Boxerî* bî. Lînganê xo yê peyênan ser o xo kerd bî berz bi lînganê ke nalê asinênî pira bîy sey aygirî lej kerdêne. Derba tewr verêne gina sereyê yew seyîsê *Foxwoodî* ra û seyîs mîyanê çamure de bêcan meridna. Merdiman senî ke no dî çuwê xo eştî erd û kerd ke biremê. Ê visîyabîy pêro. Gama bîne heywanan pêrûne pîya dormeyê hewşî de nabî înan dima. Ge qiloçî dayêne piro ge zirtikî eştêne ge gaz kerdêne ge zî pay nayêne înan. Çewlîg de tu heywan nêmendbî ke goreyê xo heyfê xo însanan ra nêgîro. Pisînge bîle kil da doşanê yew gawanî ser û pencikê xo derbazê vileyê ey kerdî û qîrayîşî fîştî fekê mêrikî. Senî ke fîrsend kewt dest peyayî ver bi fekê hewşî remayî û rayîrê serekeyî ser lîngî dardî we. Hîna ke çewlîgî ser eştişî ser ra panc deqayî nêvîyartbîy ê bi hewayo heysîyetşikite senî ke amebîy wina zî peyser ancîyayêne. Refê qazan nabî înan dima û pey ra nequrî dayêne

çîpanê înan ro.

Heme peyayî şîbîy tena yewê înan mendbî. *Boxerî* hewş de bi linganê xo yê verênan seyîso ke rîserkî zereyê çamure de merdîyabî ton dayêne û kerdêne ke ey biçarno. La lajek ca ra nêlewîyêne.

“Lajek merdo” va *Boxerî* bi hewayo kederin. “Mi wina nêwaştêne. Mi vîrî ra şî ke nalê asinênî linganê mi ra yê. Nika kam bawer bikero ke mi bi zanayîş wina nêkerdo?”

“Zerrîzîzîye hewce neken a heval” va *Snowballî*. Birînanê ey ra hîna zî gonî ameyêne. “Şer şer o. Însano tewr baş oyo merde yo.”

“Yê însanan zî bibo ez nêwazena canê kesî bigîra.” Çimê ey bîbîy pîrrê hesîran.

“*Mollieye* kotî ya?” va yewî.

Bi rastî zî *Mollieye* orte de nêasayêne. Gamêke endîşe peyda bî. Heywanî bînî tersayî ke peyayan zerar do aye yan zî a tey berda. Peynîye de înan a dîye ke ha ya tewle de xo nimnaya û sereyê xo zî kerdo mîyanê afire. Senî ke tîfingî teqayê a zî remaya. Semedê *Mollieye* dormeyî ra fetilîyayîşê heywanan senî ke qedîya û senî ke ê agêrayî înan dî ke seyîs şîyo. Ti nêvanî lajek nêmerdo tena xerîqîyo û dima ra ameyo ro xo û remayo.

Heywanî reyna bi heyecanêdo gird amebîy têlewe. Her yewê înan bi vengêdo berz qalê qehremanîya xo ya cengî kerdêne. Semedê pîrozkerdîşê serkewtebîyayîşî ca de yew merasîm virazîya. Beyraqe ancîyaye bi cor û çend rey kilama Heywanê Îngilîstanî ameye vatiş. Dima seba mîya ke kişîyabiye merasîmê cenaza yo fermî virazîya û mezela aye ser o yew leya simzêre ronîyaye. Serê mezele de *Snowballî* bi kilmekî qisey kerd û ard rê ziwan ke heywanî pêro ganî semedê Çewlîgê Heywanan xo merdene rê amade bikerê.

Heywanan pêrûne qerar da ke yew madalyaya qehremanîye bîvirazîyo. Madalyaya bi nameyê “Heywano Qehreman yo bi Dereceya Yewine” uca de leze dîyaye *Snowball* û *Boxerî*. Nê ma-

dalyayê sifirênî (nê madalyayî eslê xo de yê estoran bîy ke odaya taximanê zînan de amebîy dîyene) ganî roja yewşeme û roşanan de bîyamêne xoradayîş. Madalyaya bi nameyê “Heywano Qeh-remam yo bi Dereceya Dîyine” dîyaye mîya ke ceng de merdbîye.

Dergûdila munaqeşeyî ameyî kerdiş ke kamcîn name panîyo cengî ra. Peynîye de nameyê Şerê Verê Axurî panîya ci. Çunke dame uca de amebîye ronayîş. Tifingê Jones Begî mîyanê çamure de ame dîyayîş û ameyêne zanayîş ke zereyê banê çewlîgî de tayê qutîyê fişekan estê. Wina qerar dîyabî ke tifing verê linganê estuna beyraqe de sey tope bêro ronayîş û serre de di reyî-reyêk serrgêra Şerê Verê Axurî, 12ê teşrîna verêne de reyêk zî serrgêra Serewedaritişî, Rojgêra Hamnanî de- bierzîyo.

Ver bi zimistanî, *Mollieye* hîna zêde bîbîye problemin. A her roj erey ameyêne kar û vatêne ez hewn de menda û madeyê aye ca de bibo zî dejanê bêîzahatan ra gerre kerdêne. Hertim yew behane dîyêne û karî ra remayêne şîyêne kurnike het û wina eware-eware vindetêne ewnîyayêne eksê xo yê awe ra. Labêlê tayê vateyê hîna cidîyî zî dormeyî de bîyêne vila. Rojêk a fekê xo de dasîyê simerî, bi tadayîşê boçika xo ya derge kewte hewş ke *Clovere* şîye leyê aye.

"*Mollieye*" va aye "Ez do to ra çîyêdo zaf cidî vaja. No şewdir mi ti dîya ke to serê perçînê mabenê Çewlîgê Heywanan û *Foxwoodî* ra ewnîyayêne hetê bînî ra. Peyayanê *Pilkingtonî* ra yew wetê perçînî de vindetêne. Ê-ez zaf dûrî de bîya la ez emîn a ke mi ti dîya- ey to reyde qisey kerdêne pîrnika to mîşt dayêne û to zî vengê xo nêkerdêne. Manaya naye çî ya, *Mollieye*?"

"Ney, ey pîrnika mi mîşt nêdayêne. Mi wina nêkerdêne. Zur!" va *Mollieye* û dest bi çîndikdayîş û erdkinitîş kerd.

“Mollie! Rîyê mi ra nîyade. Ti şerefê xo ser o sond wena ke ey pirnika to mîşt nêdayêne?”

Mollieye reyna va “Mi wina nêkerdêne” la aye nêşka biewnî-yo rîyê *Clovere* ra û dima zî çargamkî ver bi hêgayî xar kerd.

Şik kewt aqilê *Clovere*. Aye kesî rê teba nêva şîye tewleyê *Mollieye* û bi lînganê xo simer tayê têv da ke binê simerî de nimite, şeker û çend kurdeleyê renginî dîy.

Hîrê rojan ra tepîya *Mollieye* mîyan ra bîye vîndî. Çend hew-teyî kesî nêzana ke a kotî ya, dima boranan xebere arde ke înan a hetê *Willingdonî* de dîya. Verê yew meyxeaneyî de mîyanê harmeyanê erebeyê qij, rindek û sîya û sûrî de bîya. Peyayo qelew û sûrotsûro sey yew meyxedarî yo ke şapîkê ekoseyî û saqeyî kerdê pay pirnika aye mîşt dano û şeker dano ci. Pirçê aye teze ameyê qesnayîş û aye kurdeleyo sûr şanito bijîya xo. Goreyo ke boranan vatêne keyfê aye ca de bîyo. Êdî kesî qalê *Mollieye* nêkerd.

Aşma çelewî de hewa rind bî serd. Herre bîbîye sey asinî û nê-verdayêne karê hêgayî bêro kerdiş. Mereka girde de kombîyayîşî zaf virazîyayî û xozî bi plankerdişê karê mewsîmê ameyeyî xejilîyayêne. Wina amebî qebul kerdiş ke, xozê ke bi hewayo eşkerayewananê bînan ra hîna bîaqil bîy, sîyasetê çewlîgî ser o, bi rayanê zafaneyî bêro girewtiş zî, qerarê înan vîyartbar bo. Poxê hurênayîşanê mabênê *Snowball* û *Napoleonî* ra nêbîyêne no nîzam tim rast şîyêne. Kamca de ke îhtîmalê munaqeseyî estbîyêne ne nê her dîyinan muheqeq yewbînan de munaqese kerdêne. Eke yewî bivatêne hêgayan de hîna zêde cew bêro ramitiş ê bînî vatêne ganî zafêrî yulaf bêro ramitiş. Eke yewî bivatêne felan ca tena seba kelemî axpîn o ê bînî vatêne o ca xeyrcê koknebatan seba çîyêdê bînî axpîn nîyo. Terefdarê her dîyinan zî estbîy û ge-ge hurênayîşê çetinî qewimîyayêne. Kombîyayîşan de zaf reyî bi sayeyê qiseykerdişê xo yê başî *Snowballî* zafane ser o tesîr kerdêne. La *Napoleon* hetê komkerdişê terefdaran ra hîna

baş bî. Ey bi taybetî meşnî antêne hetê xo. Nê demê peyênî de meşnan xo rê kerd bî xuye û wext-bêwext kalayêne vatêne “Çarlinginî baş ê, dilinginî nebaş ê” û Kombîyayîş vindarnayêne. Baş amebî fehmkerdiş ke înan bi taybetî demanê krîtikan yê qiseykerdişanê *Snowballî* de xaftela dest bi kalayîşî kerdêne û vatêne “Çarlinginî baş ê, dilinginî nebaş ê.” *Snowballî* banê çewlîgî de kovara “Citkar û Weyekerdoxê Heywanan” dîbîye, hûmarê aye verênî weş wendbîy û newekerdîş û averberdişê çewlîgî ser o zaf çîyî plan kerd bîy. Ey derheqê akerdîşê vayê hêgayan de, nijnayîşê velgan de û huşkkerdişê silan de bi hewayo zanaye qiseykerdêne û yew sîstemo tēmîyankewte ardbî pê ke goreyê nê sîstemî heywanan pêrunê ganî gîyê xo her roj tewir bi tewir cayanê hêgayan de bikerdêne û bi sayeyê nê sîstemî karê kirişnayîşê zibilan zî êdî nîyamêne kerdene. *Napoleonî* qet fikrê neweyî nêvetêne orte, la bi dizdî her kesî ra vatêne planê *Snowballî* do sernêkewê û wina asayêne ke ey yew firsendo munasîb pawitêne. Hurênayîşanê mabênê înan ra oyo tewr çetin arêyê vayî ser o qewimîya.

Merga derga ke bînanayê çewlîgî ra zaf dûrî nêbî ser o yew tum estbî û no tum cayo tewr berz yê çewlîgî bî. Badê zemînî ra çim çarnayîşî, *Snowballî* kerd eşkera ke uca seba arêyê vayî cayo tewr munasîb o û arêyê vayî eşkeno yew dînamo bixebitno û çewlîgî rê elektrîk peyda bikero û bi sayeyê elektrîkî tewleyî bibê roşn û germin û birreko gilor, xizarê simeran, kardîya pincarî û makîna ditişî bieşkê bêrê şuxulnayîş. Heywanan hetanî ê demî çîyî wînasîyî nêşnawitbîy. Çünke çewlîg yewo kan bî û uca de tena makînayê prîmitîfî estbîy. Û *Snowballî* ke ê makînayê xeyalîyî ardêne çimanê xo ver heywanan bi heyret o goşdarî kerdêne. Goreyo ke *Snowballî* vatêne makînan do karê çewlîgî bikerdêne û heywanan zî do mergan de bi rehetî biçerdêne û bi suxbet û wendişan xo aver biberdêne.

Çend hewteyan ra dima planê *Snowballî* yê derheqê arêyê vayî

de ameyî caardiş. Zafaneyê detayanê mekanîkan hîrê kitabane Jones Begî ra amebîy girewtiş: Seba Banan Hezar Çîyê Bifaydeyî, Her kes Westayê Dêsanê Xo û Destpêkê Elektrîkî. *Snowballî* baraqaya ke zemanêk cayê makînanayanê pungalkewtişî bî û zemînê xo duz û semedê xêzkerdişî munasîb bî xo rê kerdbiye odaya xebitîyayîşî. O ge-ge uca de bi seatan xebitîyayêne. Ey uca de kitabî kerdêne ra û rîpelanê înan ser o kemerî nayêne ro, bi simanê linganê xo yê verênan tebeşîr pê girewtêne, nata weta bi leze şîyêne ameyêne, xetî xetan ser o xêz kerdêne û bi heyecan pistepistî kerdêne. Peynîye de nêmeyê zemînî ra zafêr ca bi xêzanê çerx û manîvelayan bî pirr. Heywananê bînan nê xêzan ra teba fehîm nêkerdêne la tesîrê înan de mendbîy. Heme heywanî her roj tewr tay reyêk ameyêne ke xêzanê *Snowballî* bivînê. Kergî û ordeğî bîle şîyêne uca û wina bidîqet hereket kerdêne ke pay menê xêzan ser. Tena *Napoleonî* xo dayêne dûrî. Ey destpêkî ra kerdî eşkera ke o vera arêyê vayî vindeno. Rojêk, seke bî, o xaftela baraqa de vejîya ke planan bivîno. O zere de giran-giran fetilîya, heme detayanê planan ser o çim çarna, çend reyî planî boye kerdî, tayê wext pay ra vindet û binê çiman ra ewnîya dima zî linga xo kerde berz û mîze verdaye planan ser û bê ke çîyêk bivajo vejîya teber.

Viraştişê arêyê vayî cîyakarîya xorîne fîştbiye mîyanê heywananê çewlîgî. *Snowballî* înkâr nêkerdêne ke viraştişê arêyê vayî zehmet nêbo. Ganî kemerî bîyamêne kirişnayîş, dîwar bîyamêne antiş, perrê arêyê vayî bîyamêne viraştiş û dima zî dînamo û kabloyî bîyamêne dîyayîş. (Nê pêro senî hel bibîyêne, *Snowballî* nêvatêne.) Labêle ey tena vatêne mîyanê yew serre de arêyê vayî do biqedîyo. Goreyo ke ey qal kerdêne badê viraştişê arêyê vayî heywanî do hewteyêk de tena hîrê rojî bixebitîyê. Hetê bînî ra *Napoleonî* qalê ardêne hewcedarîya zêdekerdişê wêrdan ser û vatêne eke înan arêyê vayî ser o bixejilîyê pêro do geste ver bimirê. Mîyanê heywanan de di grûbî peyda bibîy. Înanê grûba

yewine 'Rayê xo bide *Snowballî* û hewteyêk de hîrê rojî bixebitîyê' xo rê kerdbî slogan, înanê grûba dîyîne zî 'Rayê xo bide *Napoleonî* û bibê wayîrê afira pirre' xo rê kerdbî slogan. Tena *Benjaminî* hetê di grûban zî nêkerdêne. Ey bawer nêkerdêne ke werd do bibo zêde yan zî arêyê vayî do kar bikero sivik. Ey vatêne arêyê vayî bibo zî nêbo zî cuya ma ya xirabe do sey verî dewam bikero.

Arêyê vayî ser o hurênayîşî hetêk de vinderê, problemê pawitişê çewlîgî zî estbî. Weş amebî fehmkerdîş ke herçiqas însanî Şerê Verê Axurî de mexlûb bîy zî ihtîmal o ke ê reyna û bi hewayê hîna qerardarî biceribnê ke dest bifîyê çewlîgî ser û Jones Begî reyna bîyarê ser. Semedê merdîman zêdîyabîy ke ê reyna bierzê çewlîgî ser çünke xebera mexlûbîyetê înan her cayê welatî ra bîbîye vila û heywanê çewlîganê nêzdîyan nika hîna har bîbîy. *Snowball* û *Napoleonî* nê problemî ser o zî yewbînan de pênerd. Goreyê *Napoleonî*, heywanan ganî sîlehî peyda bikerdêne û xebitnayîşê sîlehan ser o xo perwerde bikerdêne. Goreyê *Snowballî* zî, înan ganî hîna zêde boranî birûşnayêne teber û mîyanê heywananê çewlîganê bînan de serewedaritiş bifîştêne kar. Yewî vatêne eke ê nêeskê xo biseveknê rew-ereyê do mexlûb bibê, ê bînî zî vatêne eke her ca de sere wedarîyo o wext hewcedarîya xopawitişê înan zî nêmanena. Heywanan verê cû *Napoleon* goşdarî kerd, dima zî *Snowball* goşdarî kerd, la ê nêşîyê ser ke kam rast vano. Eslê xo de kamcîn hetî ke qisey bikerdêne qalê ê hetî înan rê rast ameyêne.

Axirî a roje ame û planê *Snowballî* restî sinorê caardişî. Kom-bîyayîşê yewşemeyê bînî de rayî do bîyamêne dayîş ke arêyê vayî bivirazîyo yan nêvirazîyo. Gama ke heywanî mereka girde de ameyî pêser *Snowball* werişt, herçiqas qalê ey rew-rew bi kalayîşanê meşnan bêro birnayîş zî, ey semedê xo îzah kerd ke heywanî qey piştî bidê viraştişê arêyê vayî. Dima *Napoleon* werişt ke cewab bido. Ey bi hewayo zaf sakîn va viraştişê areyê vayî

şas o û ez kesî rê pêşnîyaz nêkena ke semedê viraştişê arêyê vayî ray bido û ca de nişt ro. Ey qasê nêma deqa bîle qisey nêkerdbî û wina asayêne ke tesîrê qalanê xo de eleqedar nêbî. Naye ser o Snowball werişt, vengê meşnanê ke reyna dest bi kalayîşî kerdbî birna, faydeyanê areyê vayî ser o nutiqê îxtîrasin da. Hetanî ê demî nêmeyê heywanan ke piştî bidayêne arêyê vayî nêmeyo bîn zî vera ci vindetêne, la xaftela qabîliyetê *Snowballî* yê qiseykerdişî heywanî antbîy hetê xo. Bi cumleyanê xararetinan *Snowballî* yew resmê Çewlîgê Heywanan ardbî çiman ver ke heywanan êdî uca de karo giran nêkerê. Xeyalê ey êdî wetê xizarê simeran û kardîya pincarî de bî. Ey va elektrîk do bieşko makînananê cûwenî, hengazan, makînananê kersekan, biçeran û makînananê vaşgîrêdayîşê bixebitno û bi sayeyê ey heme tewleyî do biresê roştîye, awa serdin û germine, germkerê elektrîkinî. Hetanî ke ey qiseyê xo nêqedênabîy êdî şik nêmendbî ke rayî bidîyêne kamcîn hetî. La tam ê demî de Napoleon werişt û yan yan ewnîya *Snowballî* ra û bi vengêko hende tîz qîrayîş fişt kar ke hetanî ê demî kesî ey ra vengo hênen nêşnawitbî.

Naye ser o teber ra lawayîşê xofinî ameyî. New kutikê girdî yê ke bendê mixinî dormeyê vileyê înan ra bîy qelibîyê rê zereyê mereke. Ê rasterast vaz dabî *Snowballî* ser. Snowball tam wext de cayê xo ra erzîya we û çenikanê tujan ra xo xelisna ra. Gamêke ra tepîya o berî ra vejîyabî teber û kutikan zî nabî ey dima. Şaşmendîş û tersan ver heywananê bînan nêşka çîyêk bivajê û pêro ber de ameyî pêser ke temaşeyê remî bikerê. Snowball merga hîraye ser o ver bi rayîrê serekeyî remayêne. Xozî çiqas ke rew biremê o zî hende rew remayêne la kutikî zî boçika ey ra nêvisîyêne. Xaftela Snowball resikîya. Tay mendbî ke kutikî ey pêbigîrê la dime ra o reyna werişt payan û hîna bileze dest bi remayîşî kerd. Kutikî amebîy hîna nêzdî. Tay mendbî ke înan ra yew boçika ey kit bikero *Snowballî* tam ê demî de boçika xo ci ra xelisnaye ra. Mabênê ey û kutikan de qasê çend vîncewan ca

mend nêmend ke ey xo da hîna aver û binê perçînî de qulêke ra xo resna heto bîn. Aye ra dima Snowball êdî orte de nêasa.

Heywanî zaf tersabîy û bêveng agêrabîy mereke. Wextêk ra dima kutikî zî agêrayî û hema zî lawayêne. Verê cû kes fehmi nêkerd ke nê mehlûqî kotî ra vejîyayî la tayê wext ra dima mesele fehmi bî: Kutikê ke *Napoleonî* ê mayanê înan ra girewtbîy û weye kerdbîy nê kutikî bîy. Herçiqas hema hende pîl nêbîyê zî kutikî zaf gird bîy û sey vergan wexşî asayêne. Kutikî tim dormeyê *Napoleonî* de ameyêne û şîyêne. Seke kutikanê Jones Begî boçikê xo soynayêne Jones Begî ra înan zî boçikê xo eynî o qayde soynayêne *Napoleonî* ra.

Platformo ke ey ser o Xozê Kalî wextêk qisey kerdbî, *Napoleon* bi kutikanê xo ra vejîya ê platformî ser û va naye ra tepîya êdî Kombîyayîşê şewdiranê yewşemeyî do nêrê kerdene. Goreyê vateneyê kombîyayîşî bêhewce bîy û bîlasebeb wext bîyêne vîndî. Ameyoxî de derheqê karanê çewlîgî de qerarî êdî do hetê heyetê xozan ra bêrê girewtîş û o bi xo do bibo sermîyanê nê heyetî. Heyetê xozan do nimitikî kom bibê û qerarê înan do dime ra ê bînan rê bêrê vatiş. Heywanî ancîna zî do dewam bikerê semedê selam dayîşê beyraqe, vatişê kilama Heywanê Îngilîstanî û girewtîşê fermananê hewteyî bêrê pêser, la îzne do nêdîyo munaqeseyan.

Qewirîyayîşê *Snowballî* ra dima heywanî na rey zî bi nê îzahatî şok bîbîy. Eke bingeyê rastî bidîyêne zafê heywanan îtiraz kerdêne. Boxer bîle qilqilîyabî. Ey goşê xo aznayî bi pey, bijîya xo tadaye û kerd ke aqilê xo bîyaro pêser la nêşka çîyêk bivajo. Seke bî, tayê xozan fikrê xo kerd eşkera. Rêza verêne ra çar xozanê ciwanan qîrayîşê îtirazî fîştî kar, werîştî û pêro pîya dest bi qiseykerdişî kerd. La seke xaftela kutikê ke dormeyê *Napoleonî* de ronîşte bîy xorînî ra û bi hewayo xofin xirayî xozan vengê xo birna û niştî ro. Dima meşnan bi vengêdo berz dest bi kalayîşî kerd: 'Çarlinginî baş ê, dilinginî nebaş ê. Kalayîşê înan qasê çar-

yek seate dewam kerd û heme ihtîmalê munaqeseyî zî mîyan ra dardî we.

Dima Squealer ame ruşnayîş ke çewlîg de bifetiliyo û nîzamê neweyî ê bînan rê îzah bikero.

“Hevalêne” va ey “Ez bawer kena ke heme heywanan fehîm kerdî ke Heval *Napoleonî* senî hewa fedakarî kerdî û hîna zêde wezîfe kerdî barê vileyê xo. Mefikirîyê ke, hevalêne, sermîyanîye bikeyî a. Eksê cî, berpirsîyarîya aye giran a. Kes nêşkeno Heval *Napoleonî* ra vêşêr bawer bikero ke heywanî pêro seyyewbînan ê. La ihtîmal o ke şîma ge-ge qeraranê şaşan bigîrê. O wext rewşa ma se bena? Bifikirîyîn ke derheqê arêyê vayî de şîma rêça *Snowballî* ya şaşê ser o şîyê o wext halê ma se bîyêne? Eşkera nêvejiya orte ke *Snowball* xayîn o?”

“Ey Şêrê Verê Axurî de sey qehremanan dabî pêro” va yewî.

“Qehremaniye bes nîya” va *Squealerî* “Sedeqet û îtaet hîna muhîm ê û ez bawer kena ke rojêk ma pêro fehîm bikerê ke Şêrê Verê Axurî de para *Snowballî* hende zaf nîya. Dîsîpline, hevalêne, dîsîplîna zixme! Dustûrê ewroyên no yo. Gamêka şaşê ma gêna binê bandura dişmenanê xo. Hevalêne, şîma wazenê Jones agêro?”

Kesî nêşka cewabê nê persî bido. Helbet ke heywanan nêwaştêne Jones agêro. Eke bi munaqeseyê ke derheqê şewdiranê yewşemeyî de yenê kerdîş ihtîmalê agêrayîşê *Jonesî* peyda beno o wext munaqeseyî ganî nêrê kerdîş. *Boxero* ke wextêk ra nat nê meseleyan ser o fikirîyayêne hîsê herkesî ard rê ziwan: “Sey vatena Heval *Napoleonî* ya.” A roje ra tepîya ey dustûrê “Ez do hîna pêt bixebitîya” ser o “*Napoleon* hertim heqdar o” zî xo rê kerd dustûr.

Wisar ke ame hewa hêdî-hêdî bî germ û ramitişê hêgayan zî dest pêkerdbî. Baraqaya ke *Snowballî* zereyê aye de planê arêyê vayî xêz kerdêne ameye girewtîş û wina ameyêne vatiş ke planê ey ameyê pakkerdiş. Her yewşeme şewdir seata desine de

heywanî mereka girde de ameyêne pêser û fermanê hewteyî dîyayêne înan. Kakata Xozê Kalî ya bêçerme mezele ra ameye vetiş û binê estuna beyraqe de leyê tifingî de qotêkî ser o ameye ronayiş. Badê ke beyraqe ancîyayêne ro estune heywanan ra ameyêne waştîş ke verê kakate ra bi rêzdarî û qor bi qor derbaz bibê û hîna bikewê mereke. Ê zereyê mereke de sey verê cû têkaleke de nêniştêne ro. Napoleon, Squealer û yewna xozo ke nameyê xo Minimus bî û nuştîşê şîran û bestîşê kilaman de hunerin bî, verê platformî de niştêne ro, new kutikanê ciwanan dormeyê înan de daîreya nêmcete viraştêne û xozî bînî zî pey de niştêne ro. Heywananê bînan rîyê xo çarnayêne înan het û verê platformî de niştêne ro. *Napoleonî* fermanî bi hewayo leşkerkî û sert wendêne, kilama Heywanê Îngilîstanî reyêk ameyêne vatiş û heywanî vila bîyêne.

Qewirîyayîşê *Snowballî* ra dima hîrê yewşemeyî ke vîyartî nêvîyartî *Napoleonî* kerd eşkera ke arêyê vayî hewna zî do bêro viraştîş. Vera nê îzahatî de heywanî mat mendbîy. Ey semedê vurnayîşê fikrê xo nêva la heywanî îqaz kerdî ke seba nê karê giranî ê ganî hîna zaf bixebitîyê û beno ke îstîhkakê înan do kêmi bibo. Labêle planî hetanî detayanê tewr qijan ameyî kerdiş. Yew heyetê xozan o taybet hîrê hewte verê cûyî ra nat planan ser o xebitîyayêne. Wina ameyêne pawitiş ke viraştîşê arêyê vayî bi tayê vurnayîşan di serrî dewam bikero.

A şewe *Squealerî* heywananê bînan rê va ke *Napoleonî* eslê xo de viraştîşê arêyê vayî rê qet îtiraz nêkerdo. Eksê ci, o yo ke vernî de piştî daya viraştîşê arêyê vayî *Napoleon* bi xo bîyo û planê ke *Snowballî* zemînê baraqe de xêz kerdbîy yê *Napoleonî* ra ameyî tirawitiş. Arêyê vayî, eslê xo de fikrê *Napoleonî* bîyo. “O wext”, yewî va, “*Napoleon* çira vera viraştîşê arêyê vayî de hende zaf bi hewayo qetî vindet?” Naye ser o rîyê *Squealerî* de konetî peyda bîye. “A”, va ey, “*Qurnaziya Napoleonî* bîye. O berqestî ra vera arêyê vayî de vindet ke peyayo xeternak û xirabtesîrin, *Snowballî*

mîyan ra wedaro.” Oyo ke Snowball êdî orte de nêaseno arêyê vayî do bieşko bê tesîrê ey bêro viraştiş. “Naye ra,” va ey, “vanê taktîk.” Bi loqtizikan û huyayîşanê şênan ey boçika xo tadaye û çend reyî tekrar kerd: “Taktîk, hevalêne, taktîk!” Heywanan nêzanitêne manaya çekuye çi ya, la *Squealerî* wina zaf bi hewayo tesîrin qisey kerdêne û hîrê kutikê ke leyê ey de bîy wina zaf bi hewayo tehdîtkar xirayêne ke heywanan bê ke hîna zaf persan pers bikerê îzahatî qebul kerdî.

A serre heywanî sey koleyan xebitîyabîy. La ê ancîna zî keyfweş bîy. Çunke înan zanitêne ke ê seba însananê dizdan û ewareyan ney seba menfaatê xo û neslê ameyoxî xebitîyenê û nê semedî ra fedakarî û xebate ra xo qet nêdayêne dûrî.

Heywanî wisar û hamnanê a serre de rojêke de şeş seatî xebitîyabîy. Tebaxe de *Napoleonî* kerd eşkera ke yewşemeyan de peroj ra tepîya zî kar do bêro kerdiş. No kar karo zerrîwazî bî la heywanê ke no kar nêkerdêne nêmeyê îstîhkakê înan do bîya-mêne birnayîş. Hewna zî ê mecbur mendî ke tayê karanê muhîman ra dest biancê. Hesad sey hesadê serra verêne bereketin nêbî û di hêgayî nîyamebîy karitiş çunke citekerdişê hêgayan erey dest pêkerdbî. Eşkera aseyêne ke zimistan do çetin bibo.

Arêyê vayî zorîyê ke nîyameyêne pawitiş vetêne orte. Çewlîg de yew ocaxê kemeranê kîrecî estbî û bînyan ra yewe de qum û kîrec amebîy dîyayîş û bi no hewa semedê înatî heme maderî binê destê înan de bîy. Problemo ke heywanan vernî de

nêeska hel bikerê no bî ke kemerî senî hewa goreyê ebadê munasîbî bêrê letekerdiş. Seba kerdîşê nê karî bê xebitnayîşê zompe û levyayan tu rayîr çin bi. Heywanan nêeskayêne zompe û levyayan bixebitnê çünke înan nêeskayêne linganê xo yê peyênan ser o vinderê. Çend hewteyanê xîretê bêfaydeyî dima yewî çare dî: Qewetê antişê erdî ra îstîfade kerdîş. Ocaxê kemeran bi zinarê girdê ke bê letekerdiş nêeskayêne bêrê xebitnayîş pirr bîy. Heywanan dormeyê zinaran ra la gîrê da, dima pêro pîya, mangayan, estoran, meşnan, heme heywanê ke eşkayêne la pê bigîrê- rewşanê zoran de xozan bîle- ver bi gilê ocaxî hêdî-hêdî û veracor zinarî kaş kerdî. Zinarî gil ra gilêrî bîyêne û war de bîyêne hurdî. Badê ke zinarî bîyêne hurdî kirişnayîşê înan hîna bîyêne asan. Estoran ê bi erebeyanê barî kirişnay, meşnan kemerî yew bi yew kaş kerdî, *Muriele* û *Benjaminî* bîle xo şanayî verê erebeyê kehenî û hetkarîye kerde. Hetanî hamnanê peyênî senî ke kemerê hewceyî ameyî pêser înaşat bi kontrolê xozan dest pêkerd.

La kar zaf zehmetin bî û hêdî-hêdî ameyêne kerdene. Ver bi gilê ocaxî kaşkerdişê yew kemera girde zafêrî bi roje tim dewam kerdêne û xîreto zaf gird hewce kerdêne. Ge-ge zî gama ke kemere cor ra gilêrî bîyêne, war de hurdî nêbîyêne. Bê *Boxerî* înan nêeskayêne çîyêk bikerê. Hêzê heme heywanan ke bîyamêne pêser ancax qasê hêzê *Boxerî* kerdêne. Key ke kemere cor ra xij bîyêne û heme heywanî bi qîrayîşanê bêhêvîyan kemere reyde war ro şîyêne, oyo ke tim pilosîyayêne layî ra û kemere vindarnayêne *Boxer* bi xo bî. Heywanan giran-giran xocorantişê ey, birîyayîşê cîfê ey, herre ro şîyayîşê simanê ey ke dîyêne bi hurmet ewnîyayêne ci ra. *Clovere* rey rey o îqaz kerdêne ke zaf zor nêdo ro xo, la *Boxerî* qet goş pa nêkuwayêne. Dî dustûrê ey “Ez do hîna pêt bixebitîya” û “Napoleon hertim heqdar o” vera heme persan de sey cewab bes bî. O yew dîkî reyde pê kerdbî ke şewdiran de nêman seate ney çewres û panc deqa hîna rew ey

hişyar bikero. Wextê xo yê serbestî de- ke nê rojan de zaf nêbî-
tena bi sereyê xo şîyêne ocaxê kemeran, kemerê hurdîyî dayêne
arê û bê ke kes ci rê hetkarî bikero kaş kerdêne berdêne cayo ke
arêyê vayî yeno viraştiş.

Herçiqas karê înan giran bibo zî o hamnan rewşa heywanan
ancîna zî zaf xirab nêbî. Werdê înan yê wextê *Jonesî* ra zafêr nêbî
la hîna kêmi zî nêbî. Qet nêbo înan êdî panc merdimê destevi-
layî weye nêkerdêne tena semedê xo xebitîyayêne. Û keyfê înan
pê na rewşe wina zaf ameyêne ke heme karê giranî înan rê sivik
ameyêne. Naye ra wet usûlê karkerdişê heywanan zaf hetan ra
hîna berdâr bî û bi no hewa kede tewş de nêşîyêne. Tayê karî
bîyêne ke, mavaîjme sey karê kalankerdişî, bi hewayo kamilane
merdiman ra rindêr ameyêne kerdiş. Û semedo ke heywanan ra
kes nêtirawitêne êdî hewce nêkerdêne ke merge hêgayan ra bi
perçîn bêro cêrakerdiş û bi no hewa keda ke ewnîyayîşê perçîn
û caxan ser o ameyêne werdiş hewce nêkerdêne. Labelê rojê
hamnanî ke zêdîyêne çetiniyê cîya-cîyayê ke nîyamêne pawitiş
xo musnayêne. Gazyaxî, bismarî, layî, bîskuvîtê kutikan û seba
nalê estoran asin hewce kerdêne ke çewlig de dîyayîşê nê çîyan
mumkin nêbî. Badê cû hewcedarîya toximî, gubreyê sunîyî, tayê
hacetan û makîneyanê areyê vayî zî do bivejîyayêne orte. Nê çîyî
senî hewa do peyda bibîyêne kesî nêzanitêne.

Şewdirê yew yewşemeyî de heywanî senî ke seba girewtîşê
fermanan ameyî pêser *Napoleonî* qerarê xo yo newe kerd eşke-
ra. A game ra pey Çewlîgê Heywanan do çewlîganê bînan reyde
bazirganîye bikerdêne: Helbet do semedê ticaretî ney semedê
girewtîşê çîyanê hewceyanê acîlan bîyamêne kerdiş. Îhtîyacê
arêyê vayî ganî her çîyî ra muhîmêr bibo, vatbî ey. Nê semedî ra
ey seba rotişê simer û genimê a serre pêameyîşî viraştêne. Dime
ra eke hîna zêde pere hewce bikerdêne, beno ke înan do mecbur
bazarê *Willingdonî* de hakî birotêne. Kergî, va ey, ganî na feda-
karîye duştê viraştişê areyê vayî de sey piştîdayîş bivînê û aye ra

qayıl bibê.

Nerehetîya nedîyare reyna bibîye peşkarê heywanan. Merdiman reyde qet têkilî ronênayîş, bazirganîye reyde qet eleqedar nêbîyayîş, pere nêşuxulnayîş- ma ê qerarê ke qewirîyayîşê Jonesî ra tepîya Kombîyayîşê verênî yê serkewtebîyayîşî de amebîy girewtîş nê qerarî nêbîy? Girewtîşê nê qeraran vîrê pêro heywanan de bî yan zî qet nêbo înan winî zanitêne ke vîrê înan de yo. Çar xozê ciwanê ke gama ke *Napoleonî* Kombîyayîşî dardbîy we îtîraz kerdbî, bi hewayo şerminik vengê xo kerdbî berz. La'ca de bi xirayîşanê xofinan yê kutikan vengê înan amebî birnayîş. Dima, seke hertim bîyêne, mêşnan veng fîşt ro xo kalayî "Çarlinginî baş ê, dilinginî nebaş ê" û wextêkê kilmî de hewayo tengijîyaye vîyarnîya de. Peynîye de *Napoleonî* linga xo ya verêne kerde berz vengê her kesî birna û va ke mi her çî eyar kerdo. Goreyê vatena ey her çî wina amebî eyarkerdiş ke hewcedarîya têlewe ameyîşê merdim û heywanan o ke bi hewayo eşkera çîyêdo zaf xeternak bî nêmendêne. Heme kar do bibîyêne barê vileyê ey. Avûkat Whymper Bego ke Willingdon de ciwîyayêne qayıl bî ke mabênê Çewlîgê Heywanan û dorûverê çewlîgî de mîyançîftî bikero û semedê girewtîşê telîmatan şewdirê her dişemeyî de şoro dîyarê çewlîgî. *Napoleonî* bi vateyê xo yê her demî qiseyê xo ard peynîye: Wa Emrê Çewlîgê Heywanan Derg Bo! Badê vatişê kilama Heywanê Îngilîstanî heywanî vila bîy.

Dima zî Squealer çewlîg de fetilîya ke gumananê mezgê heywanan mîyan ra wedaro. Ey va qerarê bazirganîye reyde eleqedar nêbîyayîş û pere nêşuxulnayîş qet nîyameyî girewtîş û heta qet peşnîyaz bile nêbîyê. No çîyêdo xeyalî bîyo û bi ihtîmalo pîl zurê ke *Snowballî* destpêk de kerdbîy vila, rîyê ê zuran ra vejîyabî orte. Tayê heywanan ancîna zî mîyanê gumanî de mendbîy labelê *Snowballî* bi hewayo qurnaz pers kerd: "Şima xo rê bawer ê ke no çîyêdo xeyalî nîyo, hevalêne? Destê şima de delîlê nê qerarî esto? No qerar cayêk ra nusîyayo?" Û semedo ke

eşkera asayêne ke delîlo nuşteki çin bî, heywanî mecbur mend qebug kerd ke ê şaş zanênê.

Goreyê qeraro ke amebî girewtiş Whympê Beg her dişeme şî dîyarê çewlîgî. O avûkatêdo bejnqol, awirhar û bifavorîyan bî û karanê qijan de eleqedar biyêne. La hetêk ra zî merdimêdo hende çimakerde bî ke her kesî ra ver pê arqilîyabî ke rew yan erey Çewlîgê Heywanan rê yew bazirgan do hewce bikero û komîsyonê xo zî do tay nêbo. Heywanan ameyîş û şîyayîşê ey bi xof temaşê kerdêne û çiqas ke mumkin bo hende xo ey ra durî dayêne. Ancîna zî gama ke heywanan dîyêne ke *Napoleono* çarlingin fermanan dano *Whympê* dilinginî, pê parpişîyayêne û bi no hewa heta dereceyêk na rewşê rê qayîl biyêne. Têkilîya înan û merdiman êdî sey verî nêbî. Çewlîgê Heywanan ra bacî-yayîşê merdiman nêkêmîyabî eslê ci de semedo ke çewlîg aver şîyêne înan hîna zêde çewlîgî ra bacîyayêne. Heme merdiman zerrî ra bawer kerdêne ke rew yan erey çewlîg do tope bierzî û naye ra wet virastîşê arêyê vayî do nêreso peynîye. Ê meyxaneyan de ameyêne têlewe û bi xêzan ceribnayêne ke yewbînan rê îspat bikerê ke arêyê vayî do nêşko bivirazîyo û eke bivirazîyo zî caran nêşko bixebitîyo. Herçiqas nêwazê zî, ê bîbîyê heyranê qabîlîyetê heywanan ke heywanî bi serkewtiş binê nê barî ra vejîyenê. Nîşananê na heyranîye ra yew o bî ke înan dest kerdbî ci bi nameyo rastkên venga Çewlîgê Heywanan dayêne û şuxulnayîşê nameyê Çewlîgê Began caverdabî. Înan piştîdayîşê Jonesî yo ke peyser girewtîşê çewlîgê xo ra hêvîya xo birnabî û şîbî kobeyê bîni yê welatî de dest bi ciwîyayîşî kerdbî ra zî fek veradabî. Bê *Whympê* hetanî o wext mabênê çewlîg û teberê çewlîgê de qet îrtibat çin bî, la wina ameyêne vatiş ke tay mendo ke Napoleon yan Pilkington Begê *Foxwoodî* reyde yan zî Frederick Begê *Pinchfieldî* reyde peymana karî bivirazo, la caran nê her dîyanî reyde pîya peymane nêvirazîyo.

Tam ê wextan de xozan xaftila bar kerd banê çewlîgî û uca de

ca bîy. Heywanî ameyî ke vajê vera na kerdîşî qerar amebî girewtîş la *Squealerî* ancîna ê îqna kerdî ke çîyo nîyanên nêqewimî-yo. Muheqeq hewce yo ke, va ey, xozê ke mezgê çewlîgî yê yew cayêdo sakîn de bixebitîyê. Naye ra wet zereyê banî de ciwîyayîş yew axurê sadeyî ra zêdeyêr şikîyêne rê îtîbarê Rayberî (nê wextanê peyênan de ey semedê *Napoleonî* vatêne Rayber.) Labelê gama ke tayê heywanan hesna ke xozî kulinde de werd werdiş û odaya ronîştîş seba şayîye xebitnayîşî ra wet cilan de zî kewenê ra o wext ê zaf nerehet bîy. *Boxerî* sey her demî bi vatena xo'ya "Napoleon hertim heqdar o" na rewşe vîyarnaye de la *Clovera* ke ardêne xo vîrî ke vera cilan de rakewtişî de qeraro qetî esto şîye verê dîwarê mereke û ceribna ke Hewt Fermanê ke uca de nusîyayê biwano. Aye nîyada ke yew bi yew wendişê herfan ra zêdeyêr nêşkena biwano, şîye *Muriele* arde.

"Muriel" va aye, "Mi rê fermanê çarinî biwane. Uca de semedê cilan de ranêkewtişî çîyêk nêno vatiş?"

Muriele bi tayê çetinîye wend.

"Vano ke, Heywanî cile de ranêkewê, *cila ke aye ser o çarşefe rafîştî ya.*"

No çîyêdo temaşe bî, qet nîyamêne vîrê *Clovere* ke Fermano Çarin qalê çarşefan bikero; la oyo ke ha yo dîwarî ser ra nusîyay-o, demê ke verî ra wina bîyo. Û *Squealero* ke bi di-hîrê kutikan ê demî de uca ra derbaz bîyêne mesele baş kerd zelal.

"O taw şima hesnayo ke ma xozî nika cilanê banê çewlîgî de kewenê ra, ney hevalêne?" va ey. "Ma qey ranêkewîme? Nêbo ke şima bifikirîyê ke vera cilan ser o rakewtişî de yew ferman esto? Cile yew ca yo ke aye ser o rakewtiş beno. Eke ma wina biewnê ci simerê axurî zî yew cil a. Ferman vera çarşefan bî, çunke çarşefe îcadê merdiman o. Ma çarşefî banê çewlîgî ra vetî û betanîyayan ser o kewenê ra. Ê zî zaf rehet ê. Ancîna zî na rehetîye ma rê qîm nêkena, ez şima ra vaja hevalêne, nê rojanê peyênan de ma meseleyan ser o hende zaf sere dejnenê ke na rehetîye ma

rê bes nîya. Şima na rehetîye ma rê zaf nêvînenê, ney hevalêne? Şima nêwazenê ma hende zaf biqefilîyayê ke nêeşkê wezîfeyanê xo bîyarê ca, ney? Ez şik nêkena ke şima ra yew biwazo Jones agêro.”

Heywanan ca de temînat da *Squealerî* ke ê do reyna na babete ser o nêvinderê û derheqê cilanê banê çewlîgî ser o rakewtişê xozan de reyna qal anêbo. Û çend rojî ra dima gama ke ame vatiş ke naye ra tepîya xozî do şewdiran de heywananê bînan ra seatêke hîna erey rawerzê, naye ser o zî gerre nîyame kerdîş.

Payîz ke ame heywanî betilîyaye la bextewar bîy. Serra înan çetin derbaz bîbî û badê rotişê qismêk simer û zîyanî semedê zimistanî stokê werdan zaf nêmendbî labelê arêyê vayî do her çiyî telafî bikerdêne. Hema hema nêmeyê arêyê vayî qedîyabî. Hesadî ra dima hewa bîbî paka û heywanî hîna zêde xebitîyayêne. Ê winî fikirîyayêne ke dîwarê arêyê vayî qet nêbo qasê paynikêk berz bibo problem nîyo wa ê hetanî şanî bi kemeran antişî nata weta bêrê şorê. Boxer şandane bîle vejîyayêne teber binê roştîya aşma pirrpancêse de qasê seatêke yan di seatan tena bi sereyê xo xebitîyayêne. Wextanê xo yê serbestan de heywanî dormeyê arêyê vayî yo ke hîna nêqedîyabî de çerixîyayêne, heyran û heşmetkar ewnîyayêne dîwaranê pêt û berzan ra û mat mendêne ke înan senî hewa eşka çiyêdo wina muxteşem viraşt. Tena Benjamino kal derheqê arêyê vayî de bicoş nêasayêne. Seke hertim bîyêne ey qalê ke ci ra teba fehîm nêbîyêne ardêne rê zîwan vatêne ‘emrê heran derg o’ û aye ra wet teba nêvatêne.

Teşrîna peyêne bi vayanê başûrê rojawanî yê qewetinan ameye. Înşat mecbur ame vindarnayîş çünke semedê vartişan ra mumkin nêbîyêne ke çîmento têv bidîyo. Axirî şewêk tefûdumano henêno qewetin werişt ra ke binge yê bînananê çewlîgî lerzîyayî û serbanê mereke ra kîremîtî firr day. Kergî bi xof hewn ra hişyar bîy qit-qit kerdî. Hemînan zî eynî hewn dîbî ke dûrî ra sîleh erzîyeno. Şewdir heywanî cayanê xo ra vejîyay ameyî ke

çi bivînê estuna beyraqe dêm dîyaya, bizûyêre zî sey tirewe bin ra qilayîyaya ra. Înan hîna newe rewşe îdraq kerdêne ke xaftela pêro pîya dest bî qirayîşan kerd. Çimê înan ginabîy arêyê vayî ro. Arêyê vayî rijîyabî.

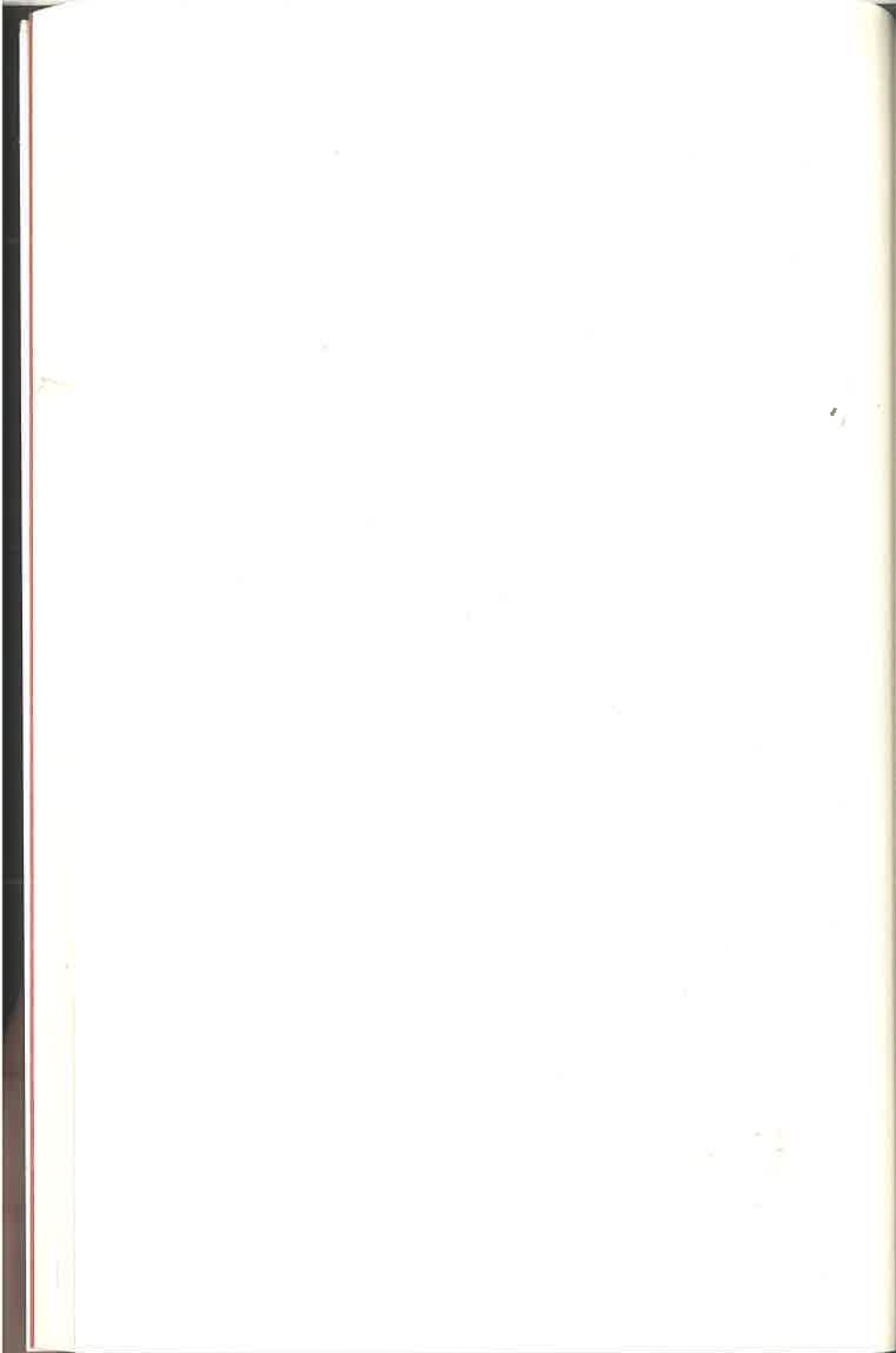
Pêro pîya ver bi arêyê vayî xar kerd. *Napoleonî*, oyo ke zaf reyan rayîrîşiyayîşî ra zêdeyêr hereket nêkerdêne, verê hemînan de vaz dayêne. Ya, ha yo uca de bîyo pan. Mehsulê hezar zehmetan têsêr û têbin bîbî û kemerê ke înan lete kerdbîy û kirîşnabîy derûdormeyî ra bîbîy vila. Heme heywanî vindetbîy matê kemeranê rijîyeyan mendbîy û nêeşkayêne qisey bikerê. *Napoleon* bi hewayo bêveng nata-weta şîyêne ameyêne, ge-ge zî erd boye kerdêne. Ey boçika xo kerdbî rep kîşte ra kîşte rew-rew hejneyêne, xorîn xorîn fikirîyayêne. Nişka ra vindet, merdimî vatêne qey qerarê xo dayo.

“Hevalêne” va ey bi vengo nizmêk. “Na rewşe ra kam mesul o, şima zanenê? Dişmeno ke bi şan kewto zere û arêyê ma yê vayî rijnayoy kam o, şima zanenê?” Seke hewrî bigurrîyê ey xaftela qîra û va “*SNOWBALL!* Na betêre *Snowballî* kerda. Semedê xirabîye, semedo ke plananê ma bixeripno û heyfê qewirîyayîşê xo yê bi hewayê şerefwarardoxî bigîro nê xayînî xo eşto bextê tarîyîya şewe kewto zere û keda ma ya hema-hema yew serre çin kerdo. Hevalêne, nika na game de mi cezaya îdamî daye *Snowballî*. Kam ke ey teslîmê edaletî bikero madalyaya ‘Heywano Qehreman yo bi Dereceya Dîyine’ û nême sitil zî sayî bidîyê ci. Kam ke ey teslîm bikero ci rê yew sitil sayî...”

Heywanê ke *Snowballî* ra çîyo nîyanên guman nêkerdêne senî ke musay ey wina kerdo pêro pîya cayê xo de bîy huşk û mendî. Qîrayîşê binefretî kewtbîy kar û heywanan pêrunê dest bi fikirîyayîşî kerd ke eke *Snowball* reyna bêro ê do senî hewa ey bitepişê. Zaf wext ke nêvîyart tapî ra tay dûrî de çere ser o rêça linganê yew xozî ame dîyayîş. Rêçî qasê çend metreyî dewam kerdêne û wina asayêne ke binê çeperî ra şîyêne restêne yew

qule. *Napoleonî* ê xorîn xorîn boye kerdî û va ke wayîrê nînan Snowball o. Goreyo ke ey vatêne Snowball bi ihtîmalî pîl hetê Çewlîgê Foxwoodî ra ameyo.

Badê ke ey rêçî saye kerdî va: “Ma hîna zêde wext vîndî nêkerê, hevalêne. Karê ma zaf o. Şewdir ma do dest pêbîkê, arêyê vayî reyna bivirazê. Hewa tîjin bo vartîşin bo ferq nêkeno ma do no zimistan tim bixebitîyê. Ma do nê xayînê sernixûnî rê bimusnê ke o nêşkeno wina asan plananê ma bixeripno. Xo vîrî ra mekerîn, hevalêne, planê ma ganî qet nêvurîyê, roj bi roj ganî ma plananê xo bîyarê ca. Avero, hevalêne! Wa biciwîyo arêyê vayî, biciwîyo Çewlîgê Heywanan.”

Zimistan zaf çetin derbaz bîyêne. Vaûvirikan ra dima şilîûşepelî û vewre kerd piro û cemed hetanî sibate erd de mend. Heywanan zanitêne ke derûdormeyê înan de çimê her kesî înan ser o yo û eke arêyê vayî tam wext de nêqedîyo merdimo çimteng do keyf bikero. Nê semedî ra çiqas ke destê înan ra ameyêne heywanî reynaviraştîşê arêyê vayî de xebitîyayêne.

Rikdarîye ra, merdiman xo wina musnayêne ke seke înan bawer nêkerdêne ke arêyê vayî *Snowballî* rijnayo. Înan vatêne dêsê xo zaf tenik bîy, arêyê vayî coka rijîyayo. Heywanan zanayêne ke wina nêbîyo. La ancîna zî qerar winî ame girewtîş ke qalindîya dîwaran a ke verê cû çewres û panc sentîmî bîye nika bibo neway sentîmî. Semedê naye zî ganî hîna zaf kemerî kom bibîyêne. Ocaxê kemeran wextêko derg binê vewre de mendbî, aye ra çîyêk nêşkaya bêro kerdiş. Vartiş ke tay vindet xebitîyayîş bî mumkin la înan rê zaf çetin ameyêne û heywanî sey verî hêvîdar nêbîy. Heywanî cemidîyayêne û zaf rey zî vêşan

bîy. Tena Boxer û *Clovere* hêvîya xo qet vîndî nêkerde. *Squealerî* bextewerîya xizmetkerdişî û şerefê kede ser o qiseykerdişê başî kerdêne la heywananê bînan hîna zêde hêzê *Boxerî* û vatena ey a daîme 'ez do hîna pêt bixebitîya' ra îlham girewtêne.

Aşma çeleî ke ameye tay mendbî ke çiyê werdişî biqedîyê. Tayîna zadî vera-vera kêmiyabî û melumat ame dayîş ke semedo ke na kêmasîye telafî bibo kartolî do bêrê dayîş. Dime ra ame pêarqilîyayîş ke serê kartolan qalind nîyamo pîştîş û aye ra zafanêyê kartolan cemed girê dayo. Kartolî biyê nerm, herimîyaî û tayê înan eşkenê bêrê werdiş. Ê rojan de xeyrcê patuyê zadî û silqe teba çin bî ke heywanî biwerê. Vêşaniye amebîye kewtbîye bertengê înan.

Zaf muhîm bî ke na rewşe derûdormeyê înan ra bêro nimitîş. Bi rijîyayîşê arêyê vayî ra cesaret girewtîşî merdiman derheqê Çewlîgê Heywanan de zurê neweyî vila kerdêne. Reyna ameyê-ne vatiş ke heywanî xela û neweşîyan ver mirenê, yewbînan reyde tim pêrodâyîşan kenê, yamyamîye bîya pêşkarê înan û domanê qijkekê ke teze mayanê xo ra bîyê yenê kîştîş. Napoleon baş hayîdarê ci bî ke eke derheqê çîyanê werdişan de rastîye bêro zanayîş o wext netîceya xo senî hewa xirab bibo. Û ey qerar da ke Whymper Begî ra îstîfade bikero ke tesîrê tam eqsê na rastîye bivirazîyo. Hetanî ê çaxî heywanî zîyaretanê Whymper Begî yê hewtaneyan de ey reyde zaf yan tay amebîy têrî yan zî qet nîyamebîy têrî. La nika tayê heywanê weçînîteyî, zafaneyê înan meşnî bîy, wina amebîy temekerdîş ke leyê ey de seke bi dizdîye bo la ancîna zî bireso goşanê ey qisey bikerê ke tayîne înan zêdîyayo. Naye ra wet *Napoleonî* ferman da ke sitilanê embarî yê ke hema-hema veng bîy hetanî fek bi qum bêrê pirrkerdiş û dima zî serê înan ra zad û alef bêro ronayîş. Behaneyêk ser o înan Whymper berd embar ke çimê ey biginê sitilan ro. Whymper pê xapîyabî û teberê çewlîgî de tim ardêne rê ziwan ke Çewlîgê Heywanan de kêmasîya çîyanê werdişan çin a.

Ancîna zî peynîya çeleî de eşkera vejîyabî orte ke ganî cayêk ra tayêna zad peyda bibo. Ê rojan de Napoleon orte de zaf nêasayêne wextê xo zafane banê çewlîgî ke her çeberê ey bi kutikanê xofinan ameyêne pawitiş de viyarnayêne. Eke bivejîyayêne orte zî bi hewayo merasîmkî vejîyayêne orte û şeş kutikan dormeyê ey girewtêne û eke yewer xo zaf bido nêzdî xirayêne. O êdî şewdiranê yewşemeyî de zî zaf nêasayêne, fermanê xo bi yewê xozanê bînan, zafane bi *Squealerî* ruşnayêne.

Şewdirê yew yewşemeyî de *Squealerî* da zanayîş ke kergê ke kewtî pungal ganî hakanê xo teslîm bikerê. Pê *Whymperî Napoleonî* yew peymanê qebul kerd bîye ke kergî hewte de çar sey hakan teslîm bikerê. Hetanî ke hamnan ame û şertî bîy hîna baş bi pereyê nê hakan zad û alef do bîyamêne hêrînayîş.

Gama ke kergan no eşnawit hayleminî fîştî kar. Ê verî ra amebîy pêhesnayîş ke na fedakarîye do hewce bikero, la înan bawer nêkerdêne ke rojêke bêro vernîya înan. Înan tam ê demî de xo semedê çalekewtişê wisarî amade kerdêne, aye ra îtirazî fîştî kar ke dest ra girewtişê hakanê înan yew cînayet o. Qewirîyayîşê Jonesî ra nat na reya verên a ke çîyêko winasî qewimîyayêne û merdimî vatêne qey serewedaritiş o. Bi rayberîya hîrê varikanê cinsê Minorca Sîyayî, kergan bi hewayo qerardar hêz da xo ke vernîya waştişanê Napoleonî bigîrê. Înan firr dayêne kêranan ser hakê xo verdayêne cêr û hakî erd de parçe bîyêne. Napoleon bi leze û zerrîhuşkane têwgêra. Ey ferman da ke tayîna kergan bêro birnayîş û yew qerarnamê vet ke her heywano ke piranê alef dano kergan do cezaya îdamî bigîro. Kutikan caardişê nê fermanan girewtbî xo ser. Panc rojî kergan xo ver da la dima teslîm bîy û peyser şîyî çalanê xo. No mîyan de new kergî merdbîy. Cendegê înan baxçeyê meyweyan de darîyabîy we û winî amebî vatiş ke kergî çurika gonine ver merdî. *Whymper* hayîdarê nê serebûtan nêbîbî, hakî tam wext de dîyayêne bazirganê mexlî, yew erebeyê barî hewteyê de reyêk ameyêne hakî berdêne.

No mîyan de Snowball qet orte de nêasabî. Winî ameyêne vatiş ke ey xo çewlîganê nêzdîyan de, yan Foxwood yan zî Pinchfield de, nimitêne. Hetanî ê wextî mabênê Napoleon û citkaranê bînan tayêna baş bibî. Hewş de loda keresteyan estbîye. Nê keresteyî des serrî verê cû gama ke darê çeltike amebîy birnayîş lode bibî û weş bîbîy huşk. *Whymperî Napoleonî* rê pêşnîyaz kerd ke înan biroşo. Hem Pilkington Beg hem zî Frederick Begî zaf waştêne ke înan bihêrînê. *Napoleonî* nêşkayêne qerar bido ke nê her dîyan ra biroşo kamcînî. Key ke o *Frederickî* reyde ameyêne sinorê pêameyîşî xebere bîyêne vila ke *Snowballî* ha yo Foxwood de xo nimneno. Eke meylê xo bido *Pilkingtonî* na rey zî xebere ameyêne ke Snowball ha yo Pinchfield de yo.

Rojanê verênan yê wisarî de çîyêko tirsnaq kifşe bî. Snowball şandanê bi dizdîye ameyêne çewlîg. Heywanî wina zaf qerqilîyayî ke zereyê axurî de hewn bi zor kewtêne çimanê înan. Goreyê vatişan Snowball bextê tarîyîya şewe de ameyêne çewlîg û her tewir xirabî kerdêne. Ey zad tirawitêne, beroşê şîfî dêm dayêne, hakî şikitêne, şitilgeh paçol kerdêne, patuyê daranê meyweyan kotêne. Key ke çîyêko şaş biqewimîyayêne êdî suc vileyê *Snowballî* de mendêne. Eke pencerayêk bişikîyayêne yan zî yew çirre bixetimîyayêne muheqeq yew vejîyayêne orte vatêne Snowball şewe ra ameyo û wina kerdo. Rojêk mifteyê embarî vîndî bibî û çewlîgî ra heme kesan bawer kerd ke *Snowballî* o eşto zereyê birî. Çîyo eceb no bî ke mifteyo vîndîbîyaye binê tewreyê zadî de ame dîyayîş la ê ancîna zî na bawerîya xo ra nîyameyî war. Mangayan vatêne Snowball bi dizdîye keweno zereyê axurî û hewn de înan doşeno. Wina ameyêne vatiş ke merreyî *Snowballî* reyde hereket kerdêne coka o zimistan ê zaf bîbîy har.

Napoleonî qerar girewt ke kerdişê *Snowballî* ser o cigêrayîşêko pêt bêro kerdiş. Ey kutikê xo girewtî kaleka xo û bi baldarî bînanê çewlîgî ra fetilîya û tey ewnîya. Heywanê bînî zî dûrî ra û bi rêzdarî kewtbîy înan dima. Napoleon hema-hema di-hîrê

gaman ra dima vindetêne û erd boye kerdêne, vatêne ez eşkena rêça *Snowballî* boya linganê ey ra doz bikera. Ey axur de embar de kozikê kergan de bostan de her kobe boye kerd û hema hema her ca de zî rêça *Snowballî* doz kerde. Ey pîrnika xo ya derge aznayêne erd, xorîn-xorîn boye kerdêne û dima zî bi vengêdê xofînî qîrayêne "Snowball! O tîya ra derbaz bîyo. Boya ey ha ya tîya!" Çekuya "Snowball"î ke ameyêne vatiş heme kutikan didanê xo musnayêne û xirayîşê gonîhuşkkerdoxî fiştêne kar.

Heywanî visîyabîy pêro. Înan rê wina ameyêne ke seke *Snowball* kewto dilqê şeytanî, dormeyê înan de hewa ra firr dano û bi her tewir xeteran gefê înan weno. Şewe *Squealerî* heywanî ardî têlewe û bi îfadeyê qerqîlîyayeyî va vengûvajê muhîmî estê.

"Hevalêne" va *Squealerî* bi ca ra ca kildayîşanê biendîşeyan. "Xeberêda xirabe ame. *Snowballî* ruhê xo roto wayîrê Çewlîgê *Pinchfieldî* *Frederickî* rê. *Frederick* nika plan keno ke bierz o çewlîgê ma ser û çewlîgî ma dest ra bigîro! Gama ke hêriş dest pêkerd *Snowball* do bibo rayberê ey. Naye ra xirabêr, ma winî fikirîyayêne ke *Snowballî* semedê quretî û çimvêşanîya xo ra sere dardbî we. La ma şaş fikirîyayê, hevalêne. Semedo rastkên çi bî, şima zanenê? *Snowballî* destpêkî ra *Jonesî* reyde têwgêrayêne. Belgeyê ke ey xo dima verdayê û êyê ke teze kewtê ma dest, înan ra dîyar o ke *Snowball* ajanê *Jonesî* yo nimate bîyo. Goreyê mi her çi eşkera meydan de yo, hevalêne. Ma bi çimanê xo nêdî ke ey senî hewa ceribna ke ma Şerê Verê Axurî de ser nêkewê? Heqî ard were ke ey nêşka."

Heywanî bibîy sews mendbîy. Na kerdena *Snowballî* rijnayîşê arêyê vayî ra xirabêr bîye. Çend deqayan ra dima ê ameyî ro xo. Şerê Verê Axurî de *Snowballî* senî hewa vernîya her kesî de dabî pêro, gama ke heywanan xo peyser antbî ey senî hewa heywanî ardî pêser û cesaret da înan, gama ke qerşunanê sîlehê *Jonesî* o pîştîya ey ra kerd birîndar, a game de bîle ey senî hewa reyêk zî teredut nêkerd nê pêro vîrê heywanan de bîy. Yan zî înan wina

ardêne xo vîrî. Hetêk ra nê faydeyê *Snowballî* hetêk ra zî ajantîya ey. Nêşîyêne aqilê heywanan ser ke no se mumkin bibo. Boxero ke zaf tay persî pers kerdêne bîle kewtbî şik. Ey xo erdî ro derg kerd, simê xo yê verênî kerdî binê xo, çimê xo girewtî û bi hêzê xo yê peyênî ceribna ke hişê xo bîyaro pêser.

“Ez naye qebul nêkena” va ey. “*Snowballî* Şerê Verê Axurî de sey qehremanan dabî pêro. Mi bi çimanê xo dî. Ceng ke qedîya nêqedîya ma madalyaya ‘Heywano Qehreman yo bi Dereceya Yewine’ nêdaye ci?”

“A xeletîya ma bîye, heval. Belgeyê nimateyê ke kewtî ma dest, ma nika ê belgeyan ra zanênê ke ey eslê xo de ceribnayo ke ma tirrî ra bierzoyê war.”

“La o bîbî birîndar” va Boxerî. “Ma pêro dî ke o mîyanê gonî de mendbî û ca ra ca xo eştêne we.”

“Ey bi zanayîş wina kerdêne. Qersunî nêginayê ey ro. Eke to bieşkayêne biwanî mi destnuştayê ey mojnêne ra to. Planê *Snowballî* o bîyo ke gama krîtîke de nîşanê peyser ancîyayîşî bido û meydanî biverdo dişmenî rê. Û tay mendbî ke o ser bikewo. Hetta ez naye zî vaja, hevalêne, eke Rayberê ma yo qehreman Heval *Napoleonî* ra nêbiyêne *Snowball* do ser bikewtêne. Nêno vîrê şima gama ke Jones û peyayê ey kewtî hewş *Snowball* senî hewa agêra û lingî dardî we, heywanî bînî zî ey dima remayî? Û nêno vîrê şima gama ke her kes bi endîşe fikirîyayêne ke ma ceng vîndî kerdo, tam a game de Heval *Napoleonî* xo da aver û qîra û va ‘Merdimîye rê Merg’ û didanê xo derbazê qoranê *Jonesî* kerdî? Muheqeq nê pêro vîrê şima de yê, winî nîyo hevalêne?” va *Squealerî* û hetêk ra zî çindik dayêne.

Squealerî ke mesele bi hewayo wina zelal înan rê teswîr kerd heywanî winî fikirîyayê ke mesele rasta zî wina yo, la ê teze anê ra xo vîrî. Qet ke nêbo, ameyêne vîrê înan ke gama krîtîke ya cengî de *Snowball* agêrabî û lingî dardbîyê we. La Boxer hema zî tay qerqilîyaye asayêne.

“Ez bawer nêkena ke *Snowballî* destpêk de xayîntî kerdâ.” va ey peynîye de. “Destpêkî ra nat kerdena ey cîya ya. La ez bawer kena ke Şerê Verê Axurî de o hevalêdo baş bî.”

“Rayberê Ma Heval *Napoleonî*” va *Squealerî* hêdî-hêdî û bi vengêko qetî “hîna ke orte de fikrê Serewedaritişî bîle çin bî bi hewayo zelal eşkera kerdbî ke *Snowball* destpêkî ra ajanê *Jonesî* yo.”

“O wext rewşe vurîyena” va *Boxerî*. “Eke Heval *Napoleonî* wîna vato, sey vatena ey a.”

“Ruhê hevaltîye tam zî wîna yo, heval” va *Squealerî*, la eşkera asabî ke ey bi çîmanê xo yê qijan yê ke ey ê tim şîknayêne awir da bi *Boxerî*. *Squealer* agêra ke şoro, dima vindet û bi vengêko tesîrdar qisey kerd: “Ez heme heywananê nê çewlîgî pêhesnena ke çîmanê xo baş akerê. Çünke semedê ma zaf ê ke ma wîna bi-fikirîyê ke ajanê *Snowballî* nîka mabênê ma der ê.”

Çar rojan ra dima veraşan de *Napoleonî* emir da ke heme heywanî hewş de kom bibê. Gama ke heywanî ameyî têhet *Napoleon* banê çewlîgî ra vejîya teber. Ey madalyayê xo (ey hem madalyaya ‘Heywano Qehreman yo bi Dereceya Yewine’ hem zî madalyaya ‘Heywano Qehreman yo bi Dereceya Dîyine’ dabî xo) girewtbîy pira û new kutikê ey zî dormeyê ey de fetilîyayêne û xirayêne. Xirayîşê înan recif fîştêne heywanan ser. Heme heywanî cayanê xo de bêveng amebîy pêser û wîna asayêne ke xebera înan verî ra estbîye ke çîyêko xirab do biqewimîyo.

Napoleon bi hewayo muriztirş cayê xo de tîk vindet û çim goşdaran ra fetilna. Dima zî bi vengêko tîz qîra. Xaftela kutikan xo da aver, çar xozî goşan ra pê girewtî û kaş kerdî berdî verê linganê *Napoleonî*. Xozî bi dexşet û xof orayêne. Goşanê xozan ra gonî ameyêne. Tehmê gonî resabî fekê kutikan û kutikî bîbîy har. Mîyanê awiranê şaşbîyayeyan yê her kesî de kutikan ra hîrê teneyî kil da *Boxerî* ser. *Boxerî* vazdayîşê înan dî û linge xo yê verên û girdî kerdî berz kutikêk hewa ra pê girewtî û da erdî

ro. Kutik kuza merhamet waşt û di kutikanê bînan zî boçikê xo kerdî mîyanê qoranê xo agêrayî. Boxer ewnîya *Napoleonî* ra ke tey bivejo o kutikan bikişo yan raverdo. Napoleon bîbî sûr û bi hewayo qetî emir da *Boxerî* ke kutikî raverdo. Naye ser o *Boxerî* lingê xo kerdî berz û kutik bi kuzayîş kewt dûrî.

Tayê wext ra dima geremole mîyan ra darîyabî we. Çar xozê ke rîyê înan ra sucdarîya înan kifşe bîyêne bi recifîyayîş payan ser o vindetêne. Napoleonî na rey înan ra waşt ke wa sucanê xo îtîraf bikerê. Çar xozê ke wedarîyayîşê Kombîyayîşanê Yewşemeyî şer o îtîrazî fîştbîy kar nê xozî bîy. Ser ra zaf wext ke nêvîyart înan îtîraf kerd ke qewirîyayîşê *Snowballî* ra nat înan nimitikî *Snowballî* reyde têkilîye naya ro, rijnayîşê arêyê vayî de ey rê hetkarî kerda û *Snowballî* reyde ameyî pê ke Çewlîgê Heywanan teslîmê Frederick Begî bikerê. Naye ra wet goreyê vatişê înan *Snowballî* bitaybetî înan rê vato ke bi serran o ke o semedê *Jonesî* ajantî keno. Gama ke înan îtîrafê xo qedinay kutikan ca de xo eşt înan ser û ê xeneqitî. Napoleonî bi vengê xo yê xofinî va “Eke heywanê bînî ke wazenê çîyêk îtîraf bikerê estê bêrê meydan.”

Hîrê kergan yê ke meseleya hakan ser o xo dabî ver û ceribna ke îsyar bivejê vejîyay meydan û va *Snowball* kewto hewnê înan veng dayo înan ke ê vera fermananê *Napoleonî* de vinderê. Ê zî amebîy kîştîş. Dima yew qaze vejîya meydan û îtîraf kerd ke aye wextê hesadê serra verêne de şeş sereyê genimî tirawitê û şandane bi dizdîye werdê. Dima yew meşne îtîraf kerd ke mîze verdaya cirne. Goreyo ke aye vatêne *Snowballî* waşt a wina bikera. Di meşnanê bînan zî va înan yew berano kalo ke terefدارo sadiq yê *Napoleonî* bîyo kîştî. Gama ke kuxike peşkarê beranê kalî bîya înan o dormeyê adirî de fetilno û bi no hewa kîştî. Ê pêro uca de amey kîştîş. Hetanî ke verê linganê *Napoleonî* de koyê meyîtan bî berz û hewa ra boya girane ya gonî ame, îtîraf û kîştîşî wina dewam kerdî. Qewirîyayîşê *Jonesî* ra nat uca ra boya nîyanêne nîyanebî.

Key ke her çî qedîya xeyrcê kutik û xozan heywanî pêro kewtî çengê yewbînan û uca ra dûrî şîy. Heme heywanî perîşan asayêne û recifîyayêne. Înan nêzanitêne kamcîn çî hîna xofin bî? Bêbextîya heywananê ke *Snowballî* reyde hereket kerdêne yan cezaya xedare ke înan dîbîye? Rojanê verênan de zî înan raştê sehneyanê wina goninan amebîy, la nika nê sehneyî mabênê înan de qewimîyayêne. No zî her çîyî ra xirabêr bî. Jones şîyo nêşîyo hetanî nika qet yew heywanî zî heywano bîn nêkiştî. Merreyî bîle nîyamey kiştîş. Heywanî rayîrê tapê arêyê vayî yo ke hema nêmeyê xo qedîyabî ser şîy û seke biwazê xo germin bikerê wina amey pêser û erd de meridîyay ra-*Clovere*, *Muriele*, Benjamin, mangayî, meşnî, refê qazan û kergî- heme kes uca de bî. Tena pişînga ke hîna *Napoleonî* semedê kombîyayîşê heywanan ferman nêdabî xaftela orte ra bîbîye vîndî, uca de çin bîye. Wextêk kesî qisey nêkerd. Tena Boxer payan ser o bî. O nata-weta şîyêne ameyêne, boçika xo ya derg û sîyaye her di hetan ser hejneyêne û ge-ge zî bi hewayo şaşbîyaye nizm nizm hîrayêne. Axirî ey va:

“Na çî ondere bîye, mi fehîm nêkerd. Mi qet guman nêkerdêne ke çîyêko winasî çewligê ma de biqewimîyo. Muheqeq ke semed ma yê. Goreyê mi çare no yo ke ma hîna pêt bixebitîyê. Naye ra tepîya ez do şewdirane seatêke hîna rew rawurza.”

Û ey ver bi ocaxê kemeran loq-loq xar da. Gama ke o resa uca di donimî pêsero kemerî kirişnay berdî leyê arêyê vayî û dima zî şî kewt ra.

Heywanê bînî dorûverê *Clovere* de amebîy pêser, kesî ra veng nêvejiyayêne. Tumo ke ê ser o meridîyayêne, serê ê tumî ra manzereyêka hîra ya derûdorî asayêne. Çewligê Heywanan pêro verê çîmanê înan de bî. Merga hîraya ke hetanî rayîrê serekeyî derg bîyêne, tapolî, dehle, cirne, hêgayê ramiteyî ser o mehsulê zergûn û zafê ke teze zîl dayo û serbanê sûrî yê bînyanê çewligî-û dûyê înano ke lojinan ra bîyêne berz tim verê çîmanê înan de bîy. Şewêka wisarî de hewa paka bî. Çere û perçînê ke înan ser

o pelî pirr bîy zerqê rojî ra şewle dayêne. Hetanî a game çewlîg heywanan rê qet wina weş nêasabî. Înan xaftela hesîyayî xo ke wayîrê nê çewlîgê ê yê, her çî malê înan bî. *Clovere* tumî ra ewnî-ya bi cêr û çimê aye bi hesiran bîbîy pirr. Eke aye bieşkayêne fikranê xo bîyaro rê ziwan do bivatêne gama ke înan semedê def kerdişê merdîman dest bi xebitîyayîşî kerdbî amancê înan no nêbî. A şewa ke Xozê Kalî fikrê Serewedaritişî fiştîbî aqilê înan xeyalê înan de no wexşet û qirkerdiş çin bî. Ameyoxo ke aye xeyal kerdbî de komelê heywanan do winî bibîyêne ke ê cematî de heywanî pêro do vêşaniye û qirbacan ra bixelisîyayêne, pêro sey yewbînan bibîyêne û her kes goreyê kapasîteya xo bigurîyayêne û seke aye şewa qiseykerdişê Xozî Kalî de bi linganê xo verênan ordege ke rayîrê xo kerdbî vîndî pawitbîy hêzdarî zî wina êyê bêqewetî bipawitêne. Herinda ci de- aye nêzanitêne qey wina bî- wexto hênen ame ke kes nêşkeno fikrê xo vajo, kutikê harî bi xirayîşanê xofinan derûdorî de fetilîyenê û ti mecbur manenî badê ke hevalanê to bi destê zorî sucê xo îtîraf bikerê parçeparçe bîyayîşê înan seyr bikerî. Ancîna zî mezgê aye de fikrê îşyan-kariye yan zî fikrê vera na nêheqîye vejîyayîş çin bî. Çünke aye zanitêne, herçiqaş rewşe wina bibo zî yê wextê *Jonesî* ra hezar reyî hîna baş bîye. Û her çiyî ra muhîmêr hewce yo ke vernîya agêrayîşê merdîman bêro girewtîş. Çi beno wa bibo a do sadiq bibo, pêt bixebitîyo, goreyê fermananê ke dîyenê aye têwbigêro û rayberîya *Napoleonî* qebul bikero. La ancîna zî çîyo ke aye û heywanan bînan xeyal kerdbî û seba ci hende çetiniye antbî no nêbî. Semedê viraştişê arêyê vayî û vera qerşunanê sîlehê *Jonesî* vejîyayîş no nêbî. Fikrê aye wina bibo zî mezgê aye de çekuyê ke pê bieşko nê fikran bîyaro rê ziwan çin bîy.

Herinda ê çekuyanê kêman de axir aye dest bi vatişê kilama Heywanê Îngilîstanî kerd. Heywanê bînê ke dormeyê aye de bîy, înan zî dest pêkerd û pêsero hîrê donimî kilame vate. Hêdî-hêdî, weş û bi dej wendêne. Hetanî ê çaxî înan kilame qet bi no

hewa nêwendbî.

Înan teze kilame qedinabîye ke Squealer bi di kutikan ver bi înan ame. Wina asayêne xebera ey a muhîme esta. Ey da zanayîş ke bi qerarê Heval *Napoleonî* yê taybetî kilama Heywanê Îngilîstanî darîyaya we. Naye ra tepîya êdî vatişê kilame qedexe yo.

Heywanî şaş mendbîy.

“Qey?” va *Muriele*.

“Êdî hewce nêkeno, hevale” va *Squealerî* bi hewayo qetî. “Kilama Heywanê Îngilîstanî kilama wextê Serewedaritişî bîye. La Serewedaritişê êdî resto peynîye. No peroj bi qewirîyayîşê xayînan êdî peynîya ci ameye. Hem zorê dişmenanê xerîban hem zî zorê dişmenanê mabêne ma şî. Bi vatişê kilama Heywanê Îngilîstanî ma semedê komelê hîna başêrî kesreta xo antêne we. Eşkera yo ke na kilame êdî amancanê ma nişan nêdana.”

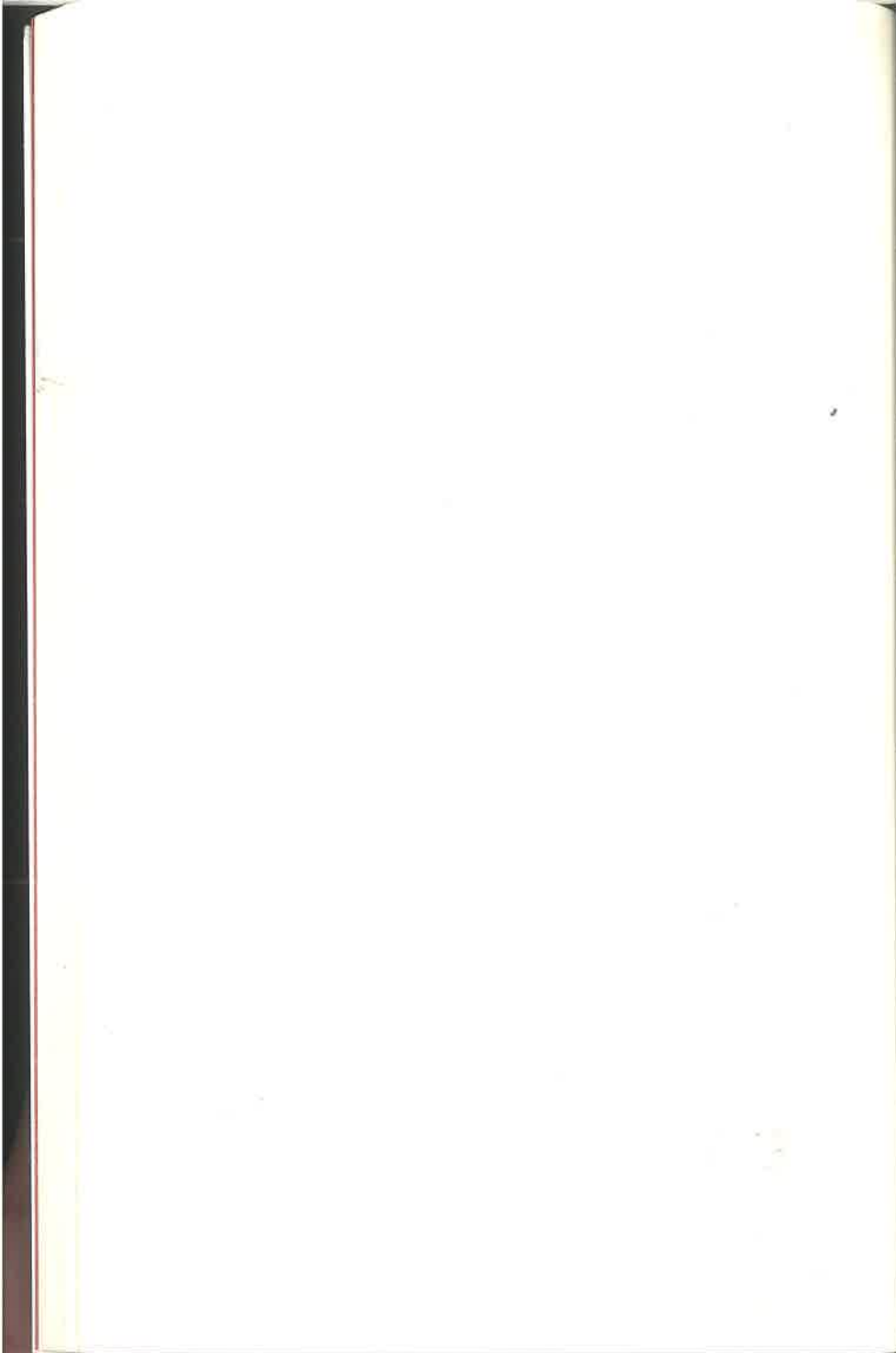
Herçiqas bitersê zî tayê heywanan xo da aver ke îtîraz bikerê, la tam a game de mêşnan dest bi kalayîşî kerd “Çarlinginî baş ê, dilinginî nebaş ê.” No wextêk wina dewam kerd û peynîya mu-naqeşeyan arde.

Kilama Heywanê Îngilîstanî êdî nîyameye eşnawitiş. Herinda aye de şaîr *Minimus* kilamêda bîne arde pê. Kilame wina bîye:

Çewlîgê Heywanan, Çewlîgê Heywanan

Zerarê mi do nêgino to ro caran!

Na kilame her şewdirê yewşemeyî de badê corantişê bey-raqe ameye vatiş. La çekuyê aye zî qaydeyê aye zî qasê kilama Heywanê Îngilîstanî nêşîbîy weşê heywanan.

VIII

Çend rojan ra dima gama ke xofê ameyîşkiştîşê heywanan mî-yan ra darîya we, tayê heywanan ard xo vîrî-yan zî ê winî fikirîyayêne ke înan ardo xo vîrî- Fermanê Şeşînî de " Heywanî heywananê bînan nêkişê" nusîyabî. Kesî nêewtanayêne ke leyê xoz û kutikan de qalê fermanê şeşînî bikero, la her kes zanitêne ke kiştêna heywanan goreyê fermanê şeşînî nêbî. *Clovere Benjaminî* ra waşt ke fermanê şeşînî biwano. Labêle *Benjaminî*, seke hertim wina kerdêne, qebul nêkerd daxilê nê meseleyî bibo. Naye ser o *Clovere* şîye *Muriele* arde. *Muriele* aye rê ferman wend: "Heywanî heywananê bînan *bîlasebeb* nêkişê." Seke bîbî yew çekuye vîrê heywanan ra şîbîye. Nika eşkera vejîyabî orte ke vera fermanan de tewnêgêrîyayo. Çunke xayînê ke *Snowballî* reyde hereket kerdo bîlasebeb nêkişîyayî.

A serre heywanî serra verêne ra hîna pêt xebitîyabîy. Reyna- viraştîşê arêyê vayî, hem zî bi dêsanê di qat hîna qalindan û leyê karanê rojaneyan yê çewlîgî de tam wexto plankerde de qedi-

nayîşê arêyê vayî karêdo zaf giran bî. Ge- ge heywanan rê wina ameyêne ke ê goreyê wextê *Jonesî* hîna zaf xebitîyenê û hîna tay werd dîyeno înan. Şewdiranê yewşemeyan de *Squealerî* leteyêk kaxita derge girewtêne xo dest, înan rê reqemî wendêne ke goreyê ê reqeman berardişê her tewir werdane ca bi ca se ra di sey, se ra hîrê sey yan zî se ra panc sey zêdîyayo. Heywanan tu semed nêdîyêne ke ey rê bawer nêkerê. Çünke nîyameyêne vîrê înan ke Serewedaritişî ra ver rewşa înan senîn bîye. Ancîna zî tayê rojî bîyêne ke heywanan waştêne herinda mojnayîşê reqeman de hîna zaf werd bidîyo înan.

Êdî yan *Squealer* yan zî xozanê bînan ra yewî fermanî resnayêne heywanan. Napoleon di hewteyan de rey orte de asayêne. Gama ke vejîyayêne orte zî maîyetê ey de tena kutikî ney yew dîko sîya zî estbîyêne. Dîk verê ey de rayîr şîyêne û key ke *Napoleonî* qisey bikerdêne ey ra ver dîk sey borazancenane berz berz wendêne. Goreyê vatişan Napoleon zereyê banê çewlîgî de bîle ê bînan ra cîya ciwîyayêne. Ey tena bi sereyê xo nan werdêne û di kutikî zî ey ser o vindetêne. *Napoleonî* taximê nalmikîyan yê Crown Derby yo ke odaya ronîştîşî de zereyê dolaba camêne de bî, tim ê taximî ra werdêne. Naye ra wet wina amebî vatiş ke nê ke tena di serrgêranê bînan de her serrgêra bîyayîşê *Napoleonî* de zî sileh do bierzîyo.

Êdî kesî tena bi nameyê “Napoleon” qalê ey nêkerdêne. Bi hewayo fermî tim sey “Rayberê ma, Heval Napoleon” qalê ey bîyêne. Û zaf şîyêne weşê xozan ke semedê ey nameyê sey Pîyê Heme Heywanan, Kabusê Merdiman, Sitarê Sereyê Meşnan, Hevalê Ordegan bîyarê ware. Qiseykerdişanê xo de *Squealerî* bi hesiranê serê sûrota xo alimîya *Napoleonî* ra, rindekîya zerrîya ey ra, heme heywanan ra bi taybetî zî ê heywanê ke çewlîganê bînan de mîyanê koletî û nezaniye de bi hewayo nebextewer ciwîyenê, înan ra sînayîşê *Napoleonî* ra behs kerdêne. Êdî çewlîg de bîbî xuye ke her serkewtiş û her çîyê başî de para *Napolenî*

bêro dîyayîş. Rew rew to dî ke yew kerge vato “Bi rayberîya Ray-berê ma, Heval *Napoleonî* mi şeş rojan de panc hakî ardî.” Yan zî to dî ke di mangayî cirne ser o ameyê têlewe vato “Destê Heval *Napoleonî* ternî bê, na awe qey wina weş a?” Şîra bi nameyê ‘Heval *Napoleonî*’ ya ke hetê *Minimusî* ra amebîye nuştiş, a şîre ra rewşa çewlîgî weş ameyêne dîyayîş:

Embazê bêpîyan,
Çimeyê şayîyan!
Sultanê sitilanê alefî!
Kile gêno ruhê mi
Gama ke ez ewnîyena to ra
Çimanê to yê sakîn û keremkerdoxan ra
Seke asmên de yew tîj a
Heval *Napoleon*!

Her çîyo ke ma ci ra hes kenê
Ti yî wayîrê înan,
Doşeko simerêno pak; di cemê werdî, pîzeyo mird;
Heme heywanî, qij yan gird
Rehet kewenê ra axuranê xo d’
Ti yî sitarê serê înan
Heval *Napoleon*!

Eke ez bibî wayîrê leyîrêk,
Verî ke bibo pîl biaso sey xozêk
Û bejne bierzî qasê vîncewêk
Ganî bimuso her çîyî ra ver
To rê bibo sadiq û rast
Orayîşê ey o verên ganî bibo
“Heval *Napoleon*”

Napoleonî na şîre ra zaf hes kerd û dîwarê mereka girde ser o kaleka Hewt Fermanan ra daye nuştiş. Resmê *Napoleonî* yo ke hetê *Squealerî* ra bi boyaxo sipî amebî viraştiş corê şîre ra darde bîbî.

No mîyan de pê *Whymperî* Napoleon Frederick û *Pilkingtonî* reyde kewtbî pêameyîşan dima. Keresteyî hema nîyamebîy rotîş. Nê her dîyinan ra *Frederickî* hîna zaf waştêne ke kereste bihêrîno la pereyo ke ey teklîf kerdêne tay bî. Naye ra wet qiseyê neweyî bîbîy vila ke Frederick û peyayê ey plan kenê ke galîfnê çewlîgî bikerê û arêyê vayî birijnê. Çünke arêyê vayî o hesûdnayêne. Ameyêne zanayîş ke *Snowball* ha yo Çewlîgê *Pinchfieldî* de xo nimneno. Hamnano mîyanên de hîrê kergî vejîyayî orte û îtîraf kerd ke ê waştîşê *Snowballî* ser o semedê kiştişê *Napoleonî* amadekarîye kenê. Heywanan ke no eşnawit zaf qerqilîyayî. Kergî ca de ameyî xeniqnayîş. Û semedê emnîyetê *Napoleonî* tedbîrê neweyî ameyî girewtîş. Şandane cila ey ser o çar kutikî vindetêne. Her yewê înan yew kobe pawitêne. Û wezîfe dîyabî xozê bi nameyê *Pinkeyeyî* ke *Napoleonî* ra ver werdanê ey tehm bikero ke tede jehr esto yan çin o.

Hetêk ra zî zanayîş wina ame dayîş ke *Napoleonî* qerar girewto keresteyan biroşo *Pilkington* Begî û mabêne Çewlîgê Heywanan û *Foxwoodî* de dayîşgirewtîşê tayê beran ser o pêameyîşo daîmî do bêro kerdiş. Herçiqaş pê *Whmyperî* bêro ronayîş zî têkilîya Napoleon û *Pilkingtonî* hema-hema bîbîye dostane. Heywanan îtîbar bi *Pilkingtonî* nîyardêne la ancîna zî goreyê *Frederickî* *Pilkington* tercîh kerdêne. Çünke înan *Frederickî* ra hem tersayêne hem zî ci ra bacîyayêne. Rojê hamnanî ke dêm dîyayêne rojanê neweyan ser û viraştişê areyê vayî ke vera-vera restêne peynî, derheqê çewlîgî de vateyî zêdîyayêne ke çewlîg do rastê galimê xedarî bibo. Wina ameyêne vatiş ke Frederick do bi vîst peyayanê çekdaran bierzî çewlîgî ser û rew ra rişwet dayo dadger û polîsan ke gama ke ey senedê tapûyî girewtî destê

xo wa dadger û polîsî vengê xo nêkerê. Nînan ra wet *Pinchfieldî* ra derheqê xedarîya *Frederickî* ya ke ey heywanan rê kerdêne de xeberê zaf xirabî ameyêne teber. Goreyê xeberan ey estorêk pê qirbace kişto, bi rojan mangayî vêşan verdê, kutikêk eşto zereyê lojine kişto û şandanê keyfê xo ra dîkan verdano pê ke bi jîletanê tujan bidê pêro. Gama ke heywanan çiyê ke hevalanê înan rê ameyêne kerdiş eşnawitêne hêrsan ra bîyêne sûr û îzne waştêne ke ê pêro pîya hêrişê Çewlîgê *Pinchfieldî* bikerê, merdîman uca ra bivejê û heywanan azad bikerê. La *Squealerî* salix dayêne înan ke bi hêrs têwnêgêrê û plananê Heval Napoleonî rê bawer bikerê.

Ancîna zî *Frederickî* ra bacîyayîşê heywanan her ke şiyêne bîyêne zêde. Yew şewdirê yewşemeyî de Napoleon kewt mereke û da zanayîş ke aqilê ey ra qet nêvîyarto ke keresteyan biroşo *Frederickî* û heysîyetê ey qebul nêkerdêne ke o nê tewir peyayanê xedaran reyde kar bikero. Boranê ke semedê vilakerdişê xeberanê Serewedaritişî ruşnîyayêne teber, înan rê qedexe bî ke *Foxwoodî* de cayêk ser o ronê û emir dîyabî înan ke êdî herinda sloganê “Merdîmîye rê Merg” de sloganê “*Frederickî* rê Merg” bixebitnê. Hamnanê peyênî de yewna planê *Snowballî* yo nimite bî eşkera. Ê rojan de mîyanê hêgayan de vaşo pînc bibî zêde. Dima ra eşkera bibî ke *Snowball* şandane bi dizdîye keweno zereyê çewlîgî û toximê qarûşe şaneno ra toxîmanê genimî. Yew qazo nêrî yo ke xebera ey naye ra estbîya suc girewt xo ser û dima zî bi dirrekanê jehrînan xo kişt. Heywanan pêro nika musabî ke -herçiqas înan hetanî nika tam eksê ci bizanayêne zî-eslê xo de madalyaya ‘Heywano Qehreman yo bi Dereceya Yewine’ qet nêdîyabî *Snowballî*. No yew efsane bî ke *Snowballî* bi xo Şerê Verê Axurî ra dima vila kerda. Madalya girewtîş hetêk de vîndero o semedê tersonekîya xo ya şerî amebî şermezar kerdiş. Heywanan ra qismêk reyna bi hewayo şaşbîyaye goş nabî nê vateyan ser. La *Squealer* bi leze vejîya orte û ê îqna kerdî ke virê

înan şaş o.

Payîz ke ame arêyê vayî qedîyabî. Ê bi xîreto pîl xebitîyabîy û zaf qefilîyabîy. Çünke hetêk ra zî karê hesadî amebî kerdîş. Makînayê arêyê vayî hîna nîyamebîy pokerdîş. *Whymperî* semedê hêrînayîşê înan bazar kerdêne, la bîna qedîyabî. Herçiqas heywanî raştê çetînîyan bêrê zî, bêtêcrube bibê zî, hacete înan prîmîtîf bibê, bextê înan sîya bibo û xayînîya *Snowballî* estbo zî kar tam wextê plankerdeyî de qedîyabî. Heywanî derûdorê şaheserê xo de betilîyaye la bi hewayo parpişîyaye fetilîyayêne! Arêyê vayî nika ê verênî ra hîna rindek asayêne. Dêsê xo zî di rey hîna qalind amebî viraştiş. Ancax madeyo teqebare bieşko înan birijno. Heywanî gama ke keda ke înan werde, çetînîyê ke înan antî, cuya înan de tesîrê çerixîyayîşê perran û xebitîyayîşê dînamoyan ser o fikirîyayî, qefilîyayîşê înan zî vîndî bî û pêro pîya bi qîrayîşanê serkewtişî dormeyê arêyê vayî de çindik da. Napoleon bi dîkê xo û kutikanê xo ra ame teftîşê arêyê vayî. Ey semedê serkewtişanê înan heywanî pîroz kerdî û va ke nameyê arêyê vayî do bibo Arêyê Vayî yê *Napoleonî*.

Di rojan ra dima venga heywanan ame dayîş ke semedê kombîyayîşê taybetî mereke de kom bibê. Gama ke *Napoleonî* da zanayîş ke ey kereste roto *Frederickî* heme heywanî cayê xo de mat mendî. Roja bîne erebeyê *Frederickî* do bîyamêne çewlîg û keresteyan biberdêne. *Napoleonî* hetanî ê çaxî xo sey embazê *Pilkingtonî* musnabî la eslê xo de *Frederickî* reyde nimitikî amebî pê.

Foxwoodî reyde têkilîye amebîye birnayîş û mesajê heqeretwarîyî şawîyabîy *Pilkingtonî*. Boranan rê amebî vatiş ke Çewlîgê *Pinchfieldî* ra dûrî vinderê û herinda sloganê "*Frederickî* rê Merg" de sloganê "*Pilkingtonî* rê Merg" bixebitnê. No mîyan de *Napoleonî* heywanan rê vatbî qiseyê ke derheqê hêrişê vera Çewlîgê Heywanan de amebîy vatiş bi temamî zûr bîy û qiseyê ke derheqê xedarîya *Frederickî* ya ke ey heywanan rê

kerdêne de ameyêne vatiş mubelaxayin bîy. Wina asayêne ke bi ihtîmal o pîl nê zûrî pêro Snowball û ajananê ey vila kerdî. Nika eşkera vejîyabî orte ke Snowball Çewlîgê *Pinchfieldî* de xo nêni-mito heta qet reyêk zî nêşîyo uca. Goreyê vatişan ey hetanî nika *Foxwoodî* de mîyanê luks û şetafetan de cuya xo ramito û bîyo xulamê *Pilkingtonî*.

Biaqilîya *Napoleonî* zaf şîbîye weşê xozan. Çünke ey xo *Pilkingtonî* rê sey embaz musnabî û Frederick mecbur verdabî ke semedê keresteyan diwêş panqnotan hîna zêde bido. La esas nîşanê biaqilîya ey o bî ke, vatbî *Squealerî*, ey kesî rê, *Frederickî* rê bile bawer nêkerdêne. *Frederickî* waştbî heqê keresteyan bi kaxita bi nameyê ‘çek’î ya ke aye ser o sozê dayîşî nusîyayo bido la Napoleon ey ra biaqilêr bî. Ey no qebul nêkerd û waşt ke heqê keresteyan verê ke keresteyî bêrê kirişnayîş bi panqnotanê panc sterlînî bêro dayîş. *Frederickî* pereyî teslîm kerdbîy û pereyê ke ey dabîy tam qasê heqê makînananê arêyê vayî bîy.

No miyan de keresteyî bi leze ameyêne kirişnayîş. Gama ke heme keresteyî amey kirişnayîş mereke de kombîyayîşo bîno taybet virazîya û heywanî uca de kom bîy ke panqnotanê *Frederickî* kontrol bikerê. *Napoleonî* her di madalyayê xo zî girewtbîy pira, serê platformî de simer ser o meridîyabî û leyê pereyan de bi keyf beşîrîyayêne. Pere yew nalmika porselene ya ke kulinda çewlîgê banî ra amebîye ardiş ser o bi hewayo biserûber ronîyabî. Heywanî qor bi qor verê nalmikî ra hêdî-hêdî derbaz bîy û bi dîqet ewnîyayî pereyî ra. *Boxerî* pirnika xo aznaye pereyan ra û ê boye kerdî û aye ra xuşîne ginaye pereyanê sipîyanê barikêkan ra.

Badê hîrê rojan haylemino gird vejîya. Whymper wenişt bî bîsîklete ser û cêrî ra kewtbî rayîrê çewlîgî ser. Rîyê ey ra gonî ancîyabîye. O senî ke kewt hewş bîsîkleta xo eşte bi erd û raste-rast şî zereyê banê çewlîgî. Gamêke ra tepîya odaya *Napoleonî* ra orayîşê hêrsinî amey eşnawitiş. Seke şewat xaftela her ra de vila

bibo xebere zî bi o qayde çewlîg de bîbîye vila. Panqnotî sehte vejîyabîy. Frederick bê ke heqê înan bido bîbî wayîrê keresteyan.

Napoleonî ca de venga heywanan da û bi vengêko xofin da zanayîş ke cezaya îdamî dîyaya *Frederickî*. Û va key ke *Frederick* ame girewtîş do bierzîyo mîyanê awa girêyaya. Dima zî ey heywanî îqaz kerdî ke na xayînîya ey ra dima ê xo semedê xirabê xiraban amade bikerê. Beno ke *Frederick* û peyayê ey xaftela dest bi hêrişo ke wextêk ra nat ameyêne pawitiş bikerê. Heme rayîranê çewlîgî ser o nobedarî ronîyay. Çar borani zî şawîya bîy *Foxwood* ke mesajê wereameyîşî yo ke bi hêvîya ronayîşê têkilîyanê neweyan bî bidê *Pilkingtonî*.

Roja bîne şewdir hêriş dest pêkerd. Heywanan arayîya xo kerdêne ke nobedarî bivazdayîş amey. Goreyê xebra ke înan arde *Frederick* û peyayê ey berê bi panc-caxan ra rew ra kewtbîy zere. Heywanan bi cesaret xo dabîy aver ke vernîya înan bigîrê, la na rey serkewtiş sey yê Şerê Verê Axurî asan nêasayêne. Pancês merdimî ver bi înan ameyêne, şeş teneyî zî bi tifingan bîy û gama ke mabên de pancas metreyî mendî merdiman dest pêkerd sileh est. Herçiqas *Napoleon* û *Boxerî* xîret bikerê ke heywanan bîyarê pêser ancîna zî heywanan nêeşka vera qerşunanê gandejnayoxan û teqayîşan de vinderê û gamêke ra tepîya heywanî pêro mecbur mendî û agêrayî. Çend heywanî bîbîy birîndar. Înan xo est zereyê bînyanê çewlîgî û ge-ge derizan ra û qulanê qîtikan ra bi baldarî ewnîyayêne. Merga hîraye û arêye vayî kewtbîy destê dişmenî. *Napoleonî* bile nêzanitêne ke se bikero. Boçika xo kerd bîye rep hejneyêne û orteyê oda de nata weta ameyêne şîyêne. Ci ra qet veng nêvejiyayêne. Çimî rayîrê *Foxwoodî* ser o mend bîy ke uca ra xeberêda weşe bêro. Ancax bi hetkarîya *Pilkington* û peyayanê ey ê do ser bikewtêne. La tam a game de çar boranê ke roja verêne şawîyabîy uca agêray. Boran ra yewî *Pilkingtonî* ra yew kaxite ardbîye. Bi qelema erjîjine wîna nusîyabî: "Aqilo sivik baro giran."

No mîyan de Frederick û peyayê ey dormeyê arêyê vayî de amebîy pêser. Heywanan ewnîyayêne înan ra û bi hewayo ke seke qet xemê înan de nêbo vajirîyayêne. Di camêrdan yew lewya û vargozêk vetbîy. Înan do arêyê vayî birîjneyêne.

“Mumkin nîyo” va *Napoleonî*. “Dîwarê areyê vayî hende qalind ê ke ê do nêşşkê. Qasê hewteyêk bixebitîyê zî nêşşkenê birîjnê. Metersin, hevalêne!”

La *Benjaminî* bala baş xo dabîye înan ser û awirê ey kerdişanê merdiman ser o mendbîy. Di camêrdan pê lewya û vargoze leyê temelê arêyê vayî de çale akerdêne. *Benjaminî* hêdî-hêdî pîrnika xo ya derge hejnaye û peşmirîya.

“Mi zanitêne” va ey. “Şima nêvînenê ê se kenê? Gama bîne ê do a çale bi barutî pirr bikerê.”

Heywanî bi xof pawitêne. Êdî mumkin nêbî ke ê bînyanê ke înan xo eştbî bextê ci ra bivejîyê teber. Çend deqayan ra dima camêrdî çar hetan ser o remayî. Dima zî gurre-gurra ke goşî kerdêne kerr qewimîya. Boranî firr da hewa, bê *Napoleonî* heywanan pêro rîserkî xo eşt bi erd û rîyê xo girewtî de. Gama ke ê reyna weriştî, cayê arêyê vayî ra dûyê sîyayî bîyêne berz. Sure dû kerd vila û arêyê vayî zî tey şîbî. Êdî nê arêyê vayî mendbî ne zî teba.

Heywanan senî ke no dî *cesaretê înan peyser ame*. Vera nê kerdişê xedarî de nefretê heywanan ters û bêhêvîya ke înan gama bîne hîs kerdêne çin kerdbîy. Qîrayîşê heyf-girewtîşî yê xofinî kewtî kar û bê ke fermananê neweyan ser o vinderê pêro pîya galimê dişmenî kerd. Saçmeyê ke sey torge înan ser o varayêne qet xemê înan nêbîy. Şerêko zaf çetin û xedar qewimîyayêne. Camêrdan saçmeyî saçmayen ser o varnayî û gama ke heywanî amey nêzdî na rey zî bi çuwe û botanê xo yê giranan da heywanan ro. Mangayêk, hîrê meşnî û di qazî merdî û hema-hema her kes zî bibî birîndar. *Napoleono* ke pey ra herekat îdare kerdêne bile pê yew saçme gilê boçika xo ra bibî birîndar. La camêrdî zî bibîy birîndar. Pê çirtikanê *Boxerî* sereyê hîrê camêr-

dan şikîyabîy, yew manga zî pê qiloçanê xo pîzeyê merdimêk qilaşnabî. Jessîe û *Bluebelle* zî pantorê merdimêk kerd bî parçe parçe. *Napoleonî* new kutikê xo yê pawitoxî teme kerd bîy ke ê xo peyê perçînan de wedarê û gama ke nê new kutikan kalekan ra bi lawayîşanê xofinan xar kerd bi merdiman ser panikî merdimî girewtî. Merdiman nîyada ke dormeyê înan yeno girewtiş *Frederickî* venga peyayanê xo da ke hîna ke her çî hende xirab nêbîyo wa peyser biancîyê. Gama bîne dişmenê tersonekî ver kerd bî remayîşî. Heywanan hetanî cêrê hêgayan nabî înan dima û hîna ke merdiman perçînanê letebîyayeyan ra xo nêresnabî heto bîn paşkulê peyênî dabîy înan ro.

Ê ser kewtbîy la zaf bîbîy rincan û gonî şîyêne înan ra. Înan dest pêkerd hêdî-hêdî û bi lengayîş ver bi bînananê çewlîgî şîy. Hevalê înan ê merdeyî ke serê çereyî de meridîyayêne senî ke ginay çîmanê tayênan ro hesirî ardî war. Û cayê arêyê vayî de mîyanê bêvengîya dejine de ê gamêke vindetî. Ya, şî û şî. Rêça keda înan bîle nêmendbî. Temelê areyê vayî bîle ca bi ca qilaşîyabî. Û eke ê nika biwazê reyna bivirazê zî sey reya verêne nêşkayêne kemeranê dîwarê rijîyayeyî ra îstîfade bikerê. Na rey kemerî zî mîyan ra darîyabîy we. Qewetê teqayîşî ver kemerî bi seyan metreyî dûrî dormeyî ra vila bîbîy. Seke arêyê vayî qet nîyamebî viraştîş.

Gama ke ê kewtî nêzdîyê çewlîgî *Squealero* ke wextê şerî de eke çî semed ra bî, orte ra bîbî vîndî loqtizikî eştêne loqtizikan ser ver bi înan ameyêne. Hetêk ra zî boçika xo tadayêne û bi keyfweşî peşmirîyayêne. Û dima hetê bînananê çewlîgî ra vengê erzîyayîşê yew silehî rest goşanê heywanan.

“O sîleh çira erzîyeno?” pers kerd *Boxerî*.

“Semedê pîrozkerdişê serkewtişê ma” va *Squealerî*.

“Kamcîn serkewtiş?” va *Boxerî*. Çokanê ey ra gonî ameyêne. Yew nalê ey bîbî vîndî, simê ey qilaşîyabî û çend saçmeyî ginabîy linganê ey ê peyênan ro.

“Se kamcîn serkewtiş, heval? Ma dişmen erdê xo ra, erdê pîroz yê Çewlîgê Heywanan ra nêqewirna?”

“La înan arêyê vayî rijna. Û ma semedê ey qasê di serran xebitîyabî.”

“Mekewe ver. Ma do yewê bînî bivirazê. Eke ma biwazê ma do şeş arêyanê vayî yê bînan bivirazê. Ti hayîdarê ci nîya, heval, aya ke ma kerda çî kerdenêda pîl a. Erdo ke ma nika ser o vîndenê kewtbî destê dişmenî. La nika- bi sayeyê rayberîya Heval Napoleonî- ma her vîncewa ey peyser girewte!”

“O wext ma çîyo ke xora verî ra yê ma bî girewto.” va *Boxerî*.

“No serkewtiş yê ma yo” va *Squealerî*.

Ê bi lengayîş kewtî hewş. Saçmeyanê linganê *Boxerî* ganê ey dejnayêne. Ey reyna viraştişê arêyê vayî de karo girano ke hewce yo ard çîmanê xo ver û xeyalê xo de semedê nê karê giranî xo amade kerd. La na reya verêne bîye ke o emrê xo yê yewendês serreyine ser o fikirîyayêne û ey rê wina ame ke edaleyê ey ê qewetînî beno ke êdî sey verî nêbê.

La gama ke heywanan pêldayîşê beyraqe dîye, erzîyayîşê sîlehî reyna eşnawit- hewt reyî erzîyabî- goş na qiseykerdişê *Napoleonî* ser û eşnawit ke o semedê kerdişanê înan heywanan pîroz keno, heywanan rê wina ame ke ê bi rastî zî ser kewtî. Semedê heywananê ke şer de kişiyabîy yew merasîmo giran vîrazîyabî. *Boxer* û *Clovere* erebeyê barî yo ke sey erebeyê cenaza amebî şuxulnayîş ant û *Napoleon* bi xo zî verê alaya cenaza de rayîr şîbî. Tam di rojî semedê pîrozkerdişan abirînîyabî. Kilamî amey vatiş, qiseyî amey kerdiş û sîlehî erzîyayî û yew saye sey xelata taybete dîyaye her yewê heywanan, qasê pancas gramî korek dîya her yewê teyran û hîrê biskuvîtî zî dîyay her yewê kütikan. Zanayîş ame dayîş ke nameyê şerî do bibo Şerê Arêyê Vayî û *Napoleonî* yew madalyaya newîye bi nameyê Madalyaya Beyraqa Keske afirnaya û a yewine zî bidîyo *Napoleonî*. Keyfweşîya serkewtişî ra panqnotê sehteyî vîrî ra şîbî.

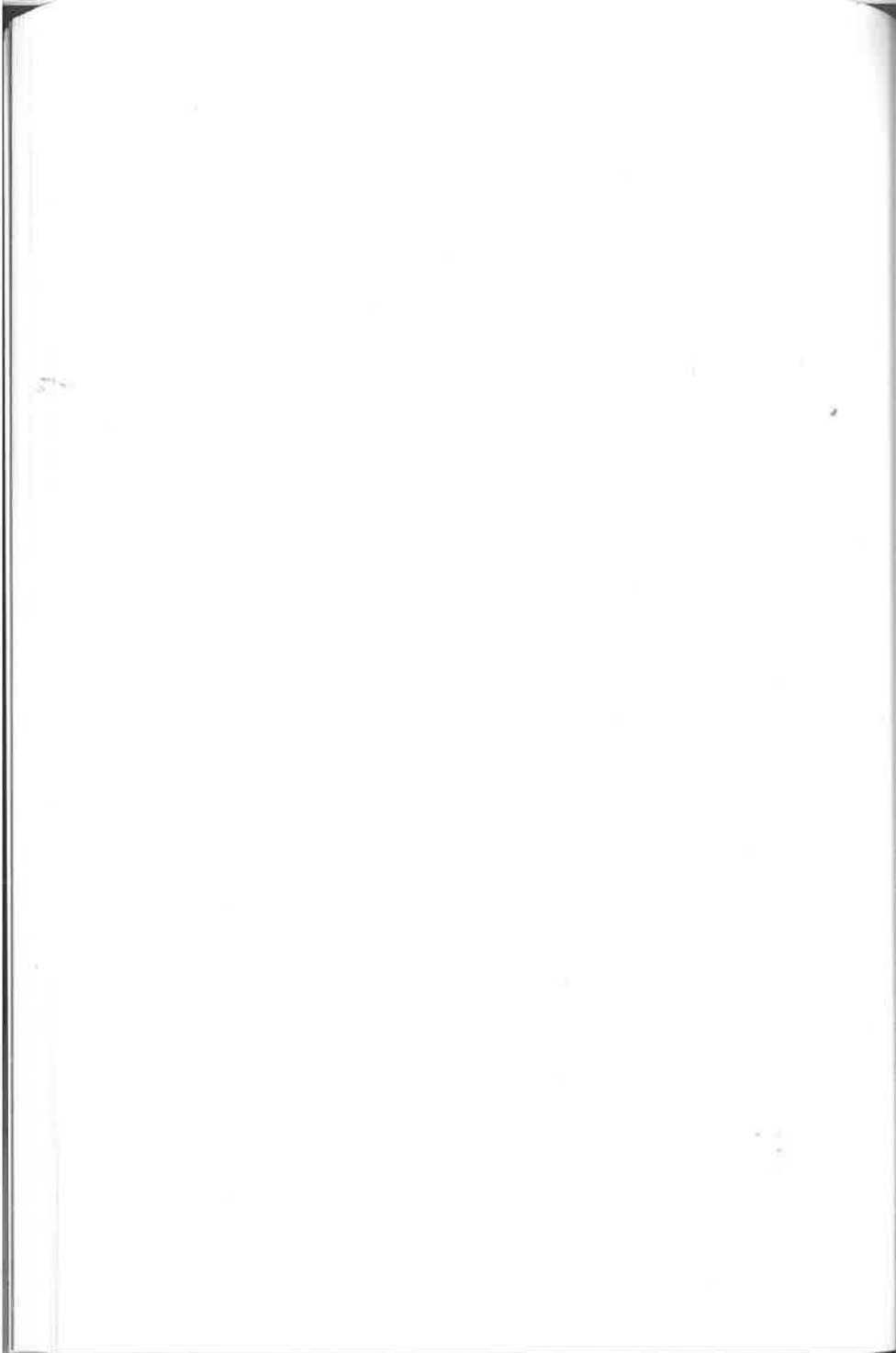
Çend rojan ra dima xozan dunika banê çewlîgî de yew kasaya wîskî doz kerde. Gama ke ê reya verêne kewtbîy banê çewlîgî na kasa nêginabîye çîmanê înan ro. A şewe banê çewlîgî ra vengê kilaman amebî û ge-ge zî çend qaydeyê kilama Heywanê İngilîstanî zî tey ameyêne ke her kes pê şaş mendêne. Seate hema-hema ke newî ra hîrîs vîyartêne *Napoleonî* şewqaya melone ya Jones Begî şanîtbîye xo sere berê peyênî ra vejîya teber û hewş de lezkanî fetilîya û reyna kewt zere. Şewdir bêvengîya xorîne çewlîg girewtbî. Xozî orte de nêasayêne. Seate hema-hema ameyêne new ke Squealer kewt verê çîman. Giran-giran rayîr şîyêne, xemgîn asayêne, awirê xo cemîdîyabîy û boçika ey zî pey ra verdîyabîye cêr merdimî vatêne qey neweşîya xedare peşkarê ci bîya. Ey venga heywanan da û înan ra va ke xeberêda xirabe esta. Heval Napoleon kewto sekerate ver.

Bîbî qîrî û wîrîya heywanan. Verê beranê banê çewlîgî de si-mer ronîya, heywanî serê linganê xo de rayîr şîyêne. Heywanan bi hesîranê çîmanê xo yewbînan ra pers kerdêne. Eke Rayberê înan bimiro ganî ê do çi bikerê? Ameyêne vatiş ke *Snowballî* peynîya peyêne de eşkayo jehr bierzî werdanê *Napoleonî*. Seate yewendês de Squealer vejîya ame û zanayîşo bîn da. Heval *Napoleonî* sekerate de yewna qerar girewtbî: Şimitena alkolî do bibo semedê cezaya îdamî.

Vereşan de, seke bî, Napoleon hîna baş asayêne û roja bîne şewdir *Squealerî* da zanayîş ke Napoleon vera-vera weşbîyayîşî ser şono. Hetanî şanê a roje *Napoleonî* agêrabî karê xo ser û roja bîne zî eşkera bîbî ke ey *Whimperî* ra vato wa *Willingdonî* ra derheqê viraştîşê bîra û wîskî de çend kitaban bihêrîno. Hewteyêk bade cû *Napoleonî* fermanî day ke merga qîja ke peyê baxçeyê fêkîyan de bîye û semedê heywananê ke êdî nêeşkenê bixebitîyê sey cayê çerdişî abirîyabîye bêro ramitiş. Mergê bîbî huşke û ganî reyna bîyamêne citekerdiş la wextêkê kilmî de eşkera bîbî ke Napoleon wazeno uca de cew biramo.

Ê wextan de çîyêko tewş qewimîya ke kesî nêeşka fehm bikero. Şewêk seate diwêş de hewşî ra girmîna henêne ameye ke heme heywanî axurî ra vazday teber. Şewêka mehtabine bîye. Binê dîwarê mereka girde yo ke Hewt Fermanî ey ser o nusîya-bîy de, derencayêke ginabîye war o û bîbîye di parçe. Squaler leyê aye de meridîyayêne, xo ra şîbî. Kaleka ey de zî fenerêk, yew firçayê boyaxî û sitila boyaxê sipîyî ya viroşîbîyaye vindetêne. Kutikî ca de dormeyê ey de ameyî pêser û senî ke ey reyna eşka ke rayîr şoro înan o berd banê çewlîgî. Heywanan ra kesêkî zî nêeşka fehm bikero ke mesele çî yo. Tena *Benjaminê* kalî pîrnika xo her di hetan ser o bi hewayo zanaye hejrabîye ke fehmker-dişê xo nîşan bido la ey teba nêva.

La çend rojan ra dima gama ke *Muriele* xo bi xo Hewt Fermanî wendêne aye yewna fermano ke virê heywanan 'ra şîbî ferq kerdbî. Ê winî fikirîyayêne ke Fermano Pancin wina yo: "Heywanî alkol nêşimê" la yew çekuye vîrê înan ra şîbîye. Eslê xo de ferman wina bîyo: "Heywanî alkol *zaf* nêşimê"

IX

Xeylê wext simê Boxerî weş nêbîbî. Pîrozkerdişê serkewtişan ke qedîya roja bîne înan reyna dest bi viraştişê arêyê vayî kerd. Boxerî qet rojêk bîle xo karî ra dûrî nêdayêne û xurûrê xo ra nêwaştêne ke dejantişê ey eşkera bibo. Şewe ke ameyêne ey Clovere rê bi nimitikî îtîraf kerdêne ke dejê simê ey ganê ey werdo. Clovere çend nebatî cawitbîy û înan ra lepawe viraştbiye û pê a lepawe simê Boxerî kerdbî weş. Û hem aye hem zî Benjamînî Boxer teme kerdbî ke wa o hîna tay bixebitiyo. “Bîhna estoran zî rojêk birîyena” vatêne aye, la Boxerî qet goş pa nêkuwayêne. Tena yew amancê mi esto, vatêne ey, hîna ke ez teqawut nêbîya ez gurîyayîşê arêyê vayî bivîna.

Destpêk de gama ke qanûnê Çewlîgê Heywanan amebî amadekerdiş winî qerar dîyabî ke serra teqawutbîyayîşî semedê xoz û estoran dîwês, semedê mangayan çarês, semedê kutikan nêw, semedê meşnan hewt û semedê kerg û qazan zî panc bibo. Meaşê teqawutîye zî ganî zaf bibîyêne. Herçi qas yewê heywanan

bîle hîna teqawut nêbîyo zî nê rojanê peyênan de babete ser o hurênayîşî her ke şîyêne bîyêne zêde. Senî ke peyê baxçeyê fêkîyan de cayêko qij seba ramitîşê cewî abirîyabî naye ser o qiseyî vila bîbîy ke dormeyê merga hîraye do bi perçînan bêro girewtîş û heywanê ke ver bi teqawutîye şonê, semedê înan bibo cayê çerdîşî. Wina ameyêne vatiş ke her roj di kîloyî û nê m zad, zimistanan hewt kîloyî û nê m simer û roşanan de zî gizêrêk û eke mumkin bibo yew zî saye bidîyo her estorî. Boxer serra bîne hamnana peyên de do bîbîyêne diwê serrî.

La çetînîye cuye zaf bîy. No zimistan zî sey zimistanê serra verêne serd zaf kerd bî piro û werdî zî kê mîyabîy. Xeyrcê xoz û kutikan tayîna heme heywanan reyna amebîye kê mîkerdiş. Tayîne ser o seyyewbînîya huşke, vatêne *Squealerî*, vera qaydeyanê Heywanîzmî de şaş a. Çi beno wa bibo ey qet zehmet nêantêne heywanan îqna bikero ke herçiqas tayînî kê mî biasê zî eslê xo de kê mî nîyê. Bêguman nika tenzîmkerdişê tayînan hewce bikero zî (*Squealerî* hertim herinda kê mîkerdişî de tenzîmkerdiş şuxulnayêne.) goreyê rojanê *Jones Begî* averşîyayîş estbî. Ey bi vengê xo yê tîzî û bi hewayo lezkanî reqemî wendêne û bi detayan ardêne rê zîwan ke goreyê wextê *Jonesî* yulafê înan, vaşê înan û tirêwê înan zêdîyayî, ê hîna tay seatan xebitîyenê, awa înan hîna bitehm a, ê emrêdo hîna derg ramenê û hîna zaf leyîrê înan heyat de manenê û axuran de simerê înan hîna zaf o û hîna tay espîjî kewenê înan. Heywanan heme vatişanê ey rê bawer kerdêne. Bi rastî, *Jones* û heme taybetîyê wextê ey vîrê heywanan ra şîbîy. Ê hayîdarê ci bîy ke nê rojanê peyênan de cuye zaf çetin a û feqîrî esta, zafêrî ê veşan ê û cemidîyenê û eke hewn de nêbê tim xebitîyenê. Bêguman rojê verênî hîna çetin bîy. Ê pê bawerkerdişê winasî keyfweş bîy. Naye ra wet ê rojan de koletî estbîye la ê nika azad ê û seke *Squealerî* bi asanî îzah kerdêne ferqo bingêyin no bî.

Nika pîzeyê ke ganî bêrê mirdkerdiş hîna zaf bîy. Payîz de

çar xozanê makîyan hema-hema eynî wext de hîris û yew leyîrî ardbîy. Leyîrî belekin bîy û semedo ke çewlîg de tek xozo nêrî Napoleon bi xo bî eşkera asayêne ke pîyê leyîran kam o. Badê ke tuxla û keresteyî amey rotiş zanayîş ame dayîş ke baxçeyê banê çewlîgî de yew dersxane do bêro viraştîş. Seba nikayî *Napoleonî* kulinda banê çewlîgî de derse dayêne leyîran. Leyîran baxçe de temrîn kerdêne û îzne nêdîyayêne înan ke heywananê ciwananê bînan reyde kay bikerê. Tam ê wextan de qaydeyêk ame ronayîş ke gama ke yew xoz û yew heywano bîn rayîr de rastê yewbînan bêrê heywano bîn ganî xo bianco kaleke û heme xozî, kamcîn derece ra benê wa bibê, wayîrê îmtîyazî yê ke yewşemeyan de bieşkê kurdeleyan xo ra bidê.

A serre çewlîg de her çî rast şîyêne la hema zî kêmasîya pereyan estbîye. Seba dersxaneyî ganî tuxla û kêreç bîyamêne hêrînayîş û semedê hacetanê arêyê vayî ganî pere bîyamêne komkerdiş. Gazyaxî, finde û sifreyê *Napoleonî* rê zî şeker hewce kerdêne. (*Napoleonî* xozanê bînan rê şeker qedexe kerd bî çünke şekerî ê qelew kerdêne.) Hacetê bînî, mixî, layî, komir, xurdayê asinan û bîskuvîtê kutikan ganî bîyamêne hêrînayîş. Tayê simer û kartolî amebîy rotiş û kontratê hakan de hûmarê înan amebîy zêdnayîş û bîbîy hewteyêk de şeş sey hakî. Aye ra a serre kergan zaf tay çêlikî ardbîy. Aşma kanune ra dima aşma sibate de zî tayînî amebîy kêmkkerdiş. Semedo ke gazyaxî zaf xerç nêbo axur de tafiştêna feneran amebîye qedexekerdîş. La xozî rehetî mîyan de bîy û eslê ci de înan kîlo girewtêne. Rojanê peyênan yê aşma sibate de vereşan de boyêda weş, şirgerm û bitehme ke hetanî ê wextî heywanan qet boye nêkerdbîye yew îmalatxaneyê bîra yê qijî ra ameye reste hewşî. No îmalatxane peyê kulinde de bî û wextê *Jonesî* de nîyamêne şuxulnayîş. Heywanan ra yewî va ke na boye boya cewî ya ke yeno potene. Heywanan vêşanîye ra hewa boye kerd û hêvî kerd ke semedê şamî lepawe bêro potene. Lepawe nîyame û yewşemeyê bînî de melumat ame dayene

ke a roje ra tepîya heme cew do tena semedê xozan bêro abirna-
yiş. Hêgaya peyê baxçeyê fêkîyan de rew ra cew amebî ramitiş.
Hema ke wext zaf derbaz nêbîbî xebere bibîye vila ke her roj
nêm lître bîra do bidîyo her xozî, para *Napolionî* zî do bibo çar
lîtreyanê bîra. Napoleonî biraya xo hertim tasa taximê Crown
Derbyî ra şimitêne.

Heywanî key ke rastê çetinîyan biameyêne, xo xapitêne û fi-
kirîyayêne ke nika cuya înan ya verêne ra hîna bişeref a. Kilamî
hîna zaf bîy, qiseykerdiş hîna zaf bî û merasîmî hîna zaf bîy.
Napoleonî ferman dabî ke semedê pîrozkerdişê şer û serkew-
tişanê Çewligê Heywanan hewte de rey Merasîmê Spontanî do
bêrê viraştiş. Wextê merasîmî de heywanan kar û gureyê xo ca-
verdayêne, dormeyê çewlîgî de bi hewayê leşkerkî ture eştêne.
Vernî de xozî, înan ra dima estorî, dima mangayî û meşnî, tewr
peynî de zî heywanê kozikan. Her di hetanê alaya merasîmî de
kutikî rayîr şîyêne û dîkê *Napoleonî* yê sîyayî zî vernîya hemî-
nan de cayê xo girewtêne. Alaya keska ke aye ser o resmê sim û
qiloçî estbîy û 'Emrê To Derg Bo Heval Napoleon' nusîyabî tim
destê *Clovere* û *Boxerî* de biye. Dima zî şîîrê ke *Napoleonî* ser o
ameyî nuştiş ameyêne wendiş û *Squealerî* madeyê xidayan ser
o bidetay qisey kerdêne ke berardişê înan senî hewa zêdîyayo.
Ge-ge zî reyêk sîleh ameyêne eştiş. Meşnî bengînê Merasîmanê
Spontanî bîy. Heywanan ra yew key ke gerreyê merasîman bi-
kero ke bi merasîman bîlasebeb wext derbaz beno yan zî xeyrcê
serd de vêşayîşî ra tu manaya xo çin a (Raşta zî tayê heywanan
gama ke xoz û kutikî dormeyî de nêasayêne wina gerre kerdêne)
meşnan ca de dest bi kalayîş kerdêne û vatêne "Çarlinginî baş ê,
dilinginî nebaş ê" û vengê ey/ayê birnayêne. Ancîna zî heywanî
zafêrî merasîman ra keyfweş bîy. Bi nê merasîman înan ardêne
xo vîrî ke begê înan ancîna zî ê bi xo yê û heme karo ke înan kenê
semedê xêrê înan yeno kerdiş. Vîrameyîşê nê çîyan zerrîya înan
kerdêne rehet. Bi kilaman, merasîman, bi reqemanê *Squealerî* û

teqîyayîşê sîlehî, bi vengdayîşê dîkî û pêldayîşê beyraqe tu çîyêk nêbo zî înan tayê wext pîzeyê xo yo tal xo vîrî ra kerdêne.

Aşma Nîsane de Çewlîgê Heywanan de komare îlan biye. Ganî yew serekkomar biyamêne weçînayîş. Tena yew namzed estbî, o zî Napoleon bî û Napoleon bi rayanê hemînan amebî weçîniş. Eynî roje de melumat ame dayene ke tayê belgeyê neweyî vejîyayî meydan ke derheqê *Snowballî* de detayanê bînan eşkera kenê ke o nêmedarê sucê *Jonesî* yo. Goreyê belgeyan semedo ke Şerê Verê Axurî de mexlubîyet peyda bibo ey ne ke tena hîlekarîye kerda, hetanî nika heywanan wina zanitêne, bi hewayo eşkera hetê *Jonesî* zî kerdo. Eslê xo de sermîyanê însanan *Snowball* bi xo bîyo û ey bi qîrayîşê 'Biciwîyo Merdimîye' kewto mîyanê şerî. Birînê piştîya *Snowballî* ke tayê heywanan bi çîmanê xo dîbîy, eslê xo de rîyê didananê Napoleonî ra bîy.

Mîyanê hamnanî de kelax *Moseso* ke serran ra nat orte de nêasayêne xaftila vejîya ame. Xuya ey qet nêvurîyabîye. Ancîna nêxebitîyayêne û tim qalê Koyê Şekerî kerdêne. O qotê dare ser o lîs bîyêne, perrê xo yê sîyayî hejneyêne û eke bidîyêne yewer ha yo goşdarî keno bi seatan ci rê qisey kerdêne. "Cor ra, hevalêne" vatêne ey bi vengo cidî, bi nequra xo ya girde zî asmên musnayêne, -cor ra, o hewro tarî yo ke şîma vînenê, peyê ê hewrî ra- ha yo aseno Koyê Şekerî, o welato şên o ke uca de ma heywanê belengazî pêro do tenganeyanê xo ra bixelisîyê. Tewr vatêne rojêk gama ke berz firr dayo ey hêgayê argude ke benê hîra şonê û birro hurdebî yo ke bi şeker û tilifanê toximanê ketenî pirr o bi çîmanê xo dîyê. Zafaneyê heywanan ey rê bawer kerdêne. Nika cuya înan de xebata girane û vêşaniye kêmi nêbenê, ma qey xirab o ke înan rê rast biaso ke cayêko bîn de welato hîna baş esto? Heywanan bawerkerdişê xo wina zelal kerdêne. Çîyo ke înan rê zelal nêasayêne vera *Mosesî* de tepşê xozan bî. Xozan pêrune hetêk ra o qij dîyêne û vatêne derheqê Koyê Şekerî de qalê ey zurî yê hetêk ra zî îzne dayêne ey ke çewlîg de vîndero û her roj

bîra bişimo.

Badê ke simê Boxerî bîy weş ey yê her wextî ra hîna pêt dest bi xebitîyayîşî kerd. Eslê xo de a serre heywanî pêrunê sey koleyan xebitîyayî. Karê çewlîgî yê her demî û reyna viraştîşê areyê vayî hetêk de vinderê aşma adare de semedê xozanê ciwanan viraştîşê dersxane dest pêkerdbî. Bê werdê nebesî bi seatan xebitîyayîş zaf bizehmet bî, la Boxer qet nêvindetêne. Ne qîseyanê ey de ne zî kerdena ey de tu çî çin bî ke nîşan bido ke qewetê ey sey verî nîyo. O yo ke vurîyabî tena asayîşê ey bî. Purtê ey verê cûyî ra hîna tay beriqîyaye bîy û vîreyê ey o gird ginabî piro. Înanê bînan vatêne "Çereyê wisarî ke rawerzo Boxer do bêro ro xo, wisar ame, la Boxerî kîlo nêgirewt. Qîyameyo ke ver bi ocaxê kemeran şîyêne, ê qîyameyî ser o gama ke ey ge-ge xo antêne binê kemera girde wina asayêne ke xeyrcê waştêna dewamkerdişî tu çîyêk o payan ser o nêgirewtêne. Wextanê winasîyan de ci ra veng nêvejîyo zî lewanê ey ra cumleya "Ez do hîna pêt bixebitîya" fehîm bîyêne. Clovere û Benjaminî tim o îqaz kerdêne ke wa o weşîya xo bipawo la ey qet goş pa nêkuwayêne. Rojbîyayîşê ey ê diwêsin nêzdî bîyêne. Tu çî qasê arêdayîşê kemeran xemê ey de nêbî. Hîna ke teqawut nêbîyo hendayê maxê kemeran bîyaro pêser.

Şewêka hamnanî de vateyê çewlîgî ra bîye vila ke çîyêk ameyo sereyê Boxerî. O seba ke komê kemeran bikirişno tena bi sereyê xo şîyo arêyê vayî û ê kirişnayê. Vate rast vejîya. Gamêke badê pey di boranî firr day ame xebere resnaye: "Boxer gina waro! Kaleka xo ser o dêmdîyayo û nêşkeno rawerzo!"

Hema-hema nêmeyê heywanê çewlîgî vaz day serê tumê arêyê vayî. Boxer uca de, mabênê di nîreyanê erebeyî de vileyê xo nayo erdî ser tewr nêşkeno sereyê xo berz bikero. Awirê xo mat mendî û eraq era leşa ey girewtbî. Fekê ey ra pîçêk gonî ameyêne Clovere kaleka ey de ame çokanê xo ser.

"Boxer!" va aye, "Se bî to rê?"

"Nefesê mi birîya," va Boxerî bi vengê nizmî. "Wa bo. Ez

bawer a ke şima bê mi zî do bieşkê arêyê vayî biqedinê. Kemerê ke kom bîyê bes ê. Bibo nêbo tena yew aşma mi menda. Rasta ci xeylê wext o ke çimê mi teqawutbîyayîşî ser o yê. Benjamin zî ha yo bîyo kokim û beno ke îzne bidîyo ey zî û o zî bêro bibo hevalê min ê teqawutbîyayîşî."

"Ganî ma rew venga hetkarî bidê." va *Clovere*. "Yewer vaz bido şoro *Squealerî* rewşe ra hayîdar bikero."

Heywanê bînî pêro ca de vaz day hetê banê çewlîgî ser ke xebere bidê *Squealerî*. Tena *Clovere* û Benjamin uca mendî. *Benjaminî* kaleka *Boxerî* de xo derg kerd, mîyanê bêvengîye de bi boçika xo ya derge mêsê dormeyê ey def kerdî. Qasê çaryek seate ra dima *Squealer* ame û zaf xemgîn û biendîşe asayêne. Goreyê vatena ey Heval Napoleon xebera xirabe ya karkerê tewr sadiq yê çewlîgî ser o zaf bîyo xemgîn û ey rew ra eyar kerdo ke semedê tedawîyî *Boxer* bierşawo nêweşxaneyê *Willingdonî*. Naye ser o heywanî tay qerqilîyayî. Bê *Mollieye* û *Snowballî* hetanî ê wextî kesî game nêştbiye teberê çewlîgî û nêşibî weşê înan ke embazê înan o nêweş bikewo destê merdiman. Labêle *Squealerî* bi asanî ê îqna kerdî ke baytarê *Willingdonî* *Boxerî* hîna baş tedawî bikero. Nêma seate ra tepîya *Boxer* tay ame ro xo û bi zorî werişt ra û teweşîyayîşkî agêra tewleyê xo. *Clovere* û *Benjaminî* seba ey cila simêrena başe fîştbiye ra.

Boxer di rojî tewleyê xo de mendbî. Xozan dolaba dermanan ya awke ra şuşeyê dermanî yo gird erşawitbî ey rê. *Clovere* o dermano pembe bi roje di reyî werdan ra dima dayêne *Boxerî*. Bi şewe a tewle de mendêne û *Benjaminî* zî mêsî ey ra durî fîştêne. Her çiyê ke bîyê, *Boxerî* înan ser o xemgînnêbîyayîşê xo ardêne rê zıwan. Vatêne eke ez biba weş, ez do bieşka hîrê serranê bînan biwiciya û kobeyê merga girde de rojanê biaramîyan bivîyarna. Emrê ey de na bibîyêne reya verêne ke semedê kitabana wendiş û zanayîşê xo zednayîş wextê ey estbîyêne. Nîyetê ey o bî ke emrê xo seba musayîşê vîst û di herfanê bînan yê alfabe bivîyarno.

Benjamin û *Clovere* eşkayêne ancax xebate ra dima şorê leyê ey û gama ke erebeyêk ame ke Boxer bibero roje hîna newe bîbîye nême. Heywanan pêrunê bi rayberîya yew xozî hêgayê tirêwan de vaşê pîncî kalan kerdêne ke çime înan ginay *Benjaminî* ro ke ha yo hetê bînyanê çewlîgî ra haylemin fişto kar û bi zirayîş ver bi înan çarpay xar dano. Heywanî pêro mat mendbîy. A reya verêne bîye ke înan o bikelecan dîyêne- eslê ci de a reya verêne bîye ke *Boxerî* xar dayêne. “Leze bikerîn” va ey. “Rew berîn tîya! Ê *Boxerî* benê.” Bê ke telîmatanê xozî ser o vinderê heywanan karê xo vindarna û bînyanê çewlîgî ser vaz day. Rasta zî hewş de yew erebeyo girdo serêcigirewte vindetêne. Kaleka erebeyî ra nuştêyêk nusîyaye bî û verê ey de zî di estorî estbîy. Cayê ramitoxî de zî yew camêrdo bi şewqaya melone û bi awiranê şeytankîyan niştêne ro. Û tewleyê *Boxerî* tal bî.

Heywanî dormeyê erebeyî de amebîy pêser û “Oxir bo, Boxer” vatêne “Oxirê xêrî bo.”

“Ehmaqêne” qîra *Benjaminî*. O dormeyê înan de çerixîyêne û bi simanê xo yê qîjan erd kuwayêne. “Ehmaqêne! Şima nêvînenê ke kaleka ebereyî ra çi nusîyayo?”

Heywanî cayê xo de bîy huşk û bêvengîye dorme girewt. *Murîele* dest bi wendişê çekuyan kerd. Labêle *Benjaminî* a daye kaleke û mîyanê bêvengîya mergî de nuşte wend:

“Alfred Simmonds, Goştroşê Estoran û Îmalatkerê Zeliqoqan, Willingdon. Bazirganê Çermeyê Heywanan û Tozê Esteyan. Koxa Kutikan Peyda Bena. Şima fehîm nêkenê ke manaya naye çi ya? Ê *Boxerî* benê danê destê goştroşê estoran.”

Heywanî bi dexşet qîrayî. Tam ê demî de ramitoxî estorî şanayî qamçîyan ver, estorî loq-loq vaz day û erebe hewşî ra vejîya teber. Heywanî pêro bi qîrayîşan kewt erebeyî dima. *Clovere* verê hemînan girewtbî. Lezîya erebeyî bîye zêde. *Clovere* kerd ke çarpay vaz bido, la nêeska. “Boxer!” qîra aye. “Boxer! Boxer! Boxer!” Tam ê demî de seke ey zelemela teberî bihesno, penceraya peyê

erebeyî ya qije ra rîyê *Boxerî* bi xeta sipîye ya pîrnika xo asa.

"Boxer!" va *Clovere* bi vengê bixofî. "Boxer! Bê war! Leze bike bê war! Ê to benê kişenê."

Heywanî pêro pîya qîrayî. "Bê war, Boxer, bê war." Labêle erebeyî rewna ra lezîya xo zêdnabîye û ê pey de verdabîy. Boxerî çiyê ke *Clovere* ey ra vatbîy hesnayî yan ney, bellî nebî. Gamêke ra tepîya rîyê ey pencera ra êdî nêasa û zereyê erebeyî ra vengê linganê ey ê ke dîwarê erebeyî kuwayêne ame. Ey ceribnayêne ke xo bierz teberê erebeyî. Tay mendbî ke bi çirtikanê ey dîwarê erebeyî bişikîyo, la çi heyf ke qewetê ey êdî nêmendbî û vengê çirtikanê ey zî birîyabî. Heywanî bêhêvî gêray di estoranê erebeyî ver ke ê vinderê. "Hevalêne, hevalêne!" qîrayî ê. "Birayê xo meberîn, mekişîn!" Labêle qet xemê estoranê ehmaq û goştinan nêbî. Înan xo nabî kerrîye ser û lezîya xo zêdnabîye. Rîyê Boxerî pencera ra nêasayêne. Êdî erey bî ke yewî xo biresno verê erebeyî û berê bi panc caxanî bigîro. Erebe berî ra derbaz bîyêne û kewtêne dûrî. Boxer şî û şî.

Hîrê rojan ra tepîya ame vatiş ke o nêweşxaneyê *Willingdonî* de merdo. Ey tedawîyo baş dîyo, la bêfayde. Squealer ame ke xebere bido ê bînan û va ez gama ey a peyêne de leyê ey de bîya.

"Gamêka zaf zîze bîye ke ez emrê xo de qet rastê ci nîyama." va *Squealerî* û linga xo berz kerde û hêsrê çimanê xo pak kerdî. "Ez berzînê ey ser o bîya. Gama ke ey cîfo peyên girewt, bi zorî û pistepistîye goşanê mi de va ke tek xemgînîya mi a ya ke mi qedîyayîşê arêyê vayî nêdî. 'Zor bidîn xo, hevalêne!' pistpistna ey. 'Seba xatirê Serewedaritişî zor bidîn xo. Wa biciwîyo Çewlîgê Heywanan! Wa biciwîyo Heval Napoleon! Napoleon tim heqdar o!' Vateyê ey ê peyênî nê bîy."

Ê demî de tepşê *Squealerî* xaftela vurîya. Ey tayê wext vengê xo nêkerd û verî ke qisey bikero çimê xo bi şik dormeyî ra çar-nayî.

Ez wina pêhesîyaya ke, va ey, derheqê ruşnîyayîşê *Boxerî* de

qiseyê şaş û tewşî vila benê. Yeno vatiş ke tayê heywanan erebeyo ke ey Boxer berd, ê erebeyî ser o nuştêyê “Goştroşê Estoran” dîyo û tey veto ke Boxer ruşnîyayo destê goştroşan. Merdim şaş maneno ke heywanî se hende ehmaq bibê, va *Squealerî*. Ma ê, va ey bi hêrs û hetêk ra boçika xo tadayêne hetêk ra zî ca ra ca erzîyayêne, ma ê Rayberê xo yo delal Heval *Napoleonî* nêşinasnenê? Samedê ê nuştêyî eşkera nîyo? Erebe verê cû milkê yew goştroşî bîyo û baytarêkî o hêrînayo, la nuştêyê ci pak nêkerdo. Coka her kesî mesele şaş fehîm kerdo.

Heywanan senî ke no eşnawit zerrîya inan bîye rehet. Û gama ke *Squealerî* derheqê cila *Boxerî* ya mergî de, tedawîyo başo ke ey dîyo derheqê ê tedawîyî de, dermanê vayî ke *Napoleonî* bêtêredût pereyê ci kîseyê xo ra dayo, derheqê înan de îzahatê bîdetayî dayî, şikê inan o peyên zî darîya we. Mergê hevalê înan rê hîsê înan yê zerrîvêşayîşê şî û fikrê ‘qet nêbo o bextewer merd’î herinda ey girewt.

Şewdirê yewşemeyê bînî de *Napoleon* zî beşdarê Kombîyayîşî bî û nameyê *Boxerî* ser o yew nituqo kilm da. Ey va, mumkin nêbî ke ma çî-mîyanê hevalê ma yê rehmetîyî bîyarê çewlîg û tey wedarê, la mi defneyanê baxçeyê banê çewlîgî ra yew çelenge daye viraştîş û mezela ey ser o daye ronayîş. Goreyê vatişê ey çend rojan ra dima xêrê *Boxerî* do bîyamêne dayene. *Napoleonî* qiseyê xo bi di slogananê *Boxerî* qedêna û va ke ganî her kes nê sloganan sey yê xo bihesibno. “Ez do hîna pêt bixebitîya.” û “*Napoleon* hertim heqdar o.”

Roja ke xêrê ey ameyêne dayene, a roje de yew erebe *Willingdonî* ra kewt rayîr û sindoqa texteyêne arde banê çewlîgî de naye ro. A şewe verê cû vengê kilaman dima zî vengê pêrodâyîşan ame û hetanî seata yewendêşîne wina dewam kerd. Seata yewendêşîne de bi şikîyayîşê şuşeyêk pêrodâyîş vindet. Roja bîne hetanî peroji kes orte de nêasa û ame vatiş ke xozan cayêk ra pere doz kerdo û reyna xo rê wiskî hêrînayo.

Ser ra gelek serrî vîyartî. Mewsîmî derbaz bîy, xeylê heywanan emrê xo yo kilm qedêna. Roje ameye ke bê *Clovere*, Benjamin, Moses û çend xozan kes nêmendbî ke rojanê verê Serewedaritişî bîyaro xo vîrî. Xeyrcê çend heywananê ke Boxer şinasnayêne, kesî o nîyardêne xo vîrî.

Muriele, *Bluebelle*, *Jessie* û *Pincher* merdbîy. Jones zî yew kobeyê welatî de yew banê serxoşan de merdbî. *Snowball* êdî vîrî ra şibî. *Boxer* vîrî ra şibî û tena vîrê çend heywanan yê ke o şinasnayêne de mendbî. *Clovere* êdî bîbî mahîna kal û qelewe. Esteyê aye bîbîy sert û çimanê aye zî şilor dayêne. Serra teqawut-bîyayîşî ya aye ser ra di serrî derbaz bîbîy, la hetanî ê demî kesî nêdîbîya ke heywanan ra yew teqawut bibo. Êdî kesî qalê merga ke qaşo bîbîyêne cayê heywananê teqawutbîyayeyan nêkerdêne. *Napoleon* bîbî xozo kal yê sey û pancas kîloyin. *Squealer* hende bîbî goştin ke goştê dormeyê çimanê xo ver nêşkayêne bivîno. Tena Benjamin zaf nêvurîyabî. Muyê bijîya pîrnika ey tîke bîbî sipî û mergê *Boxer*î ra nat zî tay bîbî muriztirş û bêveng.

Serranê verênan de wina ameyêne pawitiş ke hûmara heywananê çewligî roje bi roje bizêdîyo. Herçiqas winî nêbo zî çewlig

de heywanî zaf bîy. Heywanê ke ameyî zayîş rê Serewedaritiş sanika ke fek bi fek ameyêne vatiş ra wetêr teba îfade nêkerdêne. Heywanê ke teber ra ameyî hêrînayîş hetanî ke nêrê çewlîg hayîdarê Serewedaritişî nêbîy. Çewlîg de bê *Clovere* hîrê estorê bînî estbîy. Nê heywanî zerrîpak, xebatkar û hevalê başî bîy, la ehmaq bîy. Nînan ra kesî herfa B ra dot herfê alfabe nêmusabîy. Her çî yo ke derheqê Serewedaritiş û prensîbê Heywanîzmî de ameyêne vatiş înan rê rast ameyêne. Bi taybetî vateyê *Clovere* înan rê rast ameyêne. Çünke qedrê aye înan het de berz bî, la înan nê vateyan ra teba fehîm kerdêne yan ney bellî nebî.

Çewlîg hîna dewlemend û hîna organizekerde bîbî. Bi di hêgayanê ke ê *Pilkingtonî* ra amebîy hêrînayîş çewlîg hîna hîra bîbî. Peynîya peyêne de arêyê vayî bi serkewtiş qedîyabî. Çewlîg restbî makîmaya xo ya cûwenî û embarê xo yê vaş û simeran. Û bînayê neweyî zî amebîy viraştiş. *Whymperî* xo rê erebeyo bi yew estor hêrînabî. Labêle arêyê vayî semedê peydakerdişê elektrîkî ney semedê rarîdayîşê ardan amebî şuxulnayîş û bi no tewir çewlîgî zaf pere qezenc kerdêne. Heywanan dest bi viraştişê arêyê vayî yê bînî kerdbî. Goreyê vatişan arêyê vayî yo bîn ke biqedîyêne dînamoyî do bîyamêne pakerdiş. Xeyalê ke *Snowballî* heywanan rê qal kerdêne sey axurê bi elektrîk û awa germin û serdine, hewteyêk de tena hîrê rojê xebate êdî nîyamêne qiseykerdiş. *Napoleonî* vatbî nê tewir xeyalî vera ruhê Heywanîzmî de xelet ê. Ey vatêne zerrîweşiya rastikêne zaf xebitîyayîş û sade ciwîyayîş ê.

Çewlîg hîna dewlemend bîbî, la bê rewşa xoz û kutikan rewşa heywanan qet nêvurîyabiye. Belkî hûmara xoz û kutikan zaf bîye coka wina bî. Nê ke xoz û kutikî nêxebitîyayêne. Goreyê xo ê zî xebitîyayêne. Senî ke *Squealerî* vatêne çewlîg de peynîya karanê îdare kerdîş û organize kerdîşî nîyamêne. Zafêrî nê tewir karî wetê fehîmê heywananê bînan de bîy. Mavajîme, *Squealerî* vatêne ke xozan çîyanê sey fîş, dosya, zabitname, raporî ke heywanê bînî ci ra fehîm nêkene ser o sere dejnayêne. Nê, kaxitê

girdî bîy ke verê cû bi nuşteyan pirr bîyêne û dima zî erzîyayê-
ne zereyê lojine û ameyêne veşnayîş. Goreyê *Squealerî* semedê
başîya çewlîgî nê tewir karî zaf muhîm bîy. Ancîna zî bi keda xoz
û kutikan teba nîyamêne berardiş. Naye ra wet ê hem qelebalix
bîy hem zî madeyê înan ca de bîy.

Cuya heywananê bînan, seke eşkera asayêne, qet nêvurîya-
bîye. Ê ancîna vêşan bîy, sîmeran ser o kewtêne ra, kurnike ra
awe şimitêne, hêgayan de xebitîyayêne, zimistanan cemidîyayê-
ne hamnanan zî mêtî peşkarê înan bîyêne. Ge-ge înanê kalan
zor dayêne vîrê xo ke rojanê verê Serewedaritişî ke Jones hîna
nêqewirîyabî de rewşa înan başêr yan xirabêr bîye. Labêle teba
nîyamêne vîrê înan ke bi rewşa cuya nikayine rewşa ê rojan bidê
têver. Bê lîsteya *Squealerî* ke bi reqeman pirr bîye û roje bi roje
weştirbîyayîşê rewşe musnayêne, destê înan de teba nêmendbî.
Heywanan ê reqeman ra teba fehîm nêkêrdêne. Xora êdî zemanê
înan çin bî ke nê çîyan ser o sere bidejnayê. Tena *Benjaminî* vatê-
ne heme detayê cuya mi vîrê mi der ê û cuya ma ne başêr bîye ne
zî do bibo başêr. Goreyê ey xebata girane, vêşaniye û xeripîyayîşê
xeyelan qanûnê nebedilbarî ya cuye bîy.

Ancîna zî heywanan hêvîya xo vîndî nêkêrdêne. Naye ra
wet înan qet rojêk zî xo vîrî ra nêkêrdêne ke endamê Çewlîgê
Heywanan bîyayene senî hewa çîyêdo birêz û bixurur o. Welatê
Îngilîstanî de tek çewlîg çewlîgê înan bî ke hem wayîrê xo hem zî
îdarekarê xo heywanî bi xo bîy. Çi ciwan bo çi heywano ke çewlî-
ganê vîst yan hîris kîlometreyî durî ra bido ardiş bo, heywanan
ra qet yewî zî xo vîrî ra nêkêrdêne ke na mucîzeyêda senîn a.
Sileh ke bierzîyo yan zî beyraqe ke biancîyo ro estune û pêl bido
zerrîya înan desinde bi xirur gipayêne û qiseyî ameyêne ê rojanê
qehremaniye, qewirîyayîşê *Jonesî*, nuştişê Hewt Fermanan û
zorê merdiman berdişî ser. Xeyalê verênî vîrî ra nêşîbîy. Komara
Heywanan a ke Xozê Kalî behsê ci kêrdêne û a ya ke merdiman
êdî uca de payna merganê keweyan yê Îngilîstanî nêkêrdêne

hema hema zî xeyalê înan de bîy. A roje do bîyamêne, beno ke wextê xo hîna nîyamebî, beno ke êyê ke hema weş ê nêeşkerê a roje bivînê, la a roje do muheqeq bîyamêne. Kilama Heywanê Îngilistanî her ca de bi hewayo nimitkî ameyêne vatiş. Kesî nêewtanayêne ke kilame bi vengê berzî vajo la muheqeq her heywanî na kilame zanitêne. Rast o, cuya înan bizehmet bîye û ê hîna nêrestbîy xeyalanê xo, la ê hişyarê ci bîy ke sey heywananê bînan nîyê. Vêşanîya înan rîyê mirdkerdişê zordaran ra nebîye. Rast bî, ê zaf xebitîyayêne, la qet nêbo semedê xo xebitîyayêne. Tu heywan di lingan ser rayîr nêşîyêne. Tu heywanî yewna heywanî ra nêvatêne 'Beg'. Heywanî pêro seyyewbînan bîy.

Yew roja hamnanê verênî de *Squealerî* venga meşnan da ke ê ey dima bêrê û ê berdî kobeyê bîn yê çewlîgî. Uca de xuşêrî zaf bîy. Meşnan binê kontrolê xozan de hetanî şanî velgê daran kotî. Şewe o agêra çewlîg, la ey heywanan ra vatbî 'şima tîya de vinderê.' Xora hewa zî germ bî. Meşnî yew hewte uca de mendî û heywanan ra kesî ê nêdîy. *Squealer* bi rojan zafêrî kîştî înan de vindetêne. Ey vatêne ez kilama newîye musnena înan, aye ra hewce yo ke ê tayê dûrî de bibê.

Şewêka weşe de gama ke meşnî agêrabîy û heywananê bînan karê xo qedêna û agêrayêne çewlîgî, hewşî ra hîrayîşê xofin yê yew estorî ame rest goşan. Heywanî ceniqîyayî we û cayê xo de bîy huşk. Veng vengê *Clovere* bî. Hîrayîşo bîn ame eşnawitiş û heywanan pêruna ver bi hewşî xar da. Çîyo ke *Clovere* dîbî, înan zî dîbî.

Xozêk linganê xo yê peyênan ser o rayîr şîyêne.

No *Squealer* bî. O musaye nêbî ke vêreyê xo yê girdî o hal de pêbigêro, la ancîna zî bi a rewşe hewş de fetilîyayêne. Gamêkê badê pey banê çewlîgî ra xozî der bîy. Pêro linganê xo yê peyênan ser o rayîr şîyêne. Tayînan ê bînan ra başêr eşkayêne bi ê halî rayîr şorê, çend xozî zî estbîy ke teweşîyayîşkî rayîr şîyêne, la pêro zî dormeyê hewşî de bê ke biginê war ro çerixîyayêne. Pey-

nîya peyêne de kutikan bi vengê xofinî dest bi lawayîşan kerd û yew dikî hende berz-berz wend ke goş-kêrikê ê bînan berdî. Û Napoleon vejîya teber, werîştî di linganê xo yê peyênan ser, bi hewayo tîkane rayîr şîyêne û hetêk ra zî bi quretî dormeyî ra nîyadayêne. Kutikanê ey zî dormeyê ey girewtbî.

Ey yew qirbace girewtbîye yew linga xo ya verêne.

Her kes bêveng û bêvaj mendbî. Heywanî cayê xo de bîbîy huşk û bi xof amebîy pêser, xozan ra nîyadayêne. Xozî dormeyê hewşî de qor bi qor û hêdî-hêdî fetilîyayêne. Merdimî vatêne qey dinya dêm dîyaya. Senî ke matmendişê înan o verên vîyart herçiqas kutikan ra bitersê zî û herçiqas bi serran o ke vera zor-darîye de banderê gerre û rexneyan nêbê zî heywanan kerd ke îtiraz bikerê, la tam ê demî de seke îşaret bidîyo înan heme meş-nan dest bi kalayîşan kerd:

“Çarlinginî baş ê, dilinginî hîna baş ê! Çarlinginî baş ê, dilinginî hîna baş ê! Çarlinginî baş ê, dilinginî hîna baş ê!”

No, qasê panc deqayan wina dewam kerd. Meşnan ke vengê xo birna xozî rewna ra agêrabî banê çewlîgî û firsendê îtiraz ker-dişî zî destê înan ra şîbî.

Benjaminî doşanê xo ser o piroginayîşê pîrnaka yewerî hîs kerd. Ey sereyê xo çarna ke Clover a. Çimê aye kalî yê her demî ra hîna cemidîyaye asayêne. Bê ke çîyek vajo aye Benjamin bijîya ey ra pêgirewt û berd verê dîwarê mereka girde, binê nuştêyê Hewt Fermanan. Qasê çend deqayan ê matê nuştêyanê sipîyan yê dîwarê qetranbîyayeyî mendî.

Axir *Clovere* va “çimê mi baş nêvînenê.” “Xora mi ciwanîya xo de zî nêşkayêne nê nuştêyan biwana, la mi rê wina aseno ke nuştêyê verênî nê nîyê. Nê Hewt Fermanî sey fermananê verênan ê yan ney, Benjamin?”

Na bîyêne reya verêne ke *Benjaminî* qaydeyê xo ra fek vera-dayêne. Ey nuştêyê dîwarî wend. Dîwarî ser o tena yew Ferman mendbî:

HEYWANÎ PÊRO SEYYEWBÎNAN Ê

LA TAYÊ HEYWANÎ Ê BÎNAN RA HÎNA ZAF SEYYEWBÎNAN Ê.

Naye ser o roja bîne gama ke destê xozanê ke karê çewlîgî kontrol kerdêne de qirbacî amey vînayîş, no kesî rê temaşe nîyame. Senî ke ame hesnayîş ke xozan xo rê radyo hêrînayî û amade-karîya girêdayîşê xeta telefonî kenê û biyê aboneyê rojnameyanê John Bull, Titbits û Daily Mirror no zî kesî rê temaşe nîyame. Baxçeyê banê çewlîgî de bi qelûna fekê xo fetilîyayîşê *Napoleonî*, dolaba kincan a Jones Xanime ra hetê xozan ra vetişê kincanê aye û piragîrîyayîşê ê kincan, bi çakêto sîya, şapikê blûcînî û saqeyanê çermênan gêrayîşê *Napoleonî* û fistanî birîsimêno ke wextêk Jones Xanime yewşemeyan de dayêne xo ra, bi ê fistanî fetilîyayîşê waştîya *Napoleonî* zî kesî rê temaşe nîyame.

Hewteyêk badê cû wextê peroji de çend erebeyî berê çewlîgî ra kewtî zere. Çewlîganê nêzdiyan ra çend temsîlkarî amebîy si-layî kerdiş ke bêrê Çewlîgê Heywanan bivînê. Heme cayê çewlîgî musnîyabîy înan û her çîyo ke înan dîbî, ê vera ê çîyan de bitay-betî zî vera arêyê vayî de heyran û heşmetkar bîbîy. Heywanan hêgayê tirêwan kalan kerdêne û nêzanayêne ke ê kamcîn hetî ra hîna zaf bitersê? Xozan ra yan merdîman ra? Aye ra înan sereyê xo karanê xo ra qet berz nêkerdêne.

Şewa a roje banê çewlîgî ra huyayîşî û vengê kilaman kêmi nêbîbîy. Huyayîşî û vengê kilaman yewbînan ra cêra nêbîyêne. Heywanan bi meraq goş nabî vengî ser. Heywanî û merdimî reya verêne binê şertanê seyyewbînan de ameyêne têhet. Gelo înan uca de se kerdêne? Pêro pîya çiqas ke bieşkê hende bi hewayo bêveng ver bi baxçeyê banê çewlîgî şîy.

Verê berî de heme heywanî vîndetî û tersayêne ke aver şorê, la *Clovere* xo da aver û pêro pîya serê linganê xo de kewtî zere. Heywanê ke bejna xo berz biye penceraya odaya werdişî ra ewnîyayê zereyî ra. Dormeyê masaya gilore de qasê nêma duzine

citkar û nê m duzine xozê namdarî niştêne ro. Napoleon pal-kursîya tewr berze ser o niştbi ro. Xozî palkursîyanê xo ser o zaf rehet asayêne. Pêrunê kaxite kay kerdêne ke kaykerdiş vindarna û dest bi şimitişê alkoli kerd. Surehîya girde mabênê înan de fetilîyayêne û şuşeyî bi bira ameyêne pirrkerdiş. Kesî heywanê ke bi meraq pencera ra ewnîyayêne ferq nêkerdî.

Pilkington Begê Foxwoodî bi şuşeyê destê xo werişt. Gamêke ra tepîya ez do sîlayî bida her kesî ke qedehanê xo berz bikerê, va ey. La verê cû ez xo sey wezîfedar hîs kena ke çend cumleyan vaja.

“Qedîyayîşê demê dergî yê nebawerî û şaşfêhmkerdişî hem mi rê hem zî înanê bînan rê yew bextewerî ya. Wextêk merdiman wayîranê birêzan yê Çewlîgê Heywanan ra bi dişmentî nêbo zî bi guman ewnîyabî. La êyê ke nika tîya der ê, ne înan ne zî mi winî ewnîya. Serebûtî bêtelihi qewimîyayî û fikrê xeletî peyda bîbîy. Wina ameyêne fikirîyayîş ke çewlîgo ke wayîr û îdarekarê xo heywan ê çîyêdo anormal o û çewlîganê bînan ser o tesîrêdo xirab keno. Zafaneyê citkaran bê ke ey ser o cigêrayîşêk bikerê winî fikirîyayêne ke çewlîgê winasî de bêdîsîplînîye û veradayîye do peyda bibê. Endîşe ê girewtbîy ke nê ke tena heywananê înan ser o, karkeranê înan ser o bîle tesîrêdo xirab bivirazîyo. Labêle ê gumanî nika mîyan ra darîyayî we. Ewro ez bi embazanê xo ameya dîyarê çewlîgî û ma heme cayan ra fetilîyayî. Ma bi çîmanê xo çi dî? Nê ke tena metodo tewr modern ma dîsîplîn û întizam dîy ke ganî nê heme çewlîgan rê bibê nimûne. Xelet nêbeno ke merdim vajo heywanê daraxê cerî yê Çewlîgê Heywanan heme heywananê welatî ra hîna zaf xebitîyenê û hîna tay werd beno para înan. Ewro rasta zî hem mi hem zî embazanê mi çîyê henênî dîyê ke ma qayîl ê ke nê çîyan çewlîganê xo de zî bîyarê ca.”

“Ez wazena reyna qalî bîyara hîsanê birakîye ke mabêne Çewlîgê Heywanan û embiryananê ey de peyda bîyê ser û vaja wa na birakîye do dewam bikera û hîna qiseyê xo biqedêna. Mabênê xoz û merdiman de şerê menfeatan çin o û hewce zî nêke-

no. Keda ke yena werdiş zî çetînîya ke ê raştê ci yenê zî yew a. Ma problemê karkerîye her cayî de eynî nîyo?" Ame fekê Pilkington Begî ke heneke bikero, la huyayîşan dest nêeşka qisey bikero. Huyayîşê ey hetanî ke alişkê ey bîy sûr dewam kerd û dima ey heneka xo kerde: "Heywanê daraxê cêrî barê vileyê şima yê, yê ma zî merdimê daraxê cêrî." Naye ser o dormeyê masa ra vengê huyayîşî bîy berz. Pilkington Begî xozî tebrîk kerdî ke Çewlîgê Heywanan de tayînî tay ê, seatê xebate derg ê û bolîye çin a.

Peynîya peyêne de ey her kes werizna ra û waşt ke her kes şu-şeyê xo pirr bikero. "Noşîcan bo, Begêno! Çewlîgê Heywanan rê..."

Pêro pîya bi coş qîrayêne û bi linganê xo erd kuwayêne. Napoleon wina zaf keyf kerdbî ke cayê xo ra werişt û şî leyê Pilkington Begî û qedeha xo daye qedeha ey ro û şimite. Qîrayîşî ke qedîyayî Napoelon nênişt ro û va ke çend vateyê mi zî estê.

Napoleonî sey her wextî derg nêkerd û rasterast vateyê xo ardî mesele ser. "Ez zî bextewer a ke demê şaşfêhmkerdişan qedîya. Wextêko derg qiseyî bîyêne vila ke tepş û kerdişê min û embazanê mi xeripnayox ê û heta şorişgêrkî yê. Wina aseno ke nê qiseyî hetê dişmenanê min ê nîyetxiraban ra ameyî vatiş. Ameyêne vatiş ke ma ceribnenê ke çewlîganê bînan de sere we-darîyo. Zura bêboçe. Eslê xo de hem verî ra hem zî nika nîyetê ma no yo ke mabêne ma û embiryananê ma de aştiye û têkiliya normale ya karî peyda bibê. No çewlîgo ke ez kontrol kena û pê parpişîyena karêdo kooperatîfkî yo. Nê tapûyê ke destê mi der ê milkê hemê xozan o."

"Ez bawer nêkena ke gumanê verênî dewam bikerê, la xebit-nayîşê çewlîgî ser o çend vurîyayîşî ameyî tetbîqkerdiş ke bi ma bawerîya şima bizêdîyo. Hetanî nika mabêne heywananê çewlîgî de yew xuya ehmaqîye estbîye ke înan yewbînan ra vatêne 'He-val.' Êdî kes do kesî ra nêvajo 'Heval.' Yewna xuya ehmaqîya ke kes nêzano çimeyê aye çî yo, a bîye ke şewdirê her yewşemeyan de heywanî baxçe de verê yew qota ke aye ser o kakata xozêk esta

bi hewayo merasîmkî vîyartêne. No zî darîya we û kakate ameye temernayîş. Eke meymaî bala xo baş bidê beyraqa ke gilê estuna ra pêl dana ser, vinenê ke aye ser o êdî resmê simê sipî û qiloçî çin o. Naye ra tepîya beyraqe do kesk û bêresim bibo."

"Qiseyê weş û dostaneyî yê Pilkington Begî ser o tena yew îtirazê mi esto. Gama ke ey qisey kerdêne çewlîgê ma ra vatêne 'Çewlîgê Heywanan.' Mumkin nîyo ke Pilkington Beg bizano ke nameyê 'Çewlîgê Heywanan' darîyayo we çunke ez ha teze eşkerena kena. Naye ra tepîya çewlîg do bireso nameyê xo yê verên û rastkênî, Çewlîgê Began."

"Begêno," va *Napoleonî* "Ez wazena şima qedehanê xo reyna berz bikerê, la na rey semedê Çewlîgê Heywanan ney semedê Çewlîgê Began berz bikerê. Noşican bo!"

Ê reyna bi coş qîrayî û qedehî desinde bîy tal. Labêlê gama ke heywanan no sehne seyr kerdêne înan tede vet ke orte de çîyedo temaşe esto. Rîyê xozan qey wina vurîyabîy? *Clovere* awirê xo yê cemidîyayeyî rî bi rî çarnayêne. Çenikê çend xozan bîbîy panc qatî, yê tayênan bîbîy çar qatî û yê tayênan zî bîbîy hîrê qatî. Çîyêk vilêşîyayêne ro û bedilîyayêne, la çi bî? Gamêke bade cû qîrayîşî qedîyayî û kaykerdoxan masa ra kaxitî girewtî û reyna dest bi kayî kerd. Heywanan bi hewayo bêveng xo uca ra da dûrî.

Ê vîst yan hîris metre şîy yan nêşîy welweleyê banê çewlîgî ra cayanê xo de bîy huşk. Ê peyser şîy û pencera ra reyna ewnîya zereyî ra. Pêrodayîşêdo çetin qewimîyayêne: Qîrayîşî, masayan pîrodayîşî, awirê gumankerdeyî û înkare hêrsinî... Wina asayêne ke *Napoleon* û *Pilkington Begî* eynî game de asê maçayî eşto masa coka pêrodayîş vejîyo.

Diwês fekî bi hêrs qîrayêne û heme zî mendbîy yewbînan. Nika bîbî eşkera ke rîyê xozan qey vurîyabîy. Heywananê teberî ge ewnîyayêne rîyê xozan ra ge zî ewnîyayêne rîyê merdiman ra, la nêşkayêne ke vajê kam xoz o kam merdim o.

Çewlîgê Heywanan

George Orwell

Îngilizkî ra Açarnayox: Sezgîn Firat

www.avestakitap.com

avestayayinlari@yahoo.com

<https://twitter.com/avestayayin>

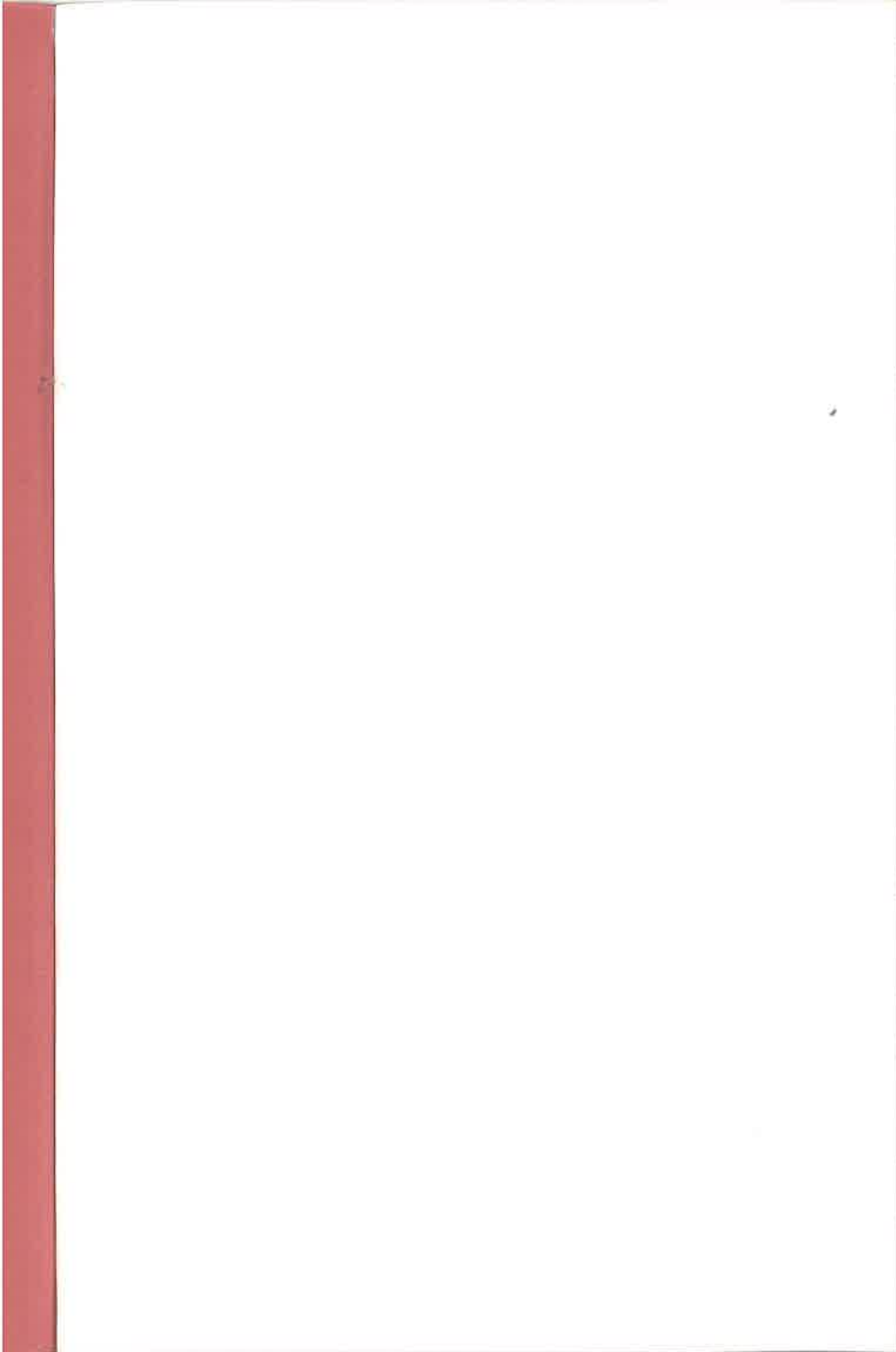
<https://instagram.com/avestayayin>

<http://www.youtube.com/avesta1995>

<http://www.facebook.com/wesanenavesta>

"Hema zi eşkera niye, hevalêne, a ya ke ameye ma ser rîyê zordariya merdiman ra ya? Bêrêne ma xo Merdiman ra raxelîsnê û mehsulê keda ma zi ma rê bimano. Ma eşkenê yew vistike de bibê azad û dewlemend. Eke wini ye gani ma çi bikerê? Şew û rej, gani ma bi qewelê xo yê peyênî bixebitîyê ke ma zorê Merdiman berê. Şima rê vateyê mi no ye, hevalêno: Sere wedarênc! Ez nêzanena key wextê Serewedarîtişî ye? Beno ke miyanê hewleyêk de biqewiniyo yan zi bi hezaran serri dima, la seni ke ez nê simerê binê linganê xo vinena, ez wina zanena ke ewre yan meşte cdalet do bêre. Hetani merdene çimê şima a reje ser o bibo, hevalêne. Û naye ra wet, êyê ke şima ra dima yenê na dinya, nê mesajê mi biresnin inan. Biresnin ke azo newe hetani serkewtişî nê pêrdayîşî bidomno."

Cele semedê nizamê hina başî vera zordariye vejîyayîş bes e? Nizame ke şikîyeno ro merdimiye, semedê ê nizami gani çi bêre kerdîş ke wa bindestê demê nihayîni nêbê zordarê ameyoxî? Zordariye qey esta û nîmîlîkî yan eşkera çîtur bandura xo ya heyeme ramena? Zordari bi senin tewir zuran merdiman gêne binê hukmê xo û merdimi qey nê zuran rê qayil ê? George Orwell bi nê kitabe xo yê tesirdari heywanan dano qiseykerdîş û cewabanê nê persan dano ma.

www.avestakifap.com

ISBN 978-625-8383-23-2

9 786258 383232

twitter.com/avestakifap

[instagram.com/avestakifap](https://www.instagram.com/avestakifap)

[facebook.com/wesaneavesta](https://www.facebook.com/wesaneavesta)

[youtube.com/avesta1855](https://www.youtube.com/avesta1855)

avesta

